

ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน

โดย

นายพิทยา สุราวุธ
สรรพากรภาค 4 กรมสรรพากร
กระทรวงการคลัง

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 61
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2561 - 2562

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน” ลักษณะวิชาการ เศรษฐกิจ ของ นายพิทยา สุรวุธ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 61 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2561 - 2562

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง **ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน**

ลักษณะวิชา **การเศรษฐกิจ**

ผู้วิจัย **นายพิทยา สุราวุธ**

หลักสูตร **วปอ. รุ่นที่ 61**

ปัญหาความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีของรัฐกับประชาชนผู้มีรายได้เป็นความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะปัญหาการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หนึ่งในสาเหตุมาจากกฎหมายค่าลดหย่อน โดยเฉพาะค่าลดหย่อน LTF และ RTF ที่ถูกวิจารณ์ว่าก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม เนื่องจากการลงทุนทั้ง 2 แบบนั้น ส่วนมากจะเป็นผู้มีรายได้สูง รวมทั้งความซ้ำซ้อนจากกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา งานวิจัย “ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน” จะศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี อธิบายความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในหลักการและจุดประสงค์ที่แท้จริงของกรมสรรพากรในการแบ่งเบาภาระภาษีของประชาชน นอกจากนี้ ยังศึกษา วิเคราะห์ รวมถึงเปรียบเทียบ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ การวิจัยนี้พบว่า การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยนั้น ค่อนข้างมีความเป็นธรรม แต่ยังคงขาดค่าลดหย่อนที่สำคัญ เช่น ค่าลดหย่อนการศึกษาตนเอง รวมถึงการให้เครดิตค่าลดหย่อนไปใช้ในปัดไป และเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสม ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เสียภาษีในทุกระดับรายได้ โดยพบว่า ค่าลดหย่อนที่คนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นธรรม คือ ค่าลดหย่อนส่วนตัว เนื่องจากเข้าถึงโดยทั่วกัน ในส่วนของความไม่เป็นธรรมกลุ่มรายได้ที่แตกต่างนั้น มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ค่าลดหย่อนบุตร ค่าลดหย่อน LTF RMF และค่าลดหย่อนซื้อช่วยเหลือชาติ นอกจากนี้ กรมสรรพากรยังควรเชื่อมโยงข้อมูลค่าลดหย่อนเพื่อเตรียมข้อมูลเหล่านี้ไปยังแบบแสดงรายการภาษีอย่างอัตโนมัติ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี รวมถึงควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้สามารถตอบคำถามผู้เสียภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ

Abstract

Title Fairness of personal income tax ; a case study on tax allowances
Field Economics
Name Mr. Pitthaya Surawut **Course** NDC **Class** 61

Tax collection disagreement between taxpayers and government have been on going for many decades, especially the collection of personal income tax. Problem arises partly from complicated law and unfair tax allowances for instance : Long Term Equity Fund (LTF) and Retirement Mutual Fund (RMF) tax allowances have been complained the most due to its unfairness viewed by several academics. The allowances have been perceived to favour high-income people due to lack of lower income's investment choices for the middle class. This research focuses on "Fairness of personal income tax ; a case study on how effective tax allowances are" the research will explain the underlying reasons and history of tax allowances and tax deductions both from Thailand and worldwide's perspectives. This paper tries to illustrate how tax benefits alleviate every taxpayers' tax liabilities. From comparing and analyzing Thailand and world's tax benefit, we found that Thailand tax benefits is relatively fair but still lack some crucial allowances and well explained rules such as taxpayer's education benefits and how many years back taxpayers can use their benefit. This research carried out an in-depth interview to gain insight from various income taxpayers. The finding reveals that the fairest allowance is the self deduction allowance due to its accessibility. On the other hand, findings reveals that the most unfair allowances include child tax credit, LTF and RMF tax allowance and shopping for the nation tax allowance due to inaccessibility by majority of the people. Furthermore, to facilitate taxpayers the Revenue Department should combine all major tax allowances information to a pre-fill format in tax returns form automatically. Last but not least, the Revenue Department should also train its staff to be able to answer taxpayer's questions more efficiently.

คำนำ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษา การหักค่าลดหย่อน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์การหักค่าลดหย่อนภาษี ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม สำหรับประเทศไทย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการเสียภาษี

(นายพิทยา สุราวุธ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสมหมาย ศิริอุดมเศรษฐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พลโท วัฒนชัย
คุ้มครอง นาวาอากาศเอกหญิง พัชรี พิพิธสุขสันต์ พันเอกหญิง สรัญญา กิจสำนอง อาจารย์ที่ปรึกษา
ที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอันมีประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร
นักวิชาการภาชี กรมสรรพากรทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมทั้ง
ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณ นายภัทรพล ปิยะโรจนานุกูล และ
นางสาวณัฐริกา เตียรราชกิจ ที่ช่วยแปลภาษาอังกฤษข้อมูลการลดหย่อนภาษีของต่างประเทศ
สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร คณะวิทยากรผู้บรรยาย
หลักสูตร ป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 61 ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้รายงานการวิจัย
ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

(นายพิทยา สุราวุธ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับความเป็นธรรมของภาษีอากร	6
ความหมายของภาษีอากร	6
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	7
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี	10
ทฤษฎีการจัดเก็บภาษี	11
ทฤษฎีการหลีกเลี่ยงภาษี	14
ความเป็นธรรม	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
กรอบแนวคิดของการวิจัย	20
สรุป	21
บทที่ 3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย	22
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศด้อยพัฒนา	24
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศกำลังพัฒนา	28
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศพัฒนาแล้ว	39
สรุป	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 แนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษี	59
เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีเงินได้ต่อเดือน	
ระหว่าง 26,666 - 54,999 บาท กับระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท	65
เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีเงินได้ต่อเดือน	
ระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท กับผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป	66
ความคิดเห็นของผู้บริหารกรมสรรพากร	67
แนวทางในการปรับปรุงการหักลดหย่อนภาษี	68
สรุป	68
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	69
สรุป	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	81
แบบสอบถาม	82
ประวัติย่อผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2-1	ภาษีอัตราก้าวหน้าและความเป็นธรรม	9
3-1	PPP ของสกุลเงินต่าง ๆ ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ	23
3-2	PPP ของ 1 สกุลเงินต่าง ๆ ต่อบาทไทย	24
3-3	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของภูฏาน	25
3-4	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในไอเคเวทอเรียลกินี	25
3-5	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของลาว	26
3-6	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของรัฐเอกราชซามัว	27
3-7	เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศด้อยพัฒนากับประเทศไทย	27
3-8	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซีย	28
3-9	สิทธิประโยชน์ทางภาษีของประเทศมาเลเซีย	29
3-10	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสิงคโปร์	30
3-11	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสิงคโปร์	30
3-12	สิทธิลดหย่อนบิดามารดา	34
3-13	สิทธิลดหย่อนบิดามารดา กรณีหากบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ทุพพลภาพ	34
3-14	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของฟิลิปปินส์	34
3-15	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของอินเดีย	36
3-16	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้สูงอายุของอินเดีย	36
3-17	สิทธิประโยชน์ทางภาษีในประเทศอินเดีย	36
3-18	ค่าลดหย่อนสำหรับบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจของตน	37
3-19	เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศกำลังพัฒนากับประเทศไทย	38
3-20	สิทธิลดหย่อนเงินออมในแผนการบำนาญของสหรัฐอเมริกา	41
3-21	บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร	45
3-22	ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของสหราชอาณาจักร	45
3-23	ค่าลดหย่อนเงินปันผลของสหราชอาณาจักร	46
3-24	อัตราภาษีสำหรับเงินปันผลของสหราชอาณาจักร	46
3-25	ค่าใช้จ่ายต่อไมล์ของสหราชอาณาจักร	47
3-26	บัญชีอัตราภาษีปี 2560-2561 ของออสเตรเลีย	49
3-27	ค่าใช้จ่ายการทำงานจากที่บ้านของออสเตรเลีย	52
3-28	เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศไทย	57
4-1	เพศของผู้ให้สัมภาษณ์	59
4-2	อายุของผู้ให้สัมภาษณ์	59
4-3	เงินได้ของผู้ให้สัมภาษณ์	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-4	กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบในแบบสัมภาษณ์ (ยกเว้นข้อ 2.8 2.10 และ 2.11)	60
4-5	กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบในแบบสัมภาษณ์สำหรับ ข้อ 2.8	60
4-6	ผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดจากการสัมภาษณ์	60
4-7	ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้ระหว่าง 26,666 - 54,999 บาท	62
4-8	ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้ระหว่าง 50,000 - 96,666 บาท	63
4-9	ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป	64
4-10	เปรียบเทียบระหว่างผู้มีเงินได้ 26,666 - 54,999 บาท และผู้มีเงินได้ระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท	65
4-11	เปรียบเทียบระหว่างผู้มีเงินได้ 55,000 - 96,666 บาท และผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป	66

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
2-1 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปี 2560	9
2-2 หลักอุปสงค์ อุปทาน	11
2-3 กรอบแนวคิดของการวิจัย	20
4-1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตามช่วงเงินได้	65

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งประกอบไปด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ โดยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีที่สำคัญประเภทหนึ่ง ทั้งในแง่ของจำนวนเม็ดเงินที่จัดเก็บได้ และจำนวนผู้เสียภาษีที่มีเป็นจำนวนมากกว่าทุกประเภทภาษี โดยในปีภาษี 2560 ในภาพรวมของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด.90 91 มีการชำระภาษีเป็นจำนวนเงิน 17,978.15 ล้านบาท จากผู้เสียภาษีจำนวน 7,332,971 ราย และขอคืนภาษีเป็นจำนวนเงิน 43,418.20 ล้านบาท จากผู้เสียภาษีจำนวน 3,700,355 ราย

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นไปตามมาตรา 48 (1) – (5) แห่งประมวลรัษฎากร โดยการเสียภาษีตามแบบ ภ.ง.ด.90 91 มีวิธีการคำนวณตามมาตรา 48 (1) คือ เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 42 ทวิ – 46 แห่งประมวลรัษฎากร คงเหลือเท่าใดให้หักค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร (ถ้ามี) ดังนี้

1. ผู้มีเงินได้ 60,000 บาท
2. สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 60,000 บาท
3. บุตรชอบด้วยกฎหมายคนละ 30,000 บาท
4. เบี้ยประกันชีวิต ไม่เกิน 10,000 บาท
5. เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ไม่เกิน 10,000 บาท
6. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสร้าง ซื้อมาไม่เกิน 10,000 บาท
7. เงินสมทบผู้ประกันตน (ประกันสังคม) ตามจำนวนที่จ่ายจริง
8. ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ คนละ 30,000 บาท
9. ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ

พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการคนละ 60,000 บาท

เมื่อได้หักค่าลดหย่อนดังกล่าวแล้วเหลือเท่าใด ให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาค โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาคแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น และเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนทั้งหมดแล้ว คงเหลือเท่าใดเป็นเงินได้สุทธิต้องเสียภาษีในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ นอกจากนี้การหักลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) ดังกล่าวแล้ว ยังมีวิธีการทางกฎหมายเพื่อกำหนดค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้นไปอีก โดยอาศัยการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ของเงินได้พึงประเมินตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวงตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากรนำไปหักออกหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วก็คือ ค่าลดหย่อน ดังนี้

1. การจ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท
2. การจ่ายเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
3. การจ่ายเงินเข้าสะสมกองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
4. ยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ให้ใช้สิทธิได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
5. ยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ให้ใช้สิทธิได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
6. การจ่ายเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
7. ยกเว้นเบี้ยประกันชีวิต
 - 7.1 การจ่ายเบี้ยประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ ส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท
 - 7.2 การจ่ายเบี้ยประกันภัยที่จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตแบบบำนาญที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ให้ได้รับสิทธิยกเว้นอีกร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 200,000 บาท และเมื่อรวมกับเงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน หรือค่าซื้อหน่วยลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท
8. ยกเว้นเบี้ยประกันสุขภาพของผู้มีเงินได้ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท และเมื่อรวมกับค่าเบี้ยประกันชีวิตที่มีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และเงินฝากที่จ่ายไว้กับธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ ต้องไม่เกิน 100,000 บาท
9. ยกเว้นเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ และบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท

10. ยกเว้น สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการมีที่อยู่อาศัยส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท

11. ยกเว้นค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงานและตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ (ไม่รวมค่าชดเชยเพราะเหตุเกษียณอายุ หรือสิ้นสุด สัญญาจ้าง) ยกเว้นค่าชดเชยส่วนที่ไม่เกิน ค่าจ้าง หรือเงินเดือนของการทำงาน 300 วันสุดท้าย แต่ไม่เกิน 300,000 บาท

นอกจากการหักค่าลดหย่อน และการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ดังกล่าวแล้ว ยังมีการยกเว้นเงินได้สำหรับผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นคนพิการอยู่ในประเทศไทย และมีอายุไม่เกิน 65 ปี และผู้มีเงินได้ (รวมถึงคนผู้พิการ) ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป โดยยกเว้นตามจำนวนเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 190,000 บาท และในแต่ละปีภาษียังมีการให้สิทธิเพิ่มเติมในการหักค่าลดหย่อน ตามนโยบายต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ค่าซ่อมบ้านจากเหตุอุทกภัย ค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการอื่น ๆ ฯลฯ

ทั้งการหักค่าลดหย่อน และการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ดังกล่าว มีเหตุผลคือ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี อย่างไรก็ตาม ก็จะทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด.90 91 ได้น้อยลงไปด้วย เนื่องจากอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นลักษณะก้าวหน้า นั่นคือ เงินได้สุทธิที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้จะเป็นเท่าใดนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการใช้หรือมีสิทธิหักลดหย่อนที่มากน้อยแตกต่างกันด้วย ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้นั้นเป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี 4 ประการของอดัม สมิท ในข้อต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยจะต้องยึดหลักว่า ผู้ที่มีรายได้มากควรจะต้องเสียภาษีมาก คนมีรายได้น้อยควรเสียภาษีน้อยตามกำลังความสามารถในการชำระภาษี (Ability to pay) ของแต่ละคนหรือไม่ การหักค่าลดหย่อนอาจจะทำให้ไม่เป็นไปตามหลักการต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี ดังกล่าวได้ เนื่องจาก

1. ความสามารถของผู้มีเงินได้ที่จะใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันตามเงินได้ เช่น การหักลดหย่อนสำหรับการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) อาจจะเฉพาะผู้มีเงินได้สูงที่มีการลงทุนในกองทุนดังกล่าว เป็นต้น

2. จำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้สิทธิในการหักลดหย่อนเท่ากัน แต่ประโยชน์ที่ได้ลดภาษีแตกต่างกัน เช่น ผู้มีเงินได้ที่เสียภาษีในอัตราที่สูง จะได้ลดภาษีในจำนวนที่มากกว่าผู้มีเงินได้ที่เสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า

เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้ทุกคนเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี เว้นแต่จะกำหนดว่าเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นเท่านั้น ทั้งนี้การกำหนดมาตรการทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับการหักค่าลดหย่อนจึงกระทบกับผู้มีเงินได้ทุกคนที่อาจจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษี ดังกล่าวมาแล้ว รวมทั้งทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ที่ไม่ควรจะเสียไป โดยมีผู้ได้รับผลประโยชน์เพียง

ส่วนน้อย โดยเฉพาะหากเป็นการได้ประโยชน์ของผู้มีรายได้น้อยกว่าผู้มีรายได้น้อย ยิ่งจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษีได้ จึงควรมีการศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป จึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้ที่จะศึกษาว่า การหักค่าลดหย่อนตาม มาตรา 47 (1) (ก) - (ง) และการยกเว้นเงินได้พึงประเมินไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษี แต่มีวิธีการคำนวณตามมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร คือนำไปหักออกหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงก็คือ ค่าลดหย่อนดังกล่าวไว้แล้ว มีความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีหรือไม่ หรืออาจจะมีวิธีการอื่นใดในการบรรเทาภาระภาษี นอกจากวิธีการดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยนี้จะใช้ทฤษฎีและแนวคิดทั้งทางภาษีและเศรษฐศาสตร์ เพื่อค้นหาคำตอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักค่าลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 การวิจัยนี้เน้นการศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อน สำหรับปีภาษี 2560 ของประเทศไทยทุกกรณี
 - 1.2 ศึกษา ค้นคว้า การหักค่าลดหย่อนของต่างประเทศ สำหรับปีภาษี 2560
2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักวิชาการภาษี กรมสรรพากร ผู้บริหาร กรมสรรพากร และผู้เสียภาษี
3. ขอบเขตด้านประเทศ
 - 3.1 ประเทศไทย
 - 3.2 ประเทศด้อยพัฒนา ได้แก่ ประเทศภูฏาน ลาว อิเควทอเรียลกินี และซามัว
 - 3.3 ประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และอินเดีย
 - 3.4 ประเทศพัฒนาแล้ว ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยศึกษาจากตำรา เอกสาร และรายงานต่าง ๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ และออนไลน์

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาการภาษี กรมสรรพากร ผู้บริหารกรมสรรพากร และผู้เสียภาษี

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) และวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ

3. การนำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบแนวคิดในการบรรเทาภาระภาษีของแต่ละประเทศ
2. ทราบแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อน
3. กรมสรรพากรมีแนวทางในการกำหนดมาตรการภาษี เพื่อสนับสนุนนโยบายการคลังของรัฐบาล

คำจำกัดความ

ค่าลดหย่อน	หมายถึง	จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสภาพของผู้มีหน้าที่เสียภาษีแต่ละบุคคล ¹
ค่าใช้จ่าย	หมายถึง	รายจ่ายที่ต้องใช้หรือถือว่าได้จ่ายไปตามความจำเป็นและสมควรเพื่อหารายได้ของผู้มีเงินได้หรือกิจการของผู้มีเงินได้ ²
แบบ ภ.ง.ด. 90	หมายถึง	แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผู้มีเงินได้กรณีทั่วไป

แบบ ภ.ง.ด. 91	หมายถึง	แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว
เงินได้พึงประเมิน	หมายถึง	เงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีในหมวดนี้ เงินได้ที่กล่าวนี้ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามมาตรา 40 และเครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิ ด้วย ³
ปีภาษี	หมายถึง	ปีประจักษ์ ⁴

¹ไพจิตร โรจนวณิชย์, ชุมพร เสนไสย และ สาโรช ทองประคำ. คำอธิบาย ประมวลรัษฎากร ภาษีสรรพากร. (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด, 2553). หน้า 1-168.

²เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-139.

³เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-018.

⁴เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-015.

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ความเป็นธรรมของภาษีอากร

ความหมายของภาษีอากร

คำว่าภาษีนั้นได้มีการตีความไว้ในวรรณกรรมมากมาย ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์ให้ความหมายภาษีอากรไว้ว่า ทรัพยากรที่โอนจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของภาครัฐ เน้นประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน โดยผู้เสียภาษีไม่จำเป็นต้องได้ประโยชน์ตามจำนวนเงินที่จ่าย¹ สอดคล้องกับ ฌฟล สุกใส และ OECD ที่ให้ความหมายไว้ว่าภาษี คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชน และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม² ไม่มีสิ่งตอบแทน โดยเฉพาะเจาะจงแก่ผู้เสียภาษี³ ในขณะเดียวกันศาลของประเทศออสเตรเลียเคยให้ความหมายของภาษีอากรว่า “เงินได้ที่ถูกบังคับเรียกเก็บโดยพนักงานของรัฐเพื่อการสาธารณะซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้เรียกเก็บ และไม่ใช่เงินที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนบริการที่รัฐให้บริการ”⁴ ยังมีนักวิชาการมากมายที่ได้ให้ความหมายของภาษีไว้ เช่นคือเงินที่เรียกเก็บจากประชาชนเพื่อนำไปพัฒนาประเทศ⁵ คือสิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎร และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี⁶ เป็นต้น

¹ ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์.เศรษฐศาสตร์ภาครัฐ:ทฤษฎีและแนวคิดเชิงนโยบาย.

(กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558).หน้า 126.

² ดร.อรัญ ธรรมโน.ความรู้ทั่วไปทางการคลัง.(อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิเคชั่น, 2548).

หน้า 72-73.

³ Organisation for Economic Co-operation and Development. “Definition of Tax”.(1996).p.3.

⁴ สราวุธ วุฒยาภรณ์. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร”, อุลพาห. 52 (3). กันยายน-ธันวาคม2548. หน้า 31-75.

⁵ดวงพร เพชรคง. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”. (บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภารายการเจตนารมณ์กฎหมายสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร). หน้า 1-14.

⁶ปาริชาติ ม่วงศิริ. “กฎหมายภาษีอากร”. (เอกสารประกอบการเรียนการสอน). หน้า 2.

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีอากรนั้นอยู่ควบคู่กับประชาชนในทุกอาชีพ และฐานะ ดังคำพูดที่ว่า มี 2 สิ่งซึ่งมนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้นั้นก็คือ ความตาย และภาษีหลักภาษีมียากมายแต่หลักที่เป็นที่ยอมรับมากที่สุดคือ หลักรายได้ รายได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้เป็นเจ้าของ (equity) ซึ่งส่งผลจากการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สิน (assets) หรือลดลงของหนี้ (liability) ที่นอกเหนือจากการลงทุนของผู้เป็นเจ้าของ⁷ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นค่อนข้างซับซ้อนเนื่องจากรายได้พึงประเมินสามารถเกิดจาก

1. รายได้ทั่วไป
2. รายได้ที่ให้เพื่อตอบแทนในการรับบริการหรือการลงทุนไม่ว่าจะลักษณะใดๆ
3. รายได้จากเพิ่มพูนทรัพย์สินไม่ว่าจะได้รับมาโดยวิธีใดหรือจากใคร
4. รายได้จากครอบครองสินค้าหรือบริการ⁸ ทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากรได้ระบุว่า

"เงินได้พึงประเมิน" หมายถึง เงินได้ของบุคคลใดๆ หรือหน่วยภาษีใดที่เกิดขึ้นในปีภาษี ได้แก่

- 4.1 เงิน
- 4.2 ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินที่ได้รับจริง
- 4.3 ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
- 4.4 เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้
- 4.5 เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด⁹

ภาษีอากรสามารถแบ่งตามการแบกรับภาระทางภาษีได้ 2 ชนิดคือ

1. ภาษีทางตรง เป็นภาษีที่ผู้ที่มีภาระทางภาษีไม่สามารถผลักภาระทางภาษีส่วนมากไปให้ผู้อื่นได้ หรือในบางกรณีไม่สามารถผลักภาระให้ผู้อื่นได้เลย เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมรดก

2. ภาษีทางอ้อมเป็นภาษีที่ผู้ที่มีภาระทางภาษีสามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของราคา เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้านำเข้า ภาษีสินค้าส่งออก ภาษีสรรพสามิต อากรแสตมป์ ฯลฯ¹⁰

⁷Dr RichardBarker. “On the Definitions of Income, Expenses and Profit in IFRS” (Cambridge Judge Business School,University of Cambridge).p.3.

⁸William D. Andrews. “Personal Deductions in an Ideal Income Tax”,Harvard Law Review. Vol. 86, No. 2 (Dec., 1972).

⁹Revenue Department. (Sunday, April 1, 2012).(Online). Available : <http://rdsrv.rd.go.th/550.0.html>, 2019.

¹⁰ไพรัช ตระการศิรินนท์.การคลังภาครัฐ.2, (เชียงใหม่ : คณะนิเทศการพิมพ์,2548). หน้า 65.

หนึ่งในภาษีที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุดคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามกฎหมายแล้ว ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมาโดยมีสถานะอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ดี ดังนี้

1. บุคคลธรรมดา
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล
3. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
4. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
5. วิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เฉพาะที่เป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล¹¹

ตามประมวลรัษฎากรภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถูกแบ่งออกเป็น 8 ประเภทได้แก่

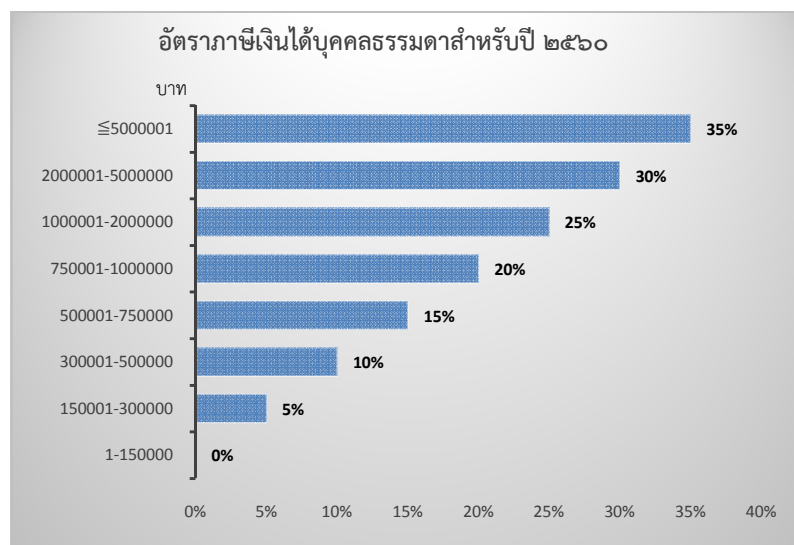
1. เงินได้ประเภทที่ 1 เป็นเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น ค่าจ้าง เงินเดือนโบนัส เบี้ยเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งได้มาจากการจ้างแรงงาน เช่น ค่าเช่าบ้านที่นายจ้าง ออกให้
2. เงินได้ประเภทที่ 2 เป็นเงินได้จากการรับทำงานให้ หรือจากตำแหน่งงานที่ทำ เช่น ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม เบี้ยประชุม หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากงานที่ทำ
3. เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่เงินค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือก๊อิดวิลล์ เงินได้จากสิทธิอย่างอื่น ๆ หรือจากลักษณะเดียวกัน
4. เงินได้ประเภทที่ 4 ได้แก่ เงินปันผล ดอกเบี้ย เงินส่วนแบ่งกำไร ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น เป็นต้น
5. เงินได้ประเภทที่ 5 ประกอบไปด้วย เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน และที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าทรัพย์สิน

6. เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระตามที่กฎหมายกำหนด
7. เงินได้ประเภทที่ 7 คือเงินได้จากการรับเหมา
8. เงินได้ประเภทที่ 8 คือเงินได้อื่นที่นอกเหนือจากเงินได้ประเภทที่ 1 - 7 ยกตัวอย่าง เช่นเงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การเกษตร ฯลฯ¹²

¹¹กรมสรรพากร. “ความรู้เรื่องภาษีอากร”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.rd.go.th/publish/548.0.html>, 2559.

¹²กิตติยา อากาศอุณู ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง. ประมวลรัษฎากรฉบับสมบูรณ์ ปี2561. (กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ จำกัด, 2561). หน้า ก.18-ก.20.

แผนภาพที่ 2-1 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปี 2560¹³

จะเห็นได้ว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีลักษณะเป็นภาษีอัตราก้าวหน้า ซึ่งภาษีอากรที่มีอัตราก้าวหน้า นั้นมีส่วนให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม ภาษีแบบอัตราก้าวหน้านี้เป็นนโยบายที่มีจริยธรรมที่ดี และขาดไม่ได้สำหรับการพัฒนาประเทศในทวีปแอฟริกา¹⁴ แต่ภาษีที่มีอัตราก้าวหน้าก็มีความไม่เป็นธรรมต่ออาชีพมีรายได้ต่อปีที่ผันผวน เช่น นักดนตรี พิธีกร นักกีฬา เนื่องจากในปีที่ผู้มีเงินได้เหล่านี้มีรายได้ที่สูงเขาต้องจ่ายภาษีอัตราที่สูงมากตามตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 ภาษีอัตราก้าวหน้าและความไม่เป็นธรรม¹⁵

อาชีพ	รายได้ปีที่ 1	ภาษีปีที่ 1	รายได้ปีที่ 2	ภาษีปีที่ 2	รายได้รวม	ภาษีรวม
นักดนตรี	3,000,000	1,000,000	0	0	3,000,000	1,000,000
พนักงานเอกชน	1,500,000	375,000	1,500,000	375,000	3,000,000	750,000

¹³ กรมสรรพากร. “บัญชีอัตราภาษี”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>, 2562.

¹⁴ Musonda Kabinga. “Principles of Taxation”.(Online).

Available:<https://pdfs.semanticscholar.org/d350/83fc0fbbee8244e4f095a8d6fc446507d52eb.pdf>, 2019.

¹⁵ Simon James Christopher Nobes. The Economics of Taxation.(Prentice Hall, 2535) p.125-154.

จากการคำนวณตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเห็นได้แม้ว่ารายได้รวม 2 ปี จะเท่ากันแต่อาชีพที่มีความผันผวนทางรายได้แบกรับภาระภาษีรวมมากกว่าอาชีพที่มีความผันผวนทางรายได้น้อย ซึ่งในบางประเทศอย่างสหราชอาณาจักรมีการออกนโยบายอนุญาตให้นักเขียนสามารถกระจายรายได้ที่ได้รับในระยะเวลา 2 ปีติดต่อกันได้¹⁶ Friedrich August von Hayek หนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์ที่เคยได้รับรางวัลโนเบล ยังเห็นว่าอัตราภาษีก้าวหน้าที่มีความไม่เป็นประชาธิปไตยอีกด้วย¹⁷

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

Adam Smith บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์ได้กล่าวถึงหลักภาษีอากรที่ดีซึ่งประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยดังนี้

1. ประชาชนควรที่จะสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล (การจ่ายภาษี) ตามความสามารถในการจ่าย (ability to pay) ของตนเอง ทั้งนี้ก็เพราะประชาชนทุกคนต่างได้รับการดูแลจากรัฐ
2. ผู้เสียภาษีและทุกคนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างชัดเจนกล่าวคือ จำนวนภาษีอากรที่แต่ละบุคคลต้องจ่าย วิธีการจ่ายภาษี กำหนดเวลาในการจ่ายภาษี หากข้อมูลเหล่านี้ไม่ชัดเจนก็จะนำมาซึ่งสถานการณ์ที่เอื้อต่อการคอร์รัปชัน
3. การจัดเก็บภาษีควรจัดเก็บในช่วงเวลา และมีวิธีที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้เสียภาษี
4. การจัดเก็บภาษีควรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่น้อยที่สุดต่อรายได้ของรัฐที่สูงที่สุด¹⁸

นักเศรษฐศาสตร์ยังต่อเติมหลักการทั้ง 4 ดังกล่าวของ Adam Smith ออกมีอีก 4 หลักการคือ

1. ภาษีอากรต้องเป็นที่ยอมรับของทุกคน ซึ่งรัฐเป็นปัจจัยหลักที่จะสามารถทำให้ประชาชนทั้งยอมรับและศรัทธาในภาษี โดยการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการเสียภาษี
2. การจัดเก็บภาษีอากรต้องมีการบริหารอย่างเป็นรูปธรรม ในบางประเทศการปกครองของแต่ละรัฐนั้นจะแตกต่างกันออกไป กรมสรรพากรจึงต้องมีการบริหารการจัดเก็บภาษีให้มีความสอดคล้องตาม

¹⁶HM Revenue & Customs. “Averaging for creators of literary or artistic works”.(Online).Available:<https://www.gov.uk/government/publications/averaging-for-creators-of-literary-or-artistic-works-hs234-self-assessment-helpsheet>, 2019.

¹⁷Fernando Estrada. “The Progressive Tax”.(Online).

Available:https://www.researchgate.net/publication/239809820_The_progressive_tax, 2019.

¹⁸Adam Smith, edited by S.M. Soares. “An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations”. (Online).

Available:https://www.ibiblio.org/ml/libri/s/SmithA_WealthNations_p.pdf, 2019.

3. การจัดเก็บภาษีควรมีฐานภาษีที่กว้างขึ้นและสามารถขยายตัวได้เร็ว

4. การจัดเก็บภาษีควรมีความยืดหยุ่นตามภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม¹⁹

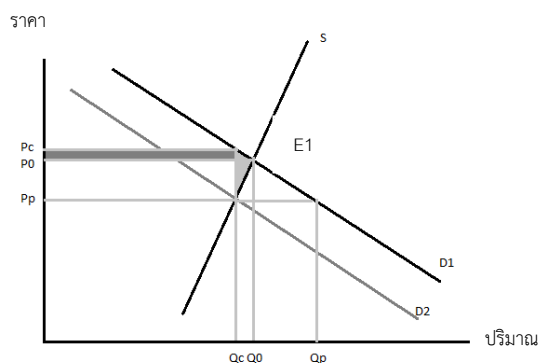
นอกจากนี้ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ยังเสนอว่าภาษีที่ดีนั้นต้องมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนทางด้านเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในด้านกฎหมาย²⁰

ทฤษฎีการจัดเก็บภาษี

1. หลักอุปสงค์ อุปทานเบื้องต้น

ทฤษฎีอุปสงค์อุปทานเป็นทฤษฎีแรกๆที่นักเศรษฐศาสตร์ทุกคนได้เรียนรู้ อุปสงค์มีความชันที่เป็นลบก็เนื่องจากความสัมพันธ์ที่เป็นลบระหว่างราคาและปริมาณ กล่าวคือเมื่อราคาสูงขึ้นคนที่ต้องการที่จะซื้อสินค้าก็ลดลงในทางตรงกันข้าม ณ ราคาที่สูงขึ้นปริมาณคนอยากขายก็เพิ่มมากขึ้นทำให้อุปทานมีความชันที่เป็นบวก เมื่ออุปสงค์และอุปทานตัดกันก็จะเกิดจุดดุลยภาพ

แผนภาพที่ 2-2 หลักอุปสงค์ อุปทาน

ในแผนภาพที่ 2-2 ก่อนที่รัฐบาลจะเก็บภาษีอุปสงค์อยู่ที่ D_1 และอุปทานอยู่ที่ S_1 ตลาดอยู่ในจุดดุลยภาพที่ E_1 โดยมีราคาดุลยภาพที่ P_0 ปริมาณดุลยภาพที่ Q_0 สมมติว่ารัฐบาลจัดเก็บภาษีไปยังผู้บริโภคจะทำให้อุปสงค์ย้ายจาก D_1 ไป D_2 (Shift leftward) ผู้บริโภคต้องจ่ายในราคาที่สูงขึ้น

ที่ P_c และผู้ผลิตก็ได้รับราคาที่ต่ำลงที่ P_p เนื่องจากรัฐบาลนั้นเก็บภาษีในส่วนต่างนี้ไป ปริมาณดุลยภาพในตลาดลดลงจาก Q_0 สู่ Q_c ก่อให้เกิดการสูญเสียผลประโยชน์ของสังคม (Deadweight loss)

¹⁹ศุภัตตา ป้องเสร์ธา. “มาตรการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อการกระจายรายได้ของไทย”. (วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต, เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558). หน้า 19-27.

²⁰OECD. “Fundamental principles of taxation”. (Online). Available: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264218789-5-en.pdf?expires=1553703623&id=id&accname=guest&checksum=2C1AF7904CAF8658012E66B824DA450E>, 2019.

2. หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค

ผลิตภัณฑ์มวลรวมหรือ Gross Domestic Product เป็นอีกหนึ่งตัวเลขที่นักเศรษฐศาสตร์จะนำตัวเลขจากการคำนวณมาวิเคราะห์ถึงการเจริญเติบโตของประเทศ การคำนวณ Gross Domestic Product สามารถทำได้ 3 วิธีคือ การคำนวณจากรายได้ (Income approach) การคำนวณจากผลผลิต (Production approach) และการคำนวณจากรายจ่าย (Expenditure approach) วิธีที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดก็คือ การคำนวณจากรายจ่าย เนื่องจากสามารถเก็บข้อมูลได้ง่ายที่สุดโดยมีสมการดังนี้

$$Y = C + I + G + X - M$$

โดย C หมายถึง การบริโภคจากผู้บริโภค โดย $C = C_0 + c(Y_d)$ C_0 คือการบริโภคที่ไม่ขึ้นอยู่กับการบริโภค และ c คือ การบริโภคที่ขึ้นอยู่กับการบริโภค (Marginal propensity to consume) Y_d หมายถึง รายได้หลักหักภาษี (Disposable income) I หมายถึงการลงทุนภาคเอกชน G หมายถึงการลงทุนภาครัฐ X หมายถึงการส่งออก และ M หมายถึงการนำเข้าโดยภาษีที่เพิ่มมากขึ้นจะทำให้ Y_d ลดลง ส่งผลให้การบริโภคลดลง ซึ่งก็ทำให้ GDP ลดลงตามไปด้วย แต่ภาษีก็คือรายได้หลักของรัฐ เมื่อรัฐได้มาลงทุน (G) ก็จะทำให้ GDP นั้นสูงขึ้น ในด้านภาระภาษีในทางกฎหมาย หมายถึง ส่วนของรายได้จริง (Real Income) ที่ลดลงเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ ซึ่งได้มีการกำหนดถึงผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรแต่ในทางเศรษฐศาสตร์หากเป็นภาษีทางอ้อมภาระภาษีก็จะสามารถถูกผลักออกไปได้ ผู้ที่มีความยืดหยุ่น (Elasticity) น้อยกว่าก็จะต้องรับภาระภาษีที่มากกว่า ตัวอย่างเช่น หากมีการเก็บภาษีจากเครื่องดื่มที่ผสมน้ำตาล ผู้บริโภคที่มีความยืดหยุ่นที่สูงก็สามารถลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มดังกล่าว และบริโภคสิ่งอื่นที่ให้ความหวานเพื่อเป็นการทดแทน (Substitution) จึงไม่ต้องแบกรับภาษีมากนักโดยราคาที่ต้องจ่ายเพิ่มจากราคาเดิม (P_0) เป็น ราคาปัจจุบัน (P_c) โดยผู้ผลิตจะต้องแบกรับภาระภาษีมากกว่าดังที่เห็นว่า ราคาเดิมที่ผู้ผลิตได้รับ (P_0) มีความแตกต่างจากราคาปัจจุบัน (P_p) ค่อนข้างมาก

แม้ว่ารายได้ของรัฐจะมาจากหลายแห่งแต่ภาษีเป็นรายได้หลักของรัฐเพื่อนำเงินมาเพื่อใช้สำหรับการศึกษา การสาธารณสุข และอื่นๆ ภาษียังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย เนื่องจากหากปล่อยให้เศรษฐกิจดำเนินอย่างเสรีโดยไม่มีรัฐบาลแล้ว ก็จะไม่มีการลงทุนสินค้าสาธารณะ (Public goods) มีผู้ผลิตสินค้าที่ดีต่อสังคม (Merit goods) ไม่เพียงพอ และมีผู้ผลิตสินค้าที่แย่อุตสาหกรรมมากเกินไป ในกรณีสินค้าสาธารณะเช่น ถนน หากไม่มีรัฐบาลแล้ว คงเป็นเรื่องยากหรือแทบที่จะเป็นไปได้ที่ภาคธุรกิจทั้งจะร่วมกันสร้างถนน เนื่องจากผลประโยชน์ที่จะได้รับนั้นอาจจะไม่คุ้มค่างบเงินที่ลงทุนไปเช่นเดียวกับสินค้าที่ดีต่อสังคม (Merit goods) ยกตัวอย่าง การบริจาคให้แก่การวิจัย ซึ่งการวิจัยนั้นสามารถเห็นผลได้ในระยะยาว รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนจึงทำให้คนมีความประสงค์ที่จะบริจาคมากยิ่งขึ้น การวิจัยหลายชนิดจึงสามารถกำเนิดขึ้นมาได้

อีกด้านหนึ่งคือผู้ผลิตสินค้าที่แยต่อสังคมมากเกินไป เช่น บุหรี่ สุรา ซึ่งมีความต้องการที่ค่อนข้างมาก แต่มีผลเสียต่อสังคมโดยรวมกล่าวคือ ผู้ดื่มสุราอาจจะไปกระทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ผู้สูบบุหรี่ก็ทำให้อากาศนั้นเป็นมลพิษมากขึ้น รวมถึงสุขภาพผู้บริโภคสิ่งเหล่านี้ก็จะแยลงตามระยะเวลา รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุม เวลาการจำหน่าย ราคา อายุขั้นต่ำในการจำหน่าย และเก็บภาษีเพื่อไปดูแลรักษาผู้ที่ได้รับผลกระทบภาษียังเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของรัฐ เพราะในตลาดการค้าอย่างเสรีความเท่าเทียมจะมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากผู้ที่มีทุนแต่ก่อนมากกว่าก็จะสามารถลงทุน และกระจายความเสี่ยงได้มากกว่าผู้ที่มีต้นทุนน้อยกว่า ภาษีที่มีอัตราก้าวหน้าจึงสามารถเข้ามาช่วยให้ความเป็นธรรมมีมากขึ้น²¹

IMF ได้ศึกษาความสำคัญของความเสมอภาคของรายได้ (income equality) ว่ามีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ โดยหากคนที่รวยที่สุด 20% (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80) มีรายได้มากขึ้น แม้ว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นในระยะสั้น แต่หลังจากนั้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจก็จะลดลง แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ที่รับในคนรายนั้นไม่ส่งผ่านไปยังเศรษฐกิจในภาพรวม ในทางกลับกันการเพิ่มขึ้นของรายได้ในประชากรที่มีรายได้น้อยนั้นมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของ GDP ประชาชนที่มีรายได้น้อย และรายได้ปานกลางมีความสำคัญที่สุดสำหรับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ IMF ยังได้ศึกษาว่าไม่ว่าประเทศจะอยู่ในความเจริญระดับไหนนโยบายที่มุ่งเน้นเพื่อคนที่มีรายได้น้อย และรายได้ปานกลางสามารถลดความเหลื่อมล้ำได้ โดยการทำให้คนเหล่านี้เข้าถึงการศึกษา การรักษา สุขภาพ และนโยบายทางสังคมที่เฉพาะเจาะจง²²

Richard B. Freeman กล่าวว่าไว้ว่าความไม่เสมอภาค (inequality) ในระดับที่พอดีนั้นดีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อมันมากขึ้นความไม่เสมอภาคจะทำให้การเจริญเติบโตลดลง เนื่องจากจะผู้คนเพียงกลุ่มเล็กๆที่จะมีความสามารถและการศึกษามากพอที่จะสามารถทำงานในตำแหน่งที่ดีได้ โดยคนกลุ่มอื่นๆจะยอมแพ้เนื่องจากพวกเขาแทบไม่มีโอกาสที่จะสามารถเข้าถึงการศึกษาเหล่านี้ได้ จะเห็นได้ว่าความไม่เสมอภาคมีทั้งผลดีและผลเสียขึ้นอยู่กับระดับของความไม่เสมอภาค ความไม่เสมอภาคเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ลงทุนในธุรกิจที่มีความไม่แน่นอน หากเศรษฐกิจมีความเสมอภาคที่สมบูรณ์เมื่อผู้ประกอบการเช่น Apple สามารถคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ผู้คนก็จะแห่มาซื้อมากมาย ทำให้ Steve Jobs นั้นรวยขึ้น แต่ความไม่เสมอภาคก็ตามมา แม้ว่ารัฐบาลจะสามารถเก็บภาษีจนทำให้ Steve Jobs มีรายได้เท่ากับคนอื่นๆ แต่ก็จะทำให้ไม่มีใครอยากจะทำนวัตกรรมใหม่ๆ แต่ในขณะเดียวกันความไม่เสมอภาคที่มากเกินไปก็จะทำให้ประสิทธิภาพในเศรษฐกิจลดลงตามที่ OECD ได้ศึกษาว่า เมื่อความไม่เสมอภาคเพิ่มขึ้นจำนวน 3 สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ในประเทศในกลุ่ม OECD GDP ลดลงถึง 8.5% ซึ่งความคิดนี้ก็ได้รับการสนับสนุนจากนักวิชาการหลายฝ่ายเนื่องจากเขาเห็นว่าความไม่เท่าเทียมจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนทางสังคม และทางการเมือง²³

²¹สรายุทธ์ วุฒยาภรณ์. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร”, ตุลพาท. 52 (3).
กันยายน-ธันวาคม 2548. หน้า 31-75.

²²Dabla-Norris, KalpanaKochhar, NujinSuphaphiphat, Frantisek Ricka,
EvidikiTsounta. “Causes and Consequences of Income Inequality: A Global Perspective Era”.
(Online). Available : <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2015/sdn1513.pdf>, 2019.

²³Keeley, Brian. “Income Inequality: The Gap between Rich and Poor”.
(Online). Available
: <https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/0115391e.pdf>, 2019.

สำหรับประเทศไทยเองนั้นก็ได้มีการนำแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำมาเป็นนโยบายหลักของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ.2525-2529 ได้มีการกล่าวถึงการพัฒนาประเทศแนวใหม่โดยการเน้นความสมดุลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการกระจายรายได้และความเจริญสู่ภูมิภาค²⁴ และกระจายการถือครองทรัพย์สินให้มากขึ้น ในช่วงนั้นจึงมีนโยบายการกระจายฐานการผลิต การศึกษา สุขอนามัย และบริการของรัฐอื่นๆ ให้เข้าถึงประชาชนในทุกภูมิภาค ในปัจจุบันแนวคิดเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำก็ยังเป็นนโยบายที่สำคัญโดยจะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ก็ได้กล่าวถึงการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ โดยมุ่งเน้นไปที่คุณภาพของการศึกษา สาธารณสุข การฝึกอาชีพชุมชนให้กับผู้ที่ด้อยโอกาส เพื่อให้คนเหล่านี้มีรายได้และมีศักยภาพเพียงพอที่จะประกอบอาชีพ รวมถึงการกระจายทรัพย์สินเช่นที่ดินให้ถึงมือกับคนเหล่านี้เพื่อมอบโอกาสให้พวกเขา รัฐบาลยังมีแผนที่จะพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม เพราะมองเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่มในสังคม²⁵ นอกจากนี้ภาษียังเป็นเครื่องมือที่ช่วยรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจแบบอัตโนมัติ (Automatic stabilizer) เนื่องจากหากเศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาขึ้นภาษีก็จะมีมูลค่าที่สูงทำให้ยับยั้งตลาดที่อาจจะโตเกินไป ในขณะที่เมื่อเศรษฐกิจเริ่มถดถอยภาษีก็จะมีมูลค่าที่ต่ำลงเพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดและกลับมาขยายกิจการอีกครั้ง

ทฤษฎีการหลีกเลี่ยงภาษี

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีทางตรงส่วนใหญ่จะเกิดได้ 3 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ประโยชน์อื่นๆ ที่ผู้มีเงินได้ได้รับที่มีใช้เงินสด เนื่องจากในบางครั้งประโยชน์เหล่านี้มันยากต่อการตีมูลค่าเป็นจำนวนเงินทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้หากปัญหานี้เป็นปัญหาที่ใหญ่ ผู้มีเงินได้ก็จะมีผลประโยชน์ที่จะรับค่าตอบแทนเป็นประโยชน์อื่นๆ แทน

การรับเงินสด หากคิดไปถึงรายละเอียดยังมีผลประโยชน์อีกประเภทหนึ่งที่ยากที่สุดในการตีมูลค่าเป็นตัวเงินนั่นก็คือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น ซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าด้วยตนเอง ซึ่งไม่ต้องมีการเสียภาษี แต่หากจ้างผู้อื่นมาซ่อมต้องมีการเสียภาษี ในสังคมที่มีอัตราภาษีที่ไม่เป็นธรรม จึงมีอาจจะมีกิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นได้มาก

²⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ.2525 - 2529”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก :
[https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2014/10/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่-5.pdf](https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2014/10/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่-5.pdf), 2562.

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก :
https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422, 2562.

2. การหลบหลีกภาษีอากร (Tax Avoidance) คือการกระทำตามกฎหมายโดย ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย ความคลุมเครือของกฎหมาย เพื่อเสียภาษีน้อยลง²⁶

“Tax Avoidance คือ การกระทำใดๆ เพื่อลดภาระในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี” มักใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อหลบหลีกหรือหลีกเลี่ยงภาระภาษี²⁷ การหลบหลีกภาษีอากร (Tax Avoidance) มีความคล้ายคลึงกับการวางแผนภาษีแต่ใช้ความคลุมเครือทางกฎหมายมาเป็นตัวช่วยเพื่อให้เสียภาษีอากรน้อยลง²⁸ กรณีตัวอย่างเกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกา เมื่อ Microsoft เปลี่ยนเลขที่ IP สำหรับโปรแกรมที่พัฒนาที่อเมริกาไปยังปวยร์โตรีโก (Puerto Rico) เกาะไอร์แลนด์ และสิงคโปร์ ซึ่งเสียภาษีน้อยกว่าซึ่งทั้ง 3 ที่นี้เสียภาษีโดยเฉลี่ยเพียง 4% แม้ว่าในทั้ง 3 ที่นี้จะมียังพนักงานไม่ถึง 2,000 คนแต่รายได้กลับเป็น 45% ของรายได้ Microsoft ทั้งหมด ในขณะที่อีก 55% ถูกผลิตจากพนักงานอีกเกือบ 90,000 คน ซึ่งดูแล้วไม่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง²⁹

3. “Tax Evasion หรือ Tax dogging คือการที่ผู้เสียภาษีใช้วิธีที่ผิดกฎหมาย หรือฉ้อฉลเพื่อที่จะไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลง”³⁰

“Tax Evasion หรือ Tax dogging คือ การใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ในการหนีภาษี” โดยผู้เสียภาษีจะจัดการให้ตนเองจ่ายภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าสภาพที่แท้จริง หรืออาจไม่เสียภาษีเลย โดย Tax Evasion ถือเป็น การฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายซึ่งมีปรับอาญาอีกด้วย³¹

²⁶ สุเทพ ชาญณรงค์. “มาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยการจัดตั้งเป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/232013, 2562>.

²⁷ ดร. สุมาพร มานะสันต์. “ข้อคิดทางกฎหมายจากกรณี The Panama Papers”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/Department/Bureau-of-Legal-Affairs/8/2370/CNT0015587-1.pdf.aspx, 2562>.

²⁸ สุเทพ ชาญณรงค์. “มาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยการจัดตั้งเป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/232013, 2562>.

²⁹ The economist. “Corporate tax avoidance”. (Online). Available : <https://www.economist.com/schumpeter/2012/09/21/the-price-isnt-right, 2019>.

³⁰ สุเทพ ชาญณรงค์. “มาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยการจัดตั้งเป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/232013, 2562>.

³¹ดร. สุมาพร มานะสันต์. “ข้อคิดทางกฎหมายจากกรณี The Panama Papers”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/Department/Bureau-of-Legal-Affairs/8/2370/CNT0015587-1.pdf.aspx>, 2562.

Alphonse Gabriel Capone ชาวสหรัฐอเมริกาผู้ซึ่งประกอบกิจการผิดกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการพนันหรือการค้าประเวณี เขาไม่เคยยื่นแบบแสดงรายการภาษีเลยแม้ว่าจะมีทรัพย์สินมูลค่ากว่า 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 1,000 ล้านบาทไทย) เขาไม่มีบัญชีเงินฝากจึงเป็นการยากมากที่จะตรวจสอบรายการซื้อขาย ในปี 1931 ศาลได้ตัดสินความผิดโทษฐานหนีภาษี (Tax Evasion) ถึง 23 คดี ศาลจึงตัดสินให้เขาถูกจำคุกถึง 11 ปี³²

หากประชาชนต้องการที่จะเสียภาษีอย่างมีประสิทธิภาพก็ควรเลือกรางแผนภาษีอากร (Tax planning) ซึ่งคือการกำหนดวิธีไว้ล่วงหน้าหรือการเตรียมการเพื่อเสียภาษี ทั้งนี้ก็เพื่อความถูกต้องครบถ้วน และไม่เสียผลประโยชน์จากกฎหมายภาษีอากรใหม่ๆ³³ มากไปกว่านี้การวางแผนภาษีอากร (Tax planning) คือการบริหารจัดการแนวทางและวิธีปฏิบัติในกิจการหรือดำเนินธุรกิจเพื่อให้เสียภาษีถูกต้อง และประหยัดที่สุดภายใต้กฎหมายภาษีอากร³⁴

ความเป็นธรรม

ความเป็นธรรมทางภาษี (Fairness) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการเลี่ยงภาษีอากร (Tax Avoidance) และการหนีภาษีอากร (Tax evasion) ลดลง เพื่อให้คนในสังคมได้รับปฏิบัติอย่างเท่ากันอย่างพึงพอใจ³⁵ หลักความเท่าเทียม และเป็นธรรมนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองอย่าง John Locke นักปรัชญาชาวสหราชอาณาจักรชื่อดังให้ได้ให้ความสำคัญกับทรัพย์สินและรายได้ของคนในสังคม³⁶ ในส่วนของความเสมอภาคทางภาษีสามารถแยกวิเคราะห์ได้ 2 ด้านกล่าวคือความเสมอภาคแนวตั้ง (Vertical equity) และความเสมอภาคแนวนอน (Horizontal equity) ซึ่งในกรณีความเสมอภาคแนวตั้งจะวิเคราะห์ความเสมอภาคของผู้เสียภาษีตามรายได้ที่ต่างกัน ซึ่งการเก็บภาษีแบบอัตราก้าวหน้าช่วยสนับสนุนความเสมอภาคด้านนี้ ในกรณีความเสมอภาคแนวนอนจะวิเคราะห์ความเสมอภาคของสามารถพาสังคมไปสู่ความเสมอภาคในทั้ง 2 ด้านได้แต่เนื่องจากความคิดของ Adam Smith นั้นค่อนข้างจะกว้างจึงมีนักเศรษฐศาสตร์ออกมาวิเคราะห์ถึงสมมติฐานที่ใช้ในการคิดค้นหลักการเก็บภาษีตามความสามารถในการจ่ายซึ่งกำหนดให้อรรถประโยชน์ (Utility) และสวัสดิการและความเป็นอยู่

³²Janel Viljoen. “Lessons learnt from history: Tax evasion”.(Online).Available :<https://repository.up.ac.za/handle/2263/60529>, 2019.

³³สุเทพ ชาญณรงค์. “มาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล”. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/232013>, 2562.

³⁴เรื่องเดียวกัน.หน้า 46.

³⁵OECD. “Fundamental principles of taxation”. (Online).Available:<https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264218789-5-en.pdf?expires=1553703623&id=id&accname=guest&checksum=2C1AF7904CAF8658012E66B824DA450E>, 2019.

³⁶John Locke. “Two Treaties of Government”.(Online).Available:<http://www.yorku.ca/cominel/courses/3025pdf/Locke.pdf>, 2019.

ผู้เสียภาษีต่อสถานการณ์ที่คล้ายๆกันเช่น การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อทานอาหารบนห้าง แต่หากทานร้านอาหารตามฟุตบาทก็จะสามารถหลีกเลี่ยงไปได้³⁷ ความเป็นกลางทางภาษี (Neutrality) ภาษีควรมีความเป็นกลางต่อทุกฝ่าย ทุกภาคธุรกิจปราศจากซึ่งความลำเอียง หากภาษีไม่มีความเป็นกลางสังคมก็จะเสียผลประโยชน์ (Deadweight loss) ตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้วหาก demand มีความยืดหยุ่นต่อรายได้ (Income elasticity) กับสินค้าสาธารณะผู้ที่มีรายได้ที่สูงกว่าก็จะใช้บริการสินค้าสาธารณะมากกว่า กลุ่มคนเหล่านี้จึงควรที่จะจ่ายภาษีมากกว่าเพื่อให้เกิดความเสมอภาคแนวนอน แต่ความเสมอภาคแนวดิ่งก็อาจจะไม่เกิดทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของ demand ต่อรายได้ และราคาของสินค้า³⁸ แม้ว่าการมองความเท่าเทียมในลักษณะนี้จะดูสมเหตุสมผลแต่การวัดความเท่าเทียม (equity) ลักษณะนี้ก็เกินไปได้ยากในบางกรณี โดยเฉพาะเมื่อพูดถึงนโยบายเพื่อการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย วิธีการนี้จึงไม่ได้รับการยอมรับมากนัก³⁹ ในขณะเดียวกันความคิดของ Adam Smith ที่ว่าประชาชนควรที่จะสนับสนุนการทำงานของรัฐ (การจ่ายภาษี) ตามความสามารถในการจ่ายของตนเองนั้นดูเหมือนจะ (Welfare) ของทุกคนในสังคมนั้นมีลักษณะเดียวกันกล่าวคือ เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นเท่ากัน ประชาชนที่มีรายได้พอๆกันจะมีความสุขเพิ่มขึ้นเท่ากันๆ ซึ่งเป็นสมมติฐานที่ไม่ยึดตามหลักความเป็นจริง⁴⁰ แม้ว่าการใช้รายได้เป็นดัชนีวัดความสามารถในการจ่ายนั้นจะถูกโต้เถียงโดยนักวิจัยหลายๆฝ่าย เช่น นักวิจัยบางกลุ่มเสนอให้ใช้สินทรัพย์ในการวัดความสามารถในการจ่าย แต่วิธีนี้จะไม่เป็นธรรมแก่คนที่ซื้อสินทรัพย์เพื่อการลงทุน และคนที่ถือเงินสดโดยไม่ครอบครองสินทรัพย์อีกกลุ่มหนึ่งจึงเสนอให้ใช้ค่าใช้จ่ายเป็นตัวชี้วัดแทน แต่ก็เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมต่อคนที่มีครอบครัวใหญ่ หรือคนที่หาเลี้ยงครอบครัวทั้งครอบครัว⁴¹ แต่ท้ายที่สุดแล้วในขณะที่มันแทบจะเป็นไปไม่ได้ที่จะกำหนดให้

ภาษีมูลค่าเพิ่มมีอัตราภาษีก้าวหน้า การเก็บภาษีจากรายได้นั้นจะทำให้สามารถเก็บภาษีอัตราก้าวหน้าได้ เนื่องจากเป็นภาษีทางตรง⁴²

³⁷Henry Ordower. “Florida tax review”. (Online). Available
: <https://home.heinonline.org/titles/Law-Journal-Library/Florida-Tax-Review/?letter=F>, 2019.

³⁸Richard Musgrave. “Horizontal equity, once more”. (Online). Available
: <https://www.ntanet.org/NTJ/43/2/ntj-v43n02p113-22-horizontal-equity-once-more.pdf>, 2019.

³⁹Simon James Christopher Nobes. “The Economics of Taxation”. (Online). Available
: <http://www.economia.unam.mx/profesores/blopez/fiscal%20-%20Pres.%205.pdf>, 2019.

⁴⁰Stephen Utz. “Ability to pay”. (Online). Available
: <https://pdfs.semanticscholar.org/d12a/1d6eb5ce05a2eff99c01da5e82149db7a6cf.pdf>, 2019.

⁴¹KR Chauke MP Sebola and NE Mathebula. “Reflection on the Ability to Pay Theory of Taxation in the Context of South African Municipalities”. (Online). Available
: http://ulspace.ul.ac.za/bitstream/handle/10386/1848/chauke_reflection_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y, 2019.

⁴²Simon James Christopher Nobes. “The Economics of Taxation”. (Online). Available : <http://www.economia.unam.mx/profesores/blopez/fiscal%20-%20Pres.%205.pdf>, 2019.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

ค่าลดหย่อนที่ใช้ในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้มีการศึกษาว่าบางประเภทไม่แก้ปัญหาระยะการกระจายรายได้ และไม่ตรงต่อวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากร เช่นค่าลดหย่อนจากการรักษาพยาบาลในบางประเทศ แม้ว่าการรักษาพยาบาลจะเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นการใช้จ่ายส่วนตัว นักวิจัยได้คิดว่าค่าลดหย่อนชนิดนี้ไม่ควรเกิดขึ้น เนื่องจากหากเราเปรียบเทียบคน 2 กลุ่มที่รายได้เท่ากัน และบริภคเหมือนกัน ผู้ที่ใช้บริการรักษาพยาบาลมากกว่าไม่ได้หมายถึงกลุ่มคนที่มียาได้ต่างออกไป เพียงแต่เป็นที่ต้องการการดูแลรักษาเท่านั้น ความเหมาะสมของค่าลดหย่อนการรักษาพยาบาลจึงอยู่ที่วินิจฉัยของแต่ละบุคคล⁴³ บางคนอาจจะไม่เห็นด้วยเนื่องจากในสังคมทุนนิยมผู้คนจะใช้สิทธิลดหย่อนให้สูงที่สุด เนื่องจากผลประโยชน์จากภาษีนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่

พวกเขาจ่ายไป ผู้คนบางกลุ่มจะใช้สิทธิค่าลดหย่อนในการรักษาพยาบาล อย่างบิดเบือนและมากกว่าความเป็นจริง ยกตัวอย่างเช่น การทำฟัน การตรวจร่างกาย การฉีดวิตามินต่างๆ ฯลฯ แม้ว่ารัฐบาลสามารถออกมาตรฐานกำกับได้ แต่คนบางกลุ่มก็จะหาช่องว่างเพื่อประโยชน์ของตน⁴⁴

ค่าลดหย่อนในการบริจาคก็ถูกตั้งคำถามเหมือนกับค่าลดหย่อนในการรักษาพยาบาลเช่นกัน แม้ว่าในบางกรณีการบริจาคให้สถานที่ต่างๆ จะได้รับการบริการ หรือของสมนาคุณต่างๆ เป็นการตอบแทน แต่ผลพลอยได้ในการบริจาคส่วนใหญ่แล้วคือความสุข และความสบายใจในการบริจาค่นั้นไม่สามารถวัดได้เป็นมูลค่าของเงิน เรื่องนี้จึงเป็นการยากสำหรับนักวิจัย⁴⁵ แต่แน่นอนมีนักวิจัยจำนวนหนึ่งไม่เห็นด้วยโดยมีความเห็นว่าการบริจาค่นั้นเหมือนการใช้จ่ายส่วนตัวทั่วไปที่ต่างคนก็ต่างใช้จ่ายแตกต่างกันไป⁴⁶

ผลการศึกษาพบว่าการใช้ค่าลดหย่อนในการศึกษา และการฝึกฝน ยังอยู่ในจำนวนที่น้อย โดยหากคำนวณมูลค่าของการลดหย่อน เทียบกับงบประมาณในการศึกษาและฝึกฝนของประเทศ จะพบว่าเป็นสัดส่วนที่น้อย โดยนโยบายที่ผ่านมามีความไม่เท่าเทียมสำหรับคนแต่ละกลุ่ม ซึ่งมักจะให้

⁴³William D. Andrews. "Personal Deductions in an Ideal Income Tax". (Online). Available : https://repository.uchastings.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2964&context=hastings_law_journal, 2019.

⁴⁴Mark G. Kelman. "Personal Deductions Revisited: Why They Fit Poorly in an "Ideal" Income Tax and Why They Fit Worse in a Far from Ideal World". (Online). Available : http://static.stevereads.com/papers_to_read/personal_deductions_revisited_why_they_fit_poorly_in_an_ideal_income_tax_and_why_they_fit_worse_in_a_far_from_ideal_world_.pdf, 2019.

⁴⁵ibid.

⁴⁶ibid.

ประโยชน์ต่อผู้ที่มีการศึกษาสูง ผู้มีรายได้สูง ผู้ประกอบการที่มีรายได้สูงมากกว่า ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีรายได้น้อยมักจะไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ หรือคนในบางกลุ่มที่อ่านหนังสือไม่ออก แต่ใน 2-3 ปีที่ผ่านมารัฐบาลประเทศต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญกับค่าลดหย่อนประเภทนี้เนื่องจากมันสามารถเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้คน และผู้ประกอบการหันมาลงทุนในการศึกษาและการฝึกฝนมากขึ้น ทั้งนี้การเพิ่มค่า

หย่อนจะทำให้ค่าดำเนินการสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าตรวจสอบบัญชี รวมถึงความล่าช้าในการได้รับสิทธิประโยชน์หลังจากลงทุน ฉะนั้นรัฐบาลควรจะต้องคำนึงถึงส่วนนี้ด้วย⁴⁷

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความเป็นธรรมของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย

ในเรื่องเพศ ผลงานวิจัยพบว่าเพศชายนั้นมีทัศนคติต่อภาษีที่ดีกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีความเห็นว่าความเป็นธรรมอยู่ที่ระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความเห็นว่าความเป็นธรรมอยู่ในระดับที่น้อยโดยที่ปัจจัยอย่างอื่นเช่น อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อความเป็นธรรมของมาตรการค่าลดหย่อนที่ต่างออกไป โดยพบว่าผู้เสียภาษีที่มีอายุยังไม่ถึง 25 ปี และผู้มีรายได้น้อยกว่า 12,500 บาท จะมีทัศนคติที่ดีที่สุดต่อมาตรการทางภาษีเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับการยกเว้นภาษี ในทางกลับกันผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีความคิดเห็นว่ามาตรการต่าง ๆ นั้นมีความเป็นธรรมที่น้อย เนื่องจากคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีเงินได้อยู่ในขั้นปานกลาง และไม่ได้รู้สึกถึงผลกระทบ แม้ว่ากรมสรรพากรจะมีการเปลี่ยนแปลงมาตรการค่าลดหย่อนอยู่บ่อยครั้งก็ตามสภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในด้านความเป็นธรรม

ในเรื่องอาชีพ อาชีพนั้นถูกพบว่ามีผลกระทบต่อทัศนคติต่อมาตรการด้านค่าใช้จ่ายและมาตรการค่าลดหย่อน โดยเฉพาะมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและการออมเงิน ซึ่งหากดูรายละเอียดตามประมวลรัษฎากรก็จะเข้าใจ เพราะคนต่างอาชีพจะได้รับเงินได้ในประเภทที่ต่างออกไป นำมาซึ่งการหักค่าใช้จ่ายที่ต่างออกไป โดยอาชีพที่มีทัศนคติต่อความเป็นธรรมของมาตรการดีกว่าอาชีพอื่นๆคือ พนักงานบริษัทเอกชนค่าลดหย่อนที่ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าเป็นธรรมที่สุดคือ ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมซึ่งเข้าถึงเกือบได้ทุกฝ่าย⁴⁸

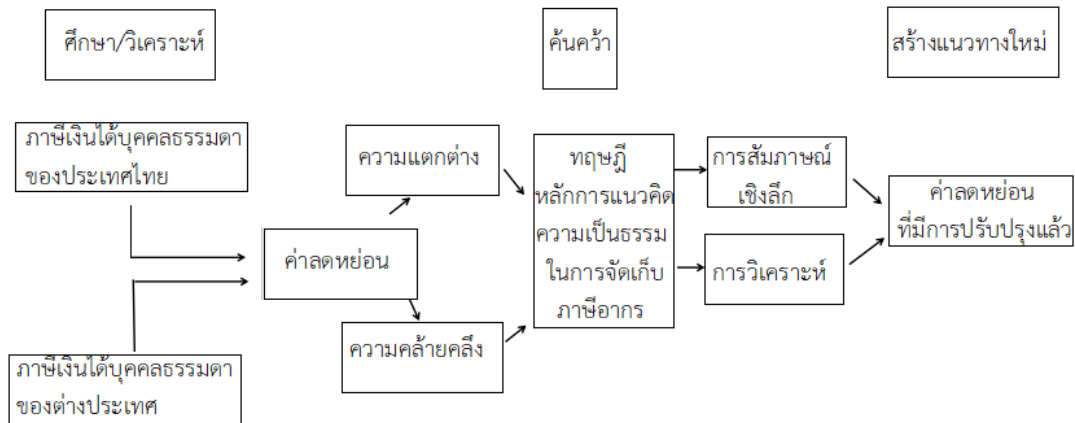
⁴⁷Office for Official Publications of the European Communities. “Using tax incentives to promote education and training Luxembourg”.(Online).Available :https://www.cedefop.europa.eu/files/5180_en.pdf, 2019.

⁴⁸เขมวิกา ตั้งประกายโรจน์. “คุณลักษณะของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับทัศนคติต่อความเป็นธรรมของมาตรการภาษีอากรในด้านค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมินค่าลดหย่อนและอัตราภาษี”.2554.

คนที่มีรายได้ต่างกันออกไปก็จะมีทัศนคติต่อความเป็นธรรมที่ต่างออกไปคนที่มีรายได้ที่สูงมีพฤติกรรมการออมและการลงทุนที่แตกต่างจากกลุ่มรายได้อื่นๆอย่างชัดเจน โดยคนรายได้สูงนั้นใช้สิทธิลดหย่อน LTF RMF สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันคนที่มีรายได้ปานกลางมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมและการลงทุนนั้นมีสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของรายจ่ายทางภาษีทั้งหมดถ้าหากเราจำแนกการวิเคราะห์ประเภทของค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้วจะเห็นได้ว่า การใช้สิทธิลดหย่อนประเภท LTF RMF นั้นประกอบไปด้วยรายจ่ายจากกลุ่มคนที่มีรายได้สูงคิดเป็นถึง 90% ของรายจ่ายทั้งหมดในส่วนของคนรายได้ระดับปานกลางมีการใช้สิทธิลดหย่อนส่วนตัวและครอบครัว กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินประกันชีวิต ดอกเบี้ยกู้ซื้อบ้าน และการบริจาคมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ⁴⁹

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ 2-3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ทฤษฎีหลักการแนวคิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากรเหล่านี้จะทำให้การวิจัยนี้มีการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งรายละเอียดภาษีเงินได้ของประเทศไทย และรายละเอียดภาษีเงินได้ของต่างประเทศจะมีการศึกษาในบทที่ 3 และการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์จะได้มีการนำเสนอในบทที่ 4

⁴⁹ อธิภัทร มุทิตาเจริญ. “5มุมมองใหม่จากข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.pier.or.th/?abridged=5มุมมองใหม่จากข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา>, 2562.

สรุป

ภาษีอากรนั้นได้มีการตีความจากนักวิชาการมากมาย แต่ความหมายนั้นจะค่อนข้างคล้ายกัน ภาษีอากรสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ภาษีทางตรง และ ภาษีทางอ้อม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นมีการจัดเก็บจากรายได้ 8 ประเภท เป็นภาษีอัตราก้าวหน้าซึ่งลักษณะภาษีอากรนี้จะทำให้ความเสมอภาคสูงขึ้น แต่ก็อาจจะมีข้อเสียบ้าง Adam Smith บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์ได้วางหลักลักษณะของภาษีอากรที่ดีประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1. การจ่ายภาษีตามความสามารถในการจ่าย (ability to pay) ของตนเอง
2. ผู้เสียภาษีและทุกคนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลจำนวนภาษีอากรที่แต่ละบุคคลต้องจ่าย วิธีการจ่ายภาษี กำหนดเวลาในการจ่ายภาษีอย่างชัดเจน

3. การจัดเก็บภาษีควรจัดเก็บในช่วงเวลา และมีวิธีที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้เสียภาษี
4. การจัดเก็บภาษีควรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่น้อยที่สุดต่อรายได้ของรัฐที่สูงที่สุด

หลักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์หลักๆจะแบ่งเป็นหลักอุปสงค์ อุปทาน และหลักเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งในหลักอุปสงค์ อุปทาน นั้นจะชี้ว่าภาษีนั้นทำให้เกิดการสูญเสียผลประโยชน์ของสังคม (Deadweight loss) แต่หลักเศรษฐศาสตร์มหภาคจะมองว่าภาษีเป็นที่มาของการลงทุนภาครัฐนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจ

การหลบหลีกภาษีอากร (Tax Avoidance) คือการกระทำตามกฎหมายโดยใช้ช่องว่างทางกฎหมาย ความคลุมเครือของกฎหมาย เพื่อเสียภาษีน้อยลง

Tax Evasion หรือ Tax dogging คือการที่ผู้เสียภาษีใช้วิธีที่ผิดกฎหมาย หรือฉ้อฉลเพื่อที่จะไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลง

ความเป็นธรรมนั้นมีหลากหลายมิติมากความเป็นธรรมทางภาษี (Fairness) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการเลี่ยงภาษีอากร (Tax Avoidance) และการหนีภาษีอากร (Tax evasion) ลดลง เพื่อให้คนในสังคมได้รับปฏิบัติอย่างเท่ากันอย่างพึงพอใจ โดยความเสมอภาคทางภาษีสามารถแยกวิเคราะห์ได้ 2 ด้านกล่าวคือความเสมอภาคแนวตั้ง (Vertical equity) และความเสมอภาคแนวนอน (Horizontal equity) โดยหากเป็นเรื่องของค่าลดหย่อนทางภาษีนั้น ความเป็นธรรมจะขึ้นอยู่กับรายได้เป็นหลัก เนื่องจากค่าลดหย่อนต่าง ๆ นั้นจะให้สิทธิประโยชน์กับผู้ที่มีรายได้สูง และรายได้ปานกลางแตกต่างกันไป

บทที่ 3

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศเปรียบเทียบกับ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย

ในบางประเทศค่าลดหย่อนสำหรับพนักงานบริษัท และกิจการส่วนตัวไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่นในสหราชอาณาจักรที่อนุญาตให้ผู้ที่ประกอบกิจการส่วนตัวสามารถหักลดหย่อนได้มากกว่า ส่งผลให้ประชาชนหันมาयीต่ออาชีพลักษณะนี้มากขึ้น¹

กรมสรรพากรนั้นมีการออกกฎหมายยกเว้นเงินได้ แต่ในทางปฏิบัติให้นำมาหักเสมือนเป็นค่าลดหย่อน กล่าวคือเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นจากการคำนวณเงินได้พึงประเมินมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งเหตุผลในการออกกฎหมายแทนที่จะแก้ไขประมวลรัษฎากรก็เพราะการแก้ไขประมวลรัษฎากรนั้นใช้เวลาค่อนข้างมาก

เจตนารมณ์ของกฎหมายในกรณียกเว้นเงินได้ดอกเบี้ยกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย และกรณีค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแท้จริงแล้วคือการเพิ่มค่าลดหย่อนแต่เพื่อความรวดเร็วกรมสรรพากรจึงได้มีการออกกฎกระทรวงแทน

ในกรณียกเว้นเงินได้ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพและค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว มีเจตนารมณ์ในการออกกฎหมายเพื่อยกเว้นเงินได้ แต่ให้ยกเว้นเงินได้ดังกล่าวหลังจากหักค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากร นั่นก็คือให้ปฏิบัติเหมือนการนำไปลดหย่อนเหตุผลที่ให้ปฏิบัติเช่นนี้ก็เพราะหากเป็นการยกเว้นเงินได้ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้หลายประเภทก็จะเลือกยกเว้นเงินได้ในประเภทที่ต้องเสียภาษีมาก²

การเปรียบเทียบค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายจะช่วยให้สามารถเรียนรู้และเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆโดยจะแบ่งประเทศออกมาเป็น 3 กลุ่มตามกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund :IMF) กล่าวคือประเทศพัฒนาแล้ว (Developed countries) และประเทศกำลังพัฒนา (Developing countries) และประเทศด้อยพัฒนา (Least developed countries) ผู้วิจัยได้เลือก 4 ประเทศจากกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ลาว) สาธารณรัฐอิตาลี (อิตาลี) สาธารณรัฐอินเดีย (อินเดีย) ราชอาณาจักรภูฏาน (ภูฏาน) รัฐเอกราชซามัว

¹

¹ Simon James and Christopher Nobes. The Economics of Taxation. New Jersey United States : Prentice Hall, 1996.

² กรมสรรพากร . “คำชี้แจงกรมสรรพากร เรื่อง การซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก:http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/komor/newlaw/1397959r21_Explan59.pdf 2562.

(ซามัว) เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีเว็บไซต์ที่เป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงสามารถศึกษาข้อมูลได้ สำหรับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาผู้วิจัยได้เลือก5ประเทศได้แก่ ราชอาณาจักรไทย (ไทย) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (ฟิลิปปินส์) สาธารณรัฐอินเดีย (อินเดีย) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (สิงคโปร์) สหพันธรัฐมาเลเซีย(มาเลเซีย) นอกจากนี้ประเทศเหล่านี้จะมีข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษแล้ว 4 ใน 5 ประเทศยังเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ส่วนอินเดียนั้นนอกจากจะเป็นเศรษฐกิจที่ใหญ่อันดับต้นๆของโลกแล้วยังอยู่ในกรอบความร่วมมือ ASEAN+6 อีกด้วย และกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วผู้วิจัยได้เลือก 3 ประเทศ ได้แก่สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) นอกจากนี้ประเทศเหล่านี้จะมีข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว กลุ่มประเทศเหล่านี้ยังเป็นผู้นำโลกที่มีการจัดการที่ดี และมีองค์การรัฐที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนามักจะนำนโยบายต่างๆของประเทศเหล่านี้มาปรับใช้การศึกษาในครั้งนี้จึงจะพยายามศึกษาข้อมูลของประเทศพัฒนาแล้วอย่างละเอียด

หากจะเทียบบัญชีอัตราภาษีและค่าลดหย่อนระหว่างประเทศแล้วควรจะเปรียบเทียบด้วยสกุลเงินเดียวกัน การใช้อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดก็เป็นทางเลือกหนึ่งแต่การวิเคราะห์ที่ดีต้องคำนึงถึงกำลังซื้อหรือ Purchasing power ของคนแต่ละประเทศด้วย Purchasing power parity (PPP)ซึ่งทำให้อัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลใดๆถูกกำหนดจากปริมาณสินค้าและบริการที่สนองความต้องการซื้อของแต่ละประเทศหรือสามารถแสดงในรูปของสัดส่วนของระดับราคาสินค้าและบริการระหว่างประเทศ โดยระดับราคาจะเป็นเครื่องมือสะท้อนถึงอัตราแลกเปลี่ยนของแต่ละประเทศ³ ธนาคารโลก (World Bank)ได้คำนวณPPP ของอัตราแลกเปลี่ยนไว้ตามตารางที่ 3-1ดังนี้

ตารางที่ 3-1 PPP ของสกุลเงินต่างๆต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	ชื่อสกุลเงิน / ย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ชื่อสกุลเงิน (ภาษาไทย)	สกุลเงินในประเทศ ต่อ 1ดอลลาร์สหรัฐ
สหรัฐอเมริกา	Dollar / USD (\$)	ดอลลาร์สหรัฐ	1
สหราชอาณาจักร	Pound / GBP (£)	ปอนด์สเตอร์ลิง	0.713283
ออสเตรเลีย	Dollar /AUD	ดอลลาร์ออสเตรเลีย	1.472003
มาเลเซีย	Ringgit / RM	ริงกิต	1.453106734
สิงคโปร์	Singapore Dollar /SGD	ดอลลาร์สิงคโปร์	0.848701477
อินเดีย	Rupee / INR	รูปีอินเดีย	17.72917023
ฟิลิปปินส์	Peso / PHP (P)	เปโซฟิลิปปินส์	18.05798946
ไทย	Baht / THB (฿)	บาท	12.52302391
ลาว	Kip / LAK	กีบ	2,922.079672
ซามัว	Samoan Tala/WST	ทาลาซามัว	1.642506982
ภูฏาน	Ngultrum / BTN	เ็นกุลตรัมภูฏาน	22.12118367

อิกเวทอเรียลกินี	CFA franc / XAF	ฝรั่งเศส	231.0380176
------------------	-----------------	----------	-------------

³The World Bank. “PPP conversion factor, GDP (LCU per international \$)”.(Online).Available :<https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PPP>, 2019.

แต่เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายผู้วิจัยจึงใช้ตารางที่3-2 เพื่อคำนวณออกมาเป็นเงินบาทไทย แทนที่เงินดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 3-2PPP ของ 1 สกุลเงินต่างๆต่อบาทไทย

ประเทศ	1 สกุลเงินในประเทศ ต่อบาทไทย
สหรัฐอเมริกา	12.52302391
สหราชอาณาจักร	17.55687982
ออสเตรเลีย	8.50747173
มาเลเซีย	8.618103278
สิงคโปร์	14.75551091
อินเดีย	0.706351383
ฟิลิปปินส์	0.69348938
ไทย	1
ลาว	0.004285655
ซามัว	7.624335266
ภูฏาน	0.566110028
อิกเวทอเรียลกินี	0.054203304

อย่างไรก็ดี การหักค่าใช้จ่ายในประเทศไทย หมายถึง การหักจ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้ ส่วนการหักค่าลดหย่อน หมายถึง การบรรเทาภาระภาษี ในขณะที่ต่างประเทศอาจมีการใช้ค่าที่แตกต่างกัน เช่น Deduction , Allowance , Relief , Expense เป็นต้น นอกจากนี้ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้เสียภาษีในบางประเทศไม่ได้จำกัดเฉพาะการให้หักลดหย่อนเท่านั้น มีการให้สิทธิประโยชน์ผ่านการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้บางประเภท การให้เครดิตภาษี (Tax Credit) การคืนเงิน

(Cash Rebate) หรือคืนภาษี (Tax Rebate) รวมทั้งการให้หักค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล (Personal Allowances) อีกด้วย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศด้อยพัฒนา

1. ราชอาณาจักรภูฏาน

1.1 สกุลเงินคือNgultrum (BTN) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1BTNมีค่าประมาณ 0.566110028บาทเช่น ภาษีเงินได้ในอัตรา 0% ของภูฏาน จะอยู่ที่ 0-200,000BTNมีมูลค่าประมาณ 0-113,222 บาท

1.2 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของภูฏาน เป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 5 ชั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของภูฏาน

เงินได้(BTN)	อัตราภาษี
0- 200,000	0%
200,001 - 250,000	10%
250,001 - 500,000	15%
500,001 - 1,000,000	20%
เกินกว่า 1,000,000	25%

1.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของภูฏานจะเริ่มเก็บจาก 200,000 BTNเงินได้บางประเภทจะได้รับการลดหย่อนในบางกรณี ดังนี้

1.3.1 รายได้จากเงินเดือนหักจากกองทุนสำหรับข้าราชการ (Group Savings and Insurance Scheme)และกองทุนสำหรับพนักงานอื่นๆ(Provident Fund)

1.3.2 หักค่าเล่าเรียนได้สูงสุด150,000 BTN ต่อบุตร 1 คน

1.3.3 หักค่าเบี้ยประกันชีวิต

1.3.4 หักค่าเล่าเรียนของตนเองสูงสุด 150,000 BTNต่อปี

1.3.5 ลดหย่อนเงินบริจาคสูงสุด 5% จากเงินได้⁴

2. สาธารณรัฐอิเควทอเรียลกินี

2.1 สกุลเงินคือCFA franc (XAF) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 XAF มีค่าประมาณ 0.054203304 บาทเช่น 1,000,000 XAF มีมูลค่าประมาณ 54,203.47 บาท

2.2 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในอิเควทอเรียลกินี เป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 7 ชั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-4 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในอิเควทอเรียลกินี

เงินได้ XAF	อัตราภาษี %	ภาษีที่ต้องชำระ XAF	ภาษีที่ต้องชำระทั้งหมด XAF
1,000,000 แรก	-	-	-
2,000,000 ถัดไป	10	200,000	200,000
2,000,000 ถัดไป	15	300,000	500,000
5,000,000 ถัดไป	20	1,000,000	1,500,000
5,000,000 ถัดไป	25	1,250,000	2,750,000

สำหรับกรณีมิได้มีถิ่นฐานในประเทศ (Non – residents) ต้องจ่ายภาษีในอัตรา 10% จากเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับในประเทศ

⁴Department of Revenue and Customs. “What is PIT?”.(Online).Available :<http://portal.drc.gov.bt/drc/node/25>, 2019.

2.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

2.3.1 ค่าใช้จ่ายวิชาชีพต่างๆ สูงสุด 20% ของเงินเดือน แต่ไม่เกินกว่า 1,000,000 XAF ต่อปี⁵

2.3.2 ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่เกิดจากการสร้าง การซื้อ หรือการซ่อมอสังหาริมทรัพย์ในประเทศ สิ่งและผู้เสียภาษีใช้สำหรับการอยู่อาศัยเป็นหลัก

2.3.3 ลดหย่อนค่าเลี้ยงดูบุตร ตามที่กำหนด

2.3.4 เงินที่ลงทุนไปเพื่อการบำนาญ ตามที่กำหนด

2.3.4 เงินสมทบประกันสังคม

หากมีค่าใช้จ่ายมากกว่าเงินได้ ส่วนต่างนั้นสามารถนำไปใช้ใน 3 ปีภาษีถัดไปได้ หากอยู่ในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ส่วนต่างดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้ 5 ปีภาษีถัดไป

3. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.1 สกุลเงิน คือ Kip (LAK) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 LAK จะมีค่าประมาณ 0.004285655 บาทเช่น 1,000,000 LAK จะมูลค่าประมาณ 4,285.65 บาท

3.2 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของลาว เป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 7 ชั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3-5

ตารางที่3-5 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของลาว

เงินได้ (LAK)	อัตราภาษี (%)	ภาษีที่ต้องจ่าย	ภาษีที่ต้องจ่ายทั้งหมด
1,000,000 แรก	-	-	-
2,000,000 ถัดไป	5	100,000	100,000
3,000,000 ถัดไป	10	300,000	400,000
6,000,000 ถัดไป	12	720,000	1,120,000
12,000,000 ถัดไป	15	1,800,000	2,920,000
16,000,000 ถัดไป	20	3,200,000	6,120,000
เกินกว่า 40,000,000	24	-	-

3.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

สำหรับค่าลดหย่อนนั้น สามารถนำเงินในส่วนที่ออมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญ หรือกองทุนที่เกี่ยวข้องมาใช้สิทธิได้⁵

⁵EY. “2018-19 Worldwide Personal Tax and Immigration Guide Equatorial Guinea”. (Online).Available :<https://www.ey.com/gl/en/services/tax/worldwide-personal-tax-and-immigration-guide---xmlqs-preview?preview&XmlUrl=/ec1mages/taxguides/TGE-2018/TGE-GO.xml>, 2019.

⁶EY. “2018-19 Worldwide Personal Tax and Immigration Guide Laos”. (Online).Avaliable :<https://www.ey.com/gl/en/services/tax/worldwide-personal-tax-and-immigration-guide---xmlqs-preview?preview&XmlUrl=/ec1mages/taxguides/TGE-2018/TGE-LA.xml>, 2019.

4. รัฐเอกราชซามัว

4.1 สกุลเงิน คือSamoan Tala(WST) ตามตารางที่3-2 จำนวนเงิน 1 WST จะมีค่าประมาณ 7.624335266บาทเช่น 12,000 WSTจะมีมูลค่าประมาณ 91,492.02 บาท

4.2 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของซามัวเป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 4 ชั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของรัฐเอกราชซามัว

เงินได้ (WST)	ถึง (WST)	อัตรภาษี (RATE)
0	12,000	ไม่มี
12,001	15,000	10%
15,001	20,000	20%
20,001	ขึ้นไป	27%

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าลดหย่อน จะเห็นได้ว่าประเทศที่ด้อยพัฒนานั้น มีรายละเอียดค่าลดหย่อนค่อนข้างน้อยอาจจะเป็นเพราะว่าระบบภาษีของประเทศเหล่านี้ ยังไม่ซับซ้อนมากนัก หรืออาจจะเป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้ไม่ได้นำรายละเอียดเหล่านั้นมาลงใน เว็บไซต์หรืออาจจะไม่ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ ตามตารางที่ 3.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าลดหย่อน ของทุกประเภทเป็นจำนวนเงินบาทไทย (จากการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนในตารางที่3-2)

ตารางที่ 3-7 เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศด้อยพัฒนากับประเทศไทย

ประเภทการลดหย่อน/ประเทศ	จำนวนเงิน (บาท)				
	ไทย	ภูฏาน	อิกเว ทอเรียลกินี	ลาว	ซามัว
เงินสมทบที่ผู้ประกันตน ประกันสังคม	ตามจ่ายจริง	✓	✓	✓	
บุตรชอบด้วยกฎหมาย	คนละ 30,000	คนละ 84,917	✓		
เบี้ยประกันชีวิต	ไม่เกิน100,000	✓			
ค่าเล่าเรียนของตนเอง		84,917			
ลดหย่อนและยกเว้นดอกเบี้ยเงิน กู้ยืมเพื่อการมีที่อยู่อาศัย	ไม่เกิน 100,000		✓		
ลดหย่อนเงินบริจาค	เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10% ของเงินได้สุทธิ	5% จากรายได้ สุทธิ			

จะเห็นได้ว่าค่าลดหย่อนที่ 4 ใน 5 ประเทศนั้นมีคือเงินสมทบที่ผู้ประกันตน (ประกันสังคม) ส่วนค่าลดหย่อนบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้นมีถึง 3 ประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์แบบนี้ จึงเห็นได้ว่า ค่าลดหย่อน 2 ประเภทนี้ได้รับการยอมรับจากระบบภาษีในประเทศด้อยพัฒนา เพราะมีการเห็น ความสำคัญของการดูแลบุตร รวมถึงการออมเพื่ออนาคตมากกว่านี้การหักค่าเล่าเรียนของตนเอง สามารถกระทำได้ในประเทศภูฏาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ กรมสรรพากรของ ประเทศไทยควรนำเรื่องการหักค่าเล่าเรียนของตนเองมาพิจารณา เพื่อประโยชน์โดยรวมในระยะยาว

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศกำลังพัฒนา

1. สหพันธรัฐมาเลเซีย

1.1 สกุลเงิน คือ Ringgit (RM) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 RM จะมีค่าประมาณ 8.618103278บาทเช่น 20,000 RM จะมีมูลค่าประมาณ 172,362.08 บาท

1.2 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซีย เป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 11 ชั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3-8

ตารางที่3-8 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซีย⁷

เงินได้ (RM)	การคำนวณ	อัตรา (%)	จำนวนภาษี (RM)
0 - 5,000	2,500 แรก	0	0
5,001 - 20,000	5,000 แรก 15,000ถัดไป	1	0 150
20,001 - 35,000	20,000 แรก 15,000ถัดไป	5	150 750
35,001 - 50,000	35,000 แรก 15,000ถัดไป	10	900 1,500
50,001 - 70,000	50,000 แรก 20,000ถัดไป	16	2,400 3,200
70,001 - 100,000	70,000 แรก 30,000ถัดไป	21	5,600 6,300
100,001 - 250,000	100,000 แรก 150,000ถัดไป	24	11,900 36,000
250,001 - 400,000	250,000 แรก 150,000ถัดไป	24.5	47,900 36,750
400,001 - 600,000	400,000 แรก 200,000ถัดไป	25	84,650 50,000
600,001 - 1,000,000	600,000 แรก 400,000ถัดไป	26	134,650 104,000
เกินกว่า1,000,000	1,000,000 แรก ringgitถัดไป	28	238,650

⁷Inland Revenue Board Of Malaysia. “Income Tax Rates”.(Online).Available:http://www.hasil.gov.my/bt_goindex.php?bt_kump=5&bt_sku m=1&bt_posi=2&bt_unit=5000&bt_sequ=11, 2019.

1.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของประเทศมาเลเซียจะให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนในรูปแบบที่หลากหลายปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3-9 ดังนี้

ตารางที่ 3-9สิทธิประโยชน์ทางภาษีของประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับบุคคลธรรมดา	จำนวน(RM)
1	ลดหย่อนส่วนตัว	9,000
2	ค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาพยาบาลของบุพการีหรือ ลดหย่อนบุพการีสูงสุดคนละ1,500RM	5,000หรือ 3,000
3	ลดหย่อนสำหรับเครื่องมือที่สนับสนุนความพิการของตนเอง คู่สมรส บุตร หรือ บุพการี	6,000
4	ความพิการของตน	6,000
5	ค่าเล่าเรียน ยกเว้นในระดับมหับัณฑิต และดุขภูบัณฑิต บางสาขาวิชา	7,000
6	ค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับตน คู่สมรส หรือ บุตร	6,000
7	ค่าตรวจสุขภาพของตน คู่สมรส หรือบุตร	500
8	การใช้ชีวิต (Lifestyle) : (1) การซื้อหนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ สำหรับตน คู่สมรส บุตร (2) การซื้อคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนแท็บเล็ต สำหรับตนเอง คู่สมรส หรือ บุตร (3) การซื้ออุปกรณ์กีฬาที่กำหนด ค่าสมาชิกฟิตเนส สำหรับตน คู่สมรส บุตร ยกเว้นมอเตอร์ไซค์ (4) ค่าใช้จ่ายรายเดือนสำหรับอินเทอร์เน็ต	2,500
9	การซื้ออุปกรณ์ในการให้นมบุตร	1,000
10	ค่าใช้จ่ายสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือ อนุบาล	1,000
11	ค่าเลี้ยงดูคู่สมรส	4,000
12	ความพิการของคู่สมรส	3,500
13	ลดหย่อนบุตร	2,000
14	บุตรที่โสด มีอายุเกินกว่า18 ปี ที่ยังได้รับการศึกษาเต็มเวลาที่มีใช้การเรียนระดับมหับัณฑิต	2,000
15	บุตรที่โสด และมีอายุเกินกว่า18 ปี ที่ยังได้รับการศึกษาเต็มเวลาในระดับมหับัณฑิต หรือเทียบเท่าในประเทศ	8,000
16	บุตรที่พิการ ยกเว้นเพิ่มเติม 8,000RMสำหรับบุตรที่พิการซึ่งโสดที่มีอายุมากกว่า 18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าในประเทศ รวมถึงที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา	6,000

	หรือสูงกว่านอกประเทศ	
17	ค่าเบี้ยประกันสำหรับการศึกษา หรือประกันสุขภาพ	3,000
18	การสมทบเข้าประกันสังคม	250

การลดหย่อนเนื่องจากการให้และการบริจาคส่วนมากจะกำหนดให้สูงสุดอยู่ที่ไม่เกิน 7% ของรายได้ทั้งหมด⁸

⁸Inland Revenue Board Of Malaysia. “Tax Relief for Resident Individual”.(Online).Available: http://www.hasil.gov.my/bt_goindex.php?bt_kump=5&bt_skum=1&bt_posi=3&bt_unit=1&bt_sequ=1, 2019.

2. สาธารณรัฐสิงคโปร์

2.1 สกุลเงิน คือ Singapore dollar (SGD) (\$) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 SGD จะมีค่าประมาณ 14.75551091 บาทเช่น 7,000 SGD จะมีมูลค่าประมาณ 103,290.54 บาท

2.2 บัญชีอัตราภาษี

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสิงคโปร์เป็นอัตราก้าวหน้า มี 12 ชั้น และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสิงคโปร์⁹ ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3-10 และตารางที่ 3-11 ดังนี้

ตารางที่ 3-10 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสิงคโปร์

เงินได้ (SGD)	อัตราภาษี (%)
0 –20,000	0
20,001-30,000	2
30,001-40,000	3.5
40,001 -80,000	7
80,001 -120,000	11.5
120,001 -160,000	15
160,001-200,000	18
200,001 -240,000	19
240,001 -280,000	19.5
280,001 -320,000	20
320,001 ขึ้นไป	22

ตารางที่ 3-11 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสิงคโปร์

ประเภทเงินได้	อัตรากาซี
เงินได้จากการจ้างงาน	ร้อยละ 15
ค่าตอบแทนกรรมการ	ร้อยละ 22
รายได้จากการให้บริการฝึกอบรมให้คำปรึกษา	ร้อยละ 15 ของฐานเงินได้พึงประเมิน หรือร้อยละ 22 ของเงินได้สุทธิ

⁹Inland Revenue Authority Of Singapore. “Income Tax Rate”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Income-Tax-Rates/>, 2019.

2.3 สิทธิประโยชน์ทางกาซี

2.3.1 ค่าใช้จ่ายจากการทำงาน โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างทำงาน และผู้ว่าจ้างมิได้ชดเชยค่าใช้จ่ายดังกล่าว หากเข้าเงื่อนไขนี้สามารถรอกจำนวนค่าใช้จ่ายในแบบแสดงรายการกาซี โดยจะต้องเก็บหลักฐานของค่าใช้จ่ายไว้ 5 ปี¹⁰

2.3.2 สิทธิยกเว้นเงินได้ที่ได้บริจาคโดยทั่วไปแล้วสามารถยกเว้นกาซี เนื่องจากการบริจาค 2.5 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค โดยรายละเอียดนั้นจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสิ่งที่บริจาคซึ่งประกอบไปด้วย การบริจาคด้วยเงิน การบริจาคด้วยหุ้น การบริจาคคอมพิวเตอร์ การบริจาคด้วยที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น แต่การบริจาคเหล่านี้จะไม่สามารถนำมาลดหย่อนได้ในกรณีที่การบริจาคมานั้นมีการโฆษณาสินค้า หรือบริการของผู้บริจาค หากการยกเว้นกาซีนี้มีจำนวนมากกว่ารายได้ในปีนั้น ผลต่างของสิทธิยกเว้นกาซีนั้นผู้เสียกาซีสามารถนำมาใช้ได้ระยะเวลา 5 ปี¹¹

2.3.3 สิทธิยกเว้นเงินได้ที่นำไปลงทุนในธุรกิจ start up โดยต้องลงทุนอย่างน้อย 100,000 SGD ภายใน 12 เดือนนับจากวันแรกของการลงทุน และต้องถือการลงทุนนั้นเป็นระยะเวลา 2 ปี ซึ่งหากทำตามเงื่อนไขสามารถลดหย่อนได้ 50% ของเงินที่ลงทุนแต่ไม่เกิน 250,000 SGD (เงินลงทุน 500,000SGD)¹²

2.3.4 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเรียนการสอน สามารถนำค่าเล่าเรียนมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ เมื่อคอร์ส/สัมมนาซึ่งมีประกาศนียบัตรทางวิชาชีพ หรือคอร์ส/สัมมนาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ หรือธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ยกเว้นคอร์ส/สัมมนา เพื่องานในเวลาว่าง หรือ คอร์ส/สัมมนา ที่พัฒนา

ทักษะทั่วไป เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตโซเชี่ยลมีเดีย การสร้างเว็บไซต์เป็นต้นโดยสามารถนำค่าเล่าเรียนของตนมาใช้ได้สูงสุด 5,500 SGD ต่อปีไม่ว่าจะลงคอร์ส/สัมมนาก็ตาม หากผู้ว่าจ้างได้มีการมอบเงินให้ในส่วนนี้ก็สามารถนำเฉพาะส่วนต่างของค่าใช้จ่ายและเงินจำนวนนั้นมาใช้สิทธิซึ่งค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาใช้สิทธิได้ค่าสอบค่าลงทะเบียน และค่าการเรียนการสอนหากคอร์ส/สัมมนา นั้น

¹⁰Inland Revenue Authority Of Singapore. “Deductions on Employment Expenses”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Deductions-on-Employment-Expenses/>, 2019.

¹¹Inland Revenue Authority Of Singapore. “Donations”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Donations/>, 2019.

¹²Inland Revenue Authority Of Singapore. “Angel Investors Tax Deduction Scheme (AITD)”. (Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Special-tax-schemes/Angel-Investors-Tax-Deduction-Scheme--AITD-/>, 2019.

มีระยะเวลาหลายปีแต่การจ่ายเงินนั้น เป็นการจ่ายครั้งเดียวสามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาหักเท่าๆกันในจำนวนปีที่เรียนได้ และหากรายได้ระหว่างการเรียนคอร์ส/สัมมนาต่างๆนั้นต่ำกว่า 22,000 SGD สามารถนำค่าใช้จ่ายเหล่านี้มาใช้ได้ในปีที่รายได้เกินกว่า 22,000SGD¹³

2.3.5 การลดหย่อนสำหรับการออมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Central Provident Fund- CPF) ซึ่งการออมเงินในบัญชี CPF ของตนหรือครอบครัวไม่ว่าจะเป็นของพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย คู่สมรส หรือ พี่น้อง โดยบุคคลเหล่านี้ต้องมีเงินได้ไม่เกิน 4,000 SGD ในปีนั้นๆ ยกเว้นบุคคลเหล่านี้เป็นผู้พิการ จะลดหย่อนได้สูงสุด 14,000SGD (7,000 SGD สำหรับตนเอง และ 7,000 SGD สำหรับครอบครัว)และในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนี้ไม่ต้องกรอกรายการใดๆในแบบแสดงรายการภาษีเนื่องจากระบบจะดำเนินการโดยอัตโนมัติ

กรณีประกอบธุรกิจส่วนตัวก็สามารถนำเงินออมนี้มาลดหย่อนภาษีได้เช่นกันแต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กรมสรรพากรกำหนด¹⁴

2.3.6 การลดหย่อนเงินสมทบกองทุนเพื่อสุขภาพสำหรับผู้มีรายได้หากทำงานประจำ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวก็สามารถใช้สิทธิลดหย่อนนี้ได้ซึ่งจำนวนในการลดหย่อนนั้นขึ้นอยู่กับอายุ และรายได้ของผู้เสียภาษี โดยอายุต่ำกว่า 55 ปี ค่าลดหย่อนเท่ากับ 1,000SGD อายุ 55-59 ปี ค่าลดหย่อนเท่ากับ 6,000 SGD และหากมีอายุมากกว่า 60 ปีค่าลดหย่อนเท่ากับ 8,000SGD และในกรณีที่รายได้น้อยกว่าสิทธิประโยชน์ จะได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุดเพียงรายได้ของผู้เสียภาษี ซึ่งในการที่จะใช้สิทธิประโยชน์ไม่ต้องกรอกรายการใดๆในแบบแสดงรายการภาษีระบบจะให้สิทธิโดยอัตโนมัติ¹⁵

ทั้งนี้ หากประกอบธุรกิจส่วนตัวและมีรายได้มากกว่า 6,000SGD ต้องออมเงินเข้ากองทุนเพื่อสุขภาพ (Medisave)ซึ่งจำนวนเงินที่กฎหมายบังคับนั้นขึ้นอยู่กับอายุ และรายได้ นอกจากนี้ยังสามารถออมเงินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอลดหย่อนภาษีได้

¹³Inland Revenue Authority Of Singapore. “Course Fees Relief”.(Online). Available: <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Course-Fees-Relief/>, 2019.

¹⁴Inland Revenue Authority Of Singapore. “CPF Cash Top-up Relief”. (Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/CPF-Cash-Top-up-Relief/>, 2019.

¹⁵Inland Revenue Authority Of Singapore. “Earned Income Relief”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Earned-Income-Relief/>, 2019.

2.3.7 การลดหย่อนสำหรับผู้ที่มีพี่น้องพิการ

กรณีที่ผู้เสียภาษีมีพี่หรือน้องที่พิการซึ่งมีถิ่นที่อยู่อาศัยในสิงคโปร์ สามารถลดหย่อนได้ 5,500SGD ต่อบุคคลที่พิการ¹⁶

2.3.8 การลดหย่อนค่าเบี้ยประกันชีวิต

สามารถนำค่าเบี้ยประกันชีวิตมาลดหย่อนได้ ตามหลักเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้

2.3.8.1 ออมเงินใน CPF ต่ำกว่า 5,000SGD

2.3.8.2 เบี้ยประกันชีวิตต้องเป็นการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้เท่านั้น

2.3.8.3 บริษัทประกันชีวิตต้องมีสาขาอยู่ในประเทศ

ไม่สามารถนำค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุ หรือเบี้ยสุขภาพมาหักลดหย่อนรวมได้ หากสามีย้ายค่าประกันชีวิตให้ภรรยาสามียังสามารถนำค่าใช้จ่ายนั้นมาลดหย่อนได้เช่นกัน จำนวนที่สามารถนำมาใช้สิทธิได้คือ ส่วนต่างของเงินจำนวน 5,000SGD และจำนวนที่ออมใน CPF หรือ 7% ของมูลค่าทุนประกันที่จะได้รับจากการประกันชีวิต หรือเบี้ยประกันที่จ่ายไป¹⁷

2.3.9 การลดหย่อนสำหรับผู้ที่เป็นทหาร

ผู้ที่เป็นทหารจะมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ซึ่งภรรยา และบิดามารดาของผู้เป็นทหารก็จะได้สิทธิประโยชน์เช่นกัน โดยผู้ที่เป็นทหารจะได้รับสิทธิลดหย่อน 3,000-5,000SGD ขึ้นอยู่กับหน้าที่ทางทหาร

2.3.10 การลดหย่อนสำหรับการดูแลบิดามารดา รวมถึงบิดามารดาที่พิการ ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิลดหย่อนได้หากอุปการะเลี้ยงดูพ่อแม่ปู่ย่าตายายพ่อแม่บุญธรรมปู่ย่าตายายบุญธรรมของตนเองและคู่สมรสซึ่งบุคคลดังกล่าวต้องอาศัยอยู่ในสิงคโปร์และอยู่บ้านเดียวกันกับผู้เสียภาษี หากไม่ได้อยู่บ้านเดียวกันผู้เสียภาษีต้องอุปถัมภ์บุคคลดังกล่าวอย่างน้อย 2,000SGD ในปีภาษีนั้นซึ่งบุคคลดังกล่าวต้องมีอายุเกินกว่า 55 ปี และต้องมีรายได้ไม่เกิน 4,000SGD ยกเว้นเป็นผู้ทุพพลภาพ ไม่ว่าจะทางกายหรือจิตใจทั้งนี้ ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิลดหย่อนในการอุปการะได้สูงสุด 2 คนโดยจำนวนเงินที่สามารถนำมาลดหย่อนบิดามารดาปรากฏตามตารางที่ 3-12 และตารางที่ 3-13 ดังนี้

¹⁶Inland Revenue Authority Of Singapore. “Handicapped Brother/Sister Relief”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Handicapped-Brother/Sister-Relief/>, 2019.

¹⁷Inland Revenue Authority Of Singapore. “Life Insurance Relief”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Life-Insurance-Relief/>, 2019.

หลักเกณฑ์	สิทธิลดหย่อน
บุคคลเหล่านั้นอยู่อาศัยกับผู้เสียภาษี	9,000SGD ต่อคน
บุคคลเหล่านั้นไม่ได้อยู่อาศัยกับผู้เสียภาษี	5,500 SGD ต่อคน

ตารางที่3-13 สิทธิลดหย่อนบิดามารดา กรณีหากบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ทุพพลภาพ

หลักเกณฑ์	สิทธิลดหย่อน
บุคคลเหล่านั้นอยู่อาศัยกับผู้เสียภาษี	14,000SGD ต่อคน
บุคคลเหล่านั้นไม่ได้อยู่อาศัยกับผู้เสียภาษี	10,000 SGD ต่อคน

3. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

3.1 สกุลเงิน คือ Peso (PHP) (P) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 PHP จะมีค่าประมาณ 0.69348938 บาท เช่น 250,000 PHP จะมีมูลค่าประมาณ 173,372.34 บาท

3.2 บัญชีอัตราภาษี

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของฟิลิปปินส์ เป็นอัตราก้าวหน้า มี 6 ชั้น ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3-14ดังนี้

ตารางที่ 3-14 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของฟิลิปปินส์¹⁹

เงินได้ (PHP)		อัตราภาษี
เกินกว่า	แต่ไม่เกิน	
-	250,000	0%
250,000	400,000	20% ของส่วนที่เกิน 250,000
400,000	800,000	30,000 + 25%ของส่วนที่เกิน 400,000
800,000	2,000,000	130,000 + 30% ของส่วนที่เกิน 800,000
2,000,000	8,000,000	490,000 + 32% ของส่วนที่เกิน 2,000,000
8,000,000	-	2,410,000 + 35% ของส่วนที่เกิน 8,000,000

3.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

การลดหย่อนของฟิลิปปินส์นั้นผู้เสียภาษีสามารถเลือกได้ 2 วิธี

3.3.1 ลดหย่อนตามจริงไม่เกิน 40% ของรายได้พึงประเมิน ทั้งนี้ต้องมีเอกสารหลักฐาน

¹⁸Inland Revenue Authority Of Singapore. “Parent Relief / Handicapped Parent Relief”.(Online).Available:<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/>

Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Parent-Relief/-
Handicapped-Parent-Relief/, 2019.

¹⁹Republic Of The Philippines Bureau Of Internal Revenue. “Income Tax”.(Online).Available:https://www.bir.gov.ph/index.php/tax-information/income-tax.html#it_rates, 2019.

3.2.2 เลือกลดหย่อนตามรายการดังนี้

3.2.2.1 ค่าใช้จ่ายทั่วไป

- (1) ค่าเดินทางที่สมเหตุสมผลทั้งในและระหว่างประเทศ
- (2) ค่าเช่าที่สมเหตุสมผล
- (3) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานตามเกณฑ์

3.2.2.2 ดอกเบี้ย

สามารถนำดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมาลดหย่อนได้ 33% รวมไปถึงดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ด้วย

3.2.2.3 กรณีผู้เสียภาษีประกอบกิจการส่วนตัว สามารถนำผลขาดทุน ค่าเสื่อมราคา ค่าวิจัย ค่าบำนาญของลูกจ้าง และหนี้เสียมาหักลดหย่อนได้

3.2.2.4 การลดหย่อนจากการบริจาค

(1) การบริจาคให้รัฐบาล หรือองค์กรการกุศลนั้นสามารถใช้สิทธิลดหย่อนได้ไม่เกิน 10% ของเงินได้

(2) กรณีบริจาคให้รัฐบาล หรือองค์กรของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือในด้านที่มีความสำคัญ เช่น การศึกษา สุขภาพ เยาวชน วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม สามารถหักลดหย่อนได้ทั้งหมด

(3) การบริจาคให้องค์กรการกุศล ให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามที่กรมสรรพากรกำหนด

3.2.2.5 ลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพ

ลดหย่อนได้ไม่เกิน 2,400PHPต่อปี

3.2.2.6 ค่าลดหย่อนส่วนตัว

(1) ค่าลดหย่อนส่วนตัว 50,000PHP

(2) ค่าเลี้ยงดูบุคคลที่ต้องได้รับการดูแล(อายุมากกว่า 21 ปี ไม่มีงานทำหรือเป็นผู้ทุพพลภาพทางร่างกายหรือจิตใจ) 25,000 PHP ต่อคนไม่เกิน 4 คน²⁰

4. อินเดีย

4.1 สกุลเงินคือRupee (INR) ตามตารางที่ 3-2 เงินจำนวน 1 INRจะมีค่าประมาณ 0.706351383 บาท เช่น 250,000 INR จะมีมูลค่าประมาณ 176,587.86 บาท

4.2 บัญชีอัตราภาษี

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของอินเดีย เป็นอัตราก้าวหน้า มี 4 ชั้น และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้สูงอายุ ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3-15และตารางที่ 3-16ดังนี้

²⁰Republic Of The Philippines Bureau Of Internal Revenue. “Tax Code”.(Online). Available: <https://www.bir.gov.ph/index.php/tax-code.html#title2>, 2019.

ตารางที่ 3-15 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของอินเดีย²¹

เงินได้ (INR)	อัตราภาษี
0-250,000	-
250,000-500,000	10%ของส่วนที่เกิน 250,000
500,000-1,000,000	25,000+20%ของส่วนที่เกิน 500,000
เกินกว่า 1,000,000	125,000+30%ของส่วนที่เกิน 1,000,000

ตารางที่ 3-16 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้สูงอายุของอินเดีย

เงินได้ของผู้สูงอายุ (เกินกว่า 80 ปี) (INR)	อัตราภาษี
0-500,000	-
500,000-1,000,000	20%ของส่วนที่เกิน 500,000
มากกว่า 1,000,000	100,000+30%ของส่วนที่เกิน 1,000,000

4.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

การลดหย่อนของอินเดีย มีรายละเอียดตามที่ปรากฏในตารางที่ 3-17

ตารางที่ 3-17 สิทธิประโยชน์ทางภาษีในประเทศอินเดีย²²

ประเภทการลดหย่อน	สิทธิการหักลดหย่อน
เบี้ยค่าเช่าบ้าน	สามารถนำจำนวนเงินที่น้อยที่สุดมาหักเงินภาษีได้

	<ul style="list-style-type: none"> - เบี้ยค่าเช่าบ้านตามจริง - 40% ของเงินเดือน (50% หากบ้านอยู่ในเมืองใหญ่) - ค่าเช่าที่จ่ายลบกับ 10% ของรายได้ <p>ไม่สามารถยกเว้นภาษีได้หากผู้เสียภาษีได้รับเบี้ยค่าเช่าบ้านแต่อยู่ในบ้านของตนเองหรือไม่ได้จ่ายค่าเช่าเอง</p>
ค่าลดหย่อนการศึกษาบุตร	100 INRต่อเดือนต่อบุตร 1 คน สูงสุด 2 คน
ค่าลดหย่อนที่อยู่อาศัยสำหรับบุตร	300 INRต่อเดือนต่อบุตร 1 คน สูงสุด 2 คน
ค่าเดินทาง	ลดหย่อนได้เฉพาะการทำงานที่เป็นทางการ
ลดหย่อนค่าผู้ช่วย ค่าเลขานุการ	ลดหย่อนได้เฉพาะงานที่เป็นทางการ

²¹Income tax department. “Know your income tax rate”.

(Online).Available:<https://www.incometaxindia.gov.in/Booklets%20%20Pamphlets/Know-your-inome-tax-rates-eng.pdf>, 2019.

²²Income tax department.

“Individual”.(Online).Available:<https://www.incometaxindia.gov.in/pages/Individual-specific-content.aspx>, 2019.

ตารางที่ 3-17สิทธิประโยชน์ทางภาษีในประเทศอินเดีย (ต่อ)

ประเภทการลดหย่อน	สิทธิการหักลดหย่อน
ลดหย่อนค่าวิจัย	ลดหย่อนได้เฉพาะงานที่เป็นทางการ
ค่าชุด	ลดหย่อนได้เฉพาะงานที่เป็นทางการ
ค่าลดหย่อนสำหรับค่าใช้จ่ายในศาล	ลดหย่อนได้เต็มจำนวน
ค่าลดหย่อนสำหรับผู้เสียภาษีที่อาศัยอยู่ในชายแดน หรือ พื้นที่พิเศษ	ลดหย่อนได้ 200 - 1,300 INR ต่อเดือนขึ้นอยู่กับพื้นที่
ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จลาจลที่ไม่ใช่พื้นที่ที่รับผิดชอบเป็นประจำ ซึ่งหากใช้การลดหย่อนนี้แล้วจะไม่สามารถลดหย่อนการอยู่อาศัยในพื้นที่พิเศษอีกได้	สูงสุด 3,900 INR ต่อเดือน
ค่าลดหย่อนสำหรับผู้ปฏิบัติงานในเหมืองหรือในสภาพที่ไม่ปกติ	สูงสุด 800INR ต่อเดือน
ค่าลดหย่อนสำหรับทหารที่ปฏิบัติงานบนน่านฟ้า	1.สูงสุด 1,060INR ต่อเดือน

	(สำหรับระดับความสูง 9,000 ถึง 15,000 ฟุต) 2.สูงสุด 1,600 INR ต่อเดือน (สำหรับระดับความสูงที่เกินกว่า 15,000 ฟุต)
ค่าลดหย่อนสำหรับทหารที่ปฏิบัติงานในเขตที่มีเหตุการณ์บ่อย	สูงสุด 4,200INR ต่อเดือน
ค่าลดหย่อนสำหรับทหารที่ปฏิบัติงานในเกาะห่างไกล	สูงสุด 3,250 INR ต่อเดือน

นอกจากนี้หากประกอบธุรกิจส่วนตัวผู้เสียภาษียังสามารถนำค่าลดหย่อน ตามตารางที่ 3-18มาใช้ได้เช่นกัน

ตารางที่ 3-18 ค่าลดหย่อนสำหรับบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจของตน²³

ประเภทการลดหย่อน	สิทธิการหักลดหย่อน
ลดหย่อนสำหรับค่าเดินทางไปกลับที่ทำงานและบ้าน ที่ให้แก่ลูกจ้าง	3,200INR ต่อเดือน ต่อลูกจ้างที่ตาบอด หูหนวก พิการ ที่ได้รับเงินค่าเดินทาง
ลดหย่อนสำหรับค่าเดินทางสำหรับลูกจ้างที่ต้องเดินทางหลายสถานที่เพื่อการทำงาน	ลดหย่อนได้ในจำนวนที่น้อยที่สุดของ - 70% ของค่าเดินทางที่มอบให้ - 10,000INR ต่อเดือน
ลดหย่อนเบี้ยที่มอบให้ลูกจ้างใช้จ่ายประจำวันเมื่อต้องทำงานนอกสถานที่	ลดหย่อนได้เฉพาะงานที่เป็นทางการ

²³Income tax department.

“Individual”.(Online).Available:<https://www.incometaxindia.gov.in/pages/Individual-specific-content.aspx>, 2019.

เมื่อพิจารณาเปรียบในประเทศกำลังพัฒนาจะมีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนที่เพิ่มขึ้นจากประเทศด้อยพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดตามตารางที่ 3-19 แสดงการเปรียบเทียบค่าลดหย่อนของทุกประเภทเป็นจำนวนเงินบาทไทย (จากการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนในตารางที่3-2)

ตารางที่ 3-19 เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศกำลังพัฒนากับประเทศไทย

ประเภทการลดหย่อน/ประเทศ	จำนวนเงิน (บาท)				
	ไทย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	อินเดีย	สิงคโปร์
ผู้มีเงินได้	60,000	77,563	34,674	✓ ⁵	88,533
ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มี	30,000	43,091			132,800

เงินได้					
ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามิ/ภริยาฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คนละ 60,000	51,709	คนละ 17,337 ²		206,577
บุตรด้วยชอบโดยกฎหมาย	คนละ 30,000	86,181 ¹		คนละ 282 ³	
เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ไม่เกิน 500,000	2,155			206,577
เบี้ยประกันชีวิต ไม่เกิน	ไม่เกิน 100,000				7% ของเงินประกันที่ได้รับ
ลดหย่อนและยกเว้น สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการมีที่อยู่อาศัย	ไม่เกิน 100,000		33%		
ลดหย่อนสำหรับเงินบริจาค	เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10% ของเงินได้สุทธิ	ไม่เกิน 7% ของเงินได้	ไม่เกิน 10% ทั้งจำนวน ⁴		2.5 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค

คำอธิบายในตารางที่ 3-19

1. ลดหย่อนบุตร+บุตรที่มีสถานะโสด และมีอายุเกินกว่า 18 ปี ที่ยังได้รับการศึกษาเต็มเวลาในระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่าในประเทศ
2. ค่าเลี้ยงดูบุคคลที่ต้องได้รับการดูแล(อายุมากกว่า 21 ปี ไม่มีงาน หรือเป็นผู้ทุพพลภาพทางร่างกายหรือจิตใจ) ต่อคนไม่เกิน 4 คน
3. ค่าลดหย่อนการศึกษาบุตรค่าลดหย่อนที่อยู่อาศัยสำหรับบุตร
4. การบริจาคให้รัฐบาลหรือองค์กรการกุศลนั้นสามารถใช้สิทธิลดหย่อนได้ไม่เกิน 10% ของรายได้พึงประเมินหากบริจาคให้รัฐบาล หรือองค์กรของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือในด้านที่ต้องการสูงเช่น การศึกษา สุขภาพ เยาวชน วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม สามารถหักลดหย่อนได้ทั้งหมด
5. เปรียบเทียบได้กับค่าลดหย่อนการเดินทาง ค่าเช่าบ้าน ฯลฯ

นอกจากการลดหย่อนส่วนตัวจะมีอยู่ในทุกประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าค่าลดหย่อนที่แทบทุกประเทศมีกฎหมายให้ใช้สิทธิคือ ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาสามิภริยาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มความเป็นธรรม และความเท่าเทียมในสังคม โดยประเทศในกลุ่มนี้ยังมีสิทธิลดหย่อนที่ประเทศไทยไม่มี เช่นการลดหย่อนสำหรับผู้ที่เป็นทหาร หรือแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย การลดหย่อนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ลดหย่อนค่าเล่าเรียนของตนเอง เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยควรจะศึกษาแนวทางและรายละเอียดการลดหย่อนต่างๆ ที่เหมาะสม

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนของประเทศพัฒนาแล้ว

1. สหรัฐอเมริกา(United States of America)

1.1 สกุลเงิน คือ United States Dollar (USD) (\$) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 USD จะมีค่าประมาณ 12.52302391 บาท เช่น 12,000 USD จะมีมูลค่าประมาณ 150,276.29 บาท

1.2 บัญชีอัตราภาษี

เนื่องจากอเมริกาแบ่งการปกครองออกเป็นรัฐ โดยที่แต่ละรัฐนั้นมีกฎหมายของตัวเองทำให้อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละรัฐนั้นไม่เท่ากัน²⁴

1.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

1.3.1 ค่าลดหย่อนส่วนตัว

บุคคลทั่วไป	12,000 USD
หัวหน้าครอบครัว	18,000 USD
คู่สมรสที่ยื่นรวมกัน	24,000 USD

1.3.2 การเลือกวิธีการคำนวณค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อนนั้นจะนำไปหักกับเงินได้ซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธี

วิธีที่ 1 เลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemize deductions)

วิธีที่ 2 การหักลดหย่อนแบบมาตรฐาน (standard deductions) ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ อายุ ความทุพพลภาพ ของผู้เสียภาษี แต่ผู้เสียภาษีบางรายจะไม่สามารถใช้วิธีนี้ได้ ซึ่งได้แก่

1. ผู้เสียภาษีที่แต่งงานแล้ว แต่แยกยื่นแบบแสดงรายการกับสามีหรือภรรยา โดยอีกฝ่ายเลือกวิธีที่ 1 (เลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemize deductions))

2. ผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบแสดงรายการซึ่งแสดงรายได้ไม่ถึง 12 เดือน เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงของรายได้อย่างมาก

3. ผู้เสียภาษีที่มีได้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา หรือมีถิ่นที่อยู่ในซ้อกัน ยกเว้นผู้เสียภาษีที่มีได้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาที่แต่งงานกับบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา และเลือกที่จะถูกปฏิบัติในเชิงภาษีเหมือนเช่นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

4. ทรัสต์ หรือห้างหุ้นส่วน

ผู้เสียภาษีควรจะใช้วิธีที่ 1 ก็ต่อเมื่อวิธีที่ 1 นั้นมีค่าลดหย่อนที่มากกว่าวิธีที่ 2 หรือผู้เสียภาษีไม่สามารถใช้วิธีที่ 2 ได้

การเลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemize deductions) นั้นสามารถลดหย่อนจำนวนเงินที่ผู้เสียภาษีจ่ายภาษีให้รัฐที่ผู้เสียภาษีอยู่ เช่น ภาษีท้องถิ่น หรือภาษีการขาย ภาษีอสังหาริมทรัพย์ ดอกเบี้ยอสังหาริมทรัพย์ และค่าเสียหายจากวิกฤตการณ์ธรรมชาติ ผู้เสียภาษีสามารถรวมจำนวนมูลค่าที่บริจาค และส่วนหนึ่งของค่ารักษาพยาบาล และค่าทันตกรรม มาเป็น

²⁴IRS. “Government Sites”.(Online).Available :<https://www.irs.gov/tax-professionals/government-sites>, 2019.

ค่าลดหย่อนได้ผู้เสียภาษีจะได้ประโยชน์ตามวิธีนี้หาก

หรือได้รับการลดหย่อนที่น้อย

1. ไม่สามารถใช้การหักลดหย่อนแบบมาตรฐาน (standard deductions)

2. มีค่าใช้จ่ายในด้านการรักษา และค่าทันตกรรมที่สูง
3. จ่ายดอกเบี้ย หรือภาษีสำหรับบ้านที่อยู่อาศัย
4. มีค่าลดหย่อนอื่นๆที่สูง
5. มีค่าเสียหาย หรือโดนลักขโมยทรัพย์สินที่สูง ซึ่งเกิดจากภัยพิบัติ
6. บริจาคให้องค์กรการกุศลเป็นจำนวนมาก²⁵

เงื่อนไขการหักลดหย่อนแบบเลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemize deductions)

1. การลดหย่อนจากการเสียภาษีให้รัฐที่ผู้เสียภาษีอยู่ หรือภาษีท้องถิ่น รวมกันแล้วสามารถลดหย่อนได้สูงสุด 10,000 USDซึ่งจะรวมไปถึงภาษีการขาย และภาษีอสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินอื่นๆ

2. การลดหย่อนดอกเบี้ยในการกู้ยืมเพื่อที่พักอาศัย สามารถลดหย่อนได้ในกรณีที่ใช้จ่ายเงินไปเพื่อสร้างหรือปรับปรุงบ้านของผู้เสียภาษี

3. การลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อบ้านสามารถลดหย่อนดอกเบี้ยได้สูงสุด 750,000 USDสำหรับบ้านที่ซื้อหลังวันที่ 15 ธันวาคม 2560 และ 1,000,000 USD สำหรับบ้านที่ซื้อก่อนหน้านี้

4. ไม่สามารถลดหย่อนในกรณีการย้ายบ้าน ยกเว้นกรณีเป็นทหารที่ ย้ายบ้านเนื่องจากการย้ายสถานปฏิบัติภารกิจ

5. สามารถลดหย่อนค่าเสียหาย หรือโดนลักขโมยทรัพย์สินที่สูง ซึ่งเกิดจากภัยพิบัติที่รัฐบาลได้ประกาศอย่างเป็นทางการ

6. สามารถลดหย่อนได้ 50% ของเงินได้พึงประเมินสำหรับเงินที่บริจาคให้องค์กรการกุศล

7. สามารถลดหย่อนค่ารักษาพยาบาลและค่าทันตกรรม(ในส่วนที่ไม่ได้ รับเงินชดเชย)ซึ่งเป็นรายจ่ายที่มากกว่า 7.5% ของรายได้ทั้งหมด²⁶

1.3.3 เครดิตภาษีสำหรับผู้ที่มีบุตร(Child Tax Credit)

เครดิตภาษีนี้นั้นดีกว่าการลดหย่อนเพราะสามารถลดภาษีได้โดยตรง สามารถลดภาษีได้ถึง 2,000 USD ต่อบุตรที่มีอายุไม่ถึง 17 ปี โดยผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์นี้จะต้องมี

รายได้ไม่เกิน 200,000 USD สำหรับผู้เสียภาษีที่แยกยื่น 400,000 USD สำหรับคู่สามีภรรยาที่ยื่นแบบแสดงรายการร่วมกัน

²⁵IRS. “Topic Number 501 - Should I Itemize?”.(Online).Available:<https://www.irs.gov/taxtopics/tc501>, 2019.

²⁶USA.gov. “Tax Credits and Deductions”.(Online).Available:<https://www.usa.gov/tax-benefits>, 2019.

เครดิตภาษีนี้สามารถได้รับเงินสูงสุดถึง 1,400USD แม้ว่าจะไม่ได้เสียภาษี โดยต้องแสดงเจตจำนงในการรับสิทธิแบบแสดงรายการ

บุตรที่นำมาใช้สิทธิลดหย่อนต้องมีหมายเลขประกันสังคม โดยจะต้องมีหมายเลขดังกล่าวก่อนที่จะถึงกำหนดการยื่นแบบแสดงรายการ²⁷

1.3.4 สิทธิลดหย่อนสำหรับผู้ที่อยู่ในความดูแล (Credit for Other Dependents)

ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิลดหย่อนสำหรับผู้ที่อยู่ในความดูแลซึ่งไม่ใช่บุตรสูงสุดถึงคนละ 500USD แต่เงินจำนวนเหล่านี้จะไม่สามารถขอคืนได้ ซึ่งผู้ที่อยู่ในความดูแลต้องเป็นประชาชนชาวอเมริกา หรืออยู่อาศัยในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2560 สิทธิการลดหย่อนบุตร และผู้อยู่ในความดูแลนั้นห้ามเกิน 75,000 USD สำหรับผู้เสียภาษีที่โสด สำหรับคู่สามีภรรยาที่ยื่นแบบแสดงรายการด้วยกันนั้นสิทธิสูงสุดอยู่ที่ 110,000 USD²⁸

1.3.5 สิทธิลดหย่อนเงินออมในแผนการบำเหน็จ/บำนาญ (Retirement Savings Contributions Credit (Saver’s Credit))

สามารถนำมาลดหย่อนได้ 50% หรือ 20% หรือ 10% ของแผนบำเหน็จ/บำนาญ ขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิ ตามตารางที่ 3-20 โดยที่สูงสุดอยู่ที่ 2,000USD สำหรับการแยกยื่นแบบ และ 4,000 USD สำหรับคู่สามีภรรยาที่ยื่นแบบแสดงรายการร่วมกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3-20 สิทธิลดหย่อนเงินออมในแผนการบำนาญของสหรัฐอเมริกา²⁹

สิทธิที่สามารถนำมาลดหย่อน	สำหรับการยื่นแบบฯ ร่วมกับคู่สมรส(USD)	ผู้นำครอบครัว (USD)	อื่นๆ เช่น โสด หรือแยกยื่นกับคู่สมรส (USD)
50% ของเงินที่สมทบ	เงินได้ไม่เกิน 38,000	เงินได้ไม่เกิน 28,500	เงินได้ไม่เกิน 19,000
20% ของเงินที่สมทบ	เงินได้ระหว่าง 38,001 - 41,000	เงินได้ระหว่าง 28,501 - 30,750	เงินได้ระหว่าง 19,001 - 20,500

10% ของเงินที่สมทบ	เงินได้ระหว่าง 41,001 - 63,000	เงินได้ระหว่าง 30,751 - 47,250	เงินได้ระหว่าง 20,501 - 31,500
0% ของเงินที่สมทบ	เงินได้มากกว่า 63,000	เงินได้มากกว่า 47,250	เงินได้มากกว่า 31,500

²⁷ ibid.

²⁸ IRS. “Publication 503 (2018), Child and Dependent Care Expenses”.(Online).Available:<https://www.irs.gov/publications/p503>, 2019.

²⁹ IRS. “Retirement Savings Contributions Credit (Saver’s Credit)”.(Online).Available:<https://www.irs.gov/retirement-plans/plan-participant-employee/retirement-savings-contributions-savers-credit>, 2019.

1.3.6 เครดิตภาษีค่าเบี้ยประกันสุขภาพ (The Premium Tax Credit)

“premium tax credit” นั้นเป็นเครดิตภาษีซึ่งช่วยให้บุคคลทั่วไปและครอบครัวสามารถจ่ายค่าเบี้ยประกันสุขภาพ ซึ่งผู้ที่จะได้สิทธิพิเศษนี้ต้องยื่นแบบแสดงรายการและมีข้อกำหนดอีกมากมาย

1.3.7 เครดิตภาษีเบี้ยประกันสุขภาพแบบ HCTC (Health Coverage Tax Credit)

The Health Coverage Tax Credit (HCTC) นั้นเป็นเครดิตภาษีที่สามารถขอคืนได้ซึ่งจะจ่ายในอัตรา 72.5% ของเบี้ยประกันสุขภาพที่ได้รับการคัดเลือก ผู้เสียภาษีสามารถรับเครดิตภาษีสำหรับแบบแสดงรายการภาษีของตน หรือรับเครดิตผ่านการจ่ายเบี้ยประกันให้ล่วงหน้าตามเครดิตที่ได้รับ ซึ่งผู้ที่ได้รับสิทธินี้จะต้องอยู่ในกฎหมายที่สรรพากรสหรัฐอเมริกาตั้งขึ้น³⁰

1.3.8 ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานธุรกิจโดยใช้บ้านเป็นที่ทำการ (Home Office Deduction)

หากผู้เสียภาษีใช้บ้านของตนเองเป็นที่ประกอบการธุรกิจผู้เสียภาษีสามารถหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายการดำเนินงานธุรกิจโดยใช้บ้านเป็นที่ทำการ ไม่ว่าบ้านนั้นจะเป็นของผู้เสียภาษีเอง หรือเช่าอยู่ ซึ่งการลดหย่อนนี้สามารถกระทำต่อบ้านทุกประเภท การคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับธุรกิจในการใช้บ้านมีหลายวิธี แต่สำหรับวิธีปกติผู้เสียภาษีต้องระบุค่าใช้จ่ายที่แท้จริงของบ้านที่นำมาใช้ในธุรกิจ ซึ่งสามารถประกอบไปด้วย ดอกเบี้ยอสังหาริมทรัพย์ ค่าประกันภัย ค่าซ่อมแซม ค่าเสื่อมราคา ฯลฯ แต่โดยทั่วไปแล้วผู้เสียภาษีจะหักลดหย่อนตามสัดส่วนของบ้านที่ใช้ประกอบการธุรกิจ

ตัวอย่างเช่นใช้ห้องรับแขก และห้องคอมพิวเตอร์ ผู้เสียภาษีก็ต้องคำนวณว่าพื้นที่เหล่านี้เป็นสัดส่วนเท่าไรของบ้าน³¹

1.3.9 ค่าใช้จ่ายในการใช้รถยนต์ในการดำเนินการธุรกิจ (Deducting Business Use of a Car)

หากผู้เสียภาษีใช้รถยนต์ในการประกอบธุรกิจ ผู้เสียภาษีจะสามารถหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้ แต่หากผู้เสียภาษีใช้รถยนต์ทั้งในทางธุรกิจและส่วนตัว ผู้เสียภาษีจะสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ในส่วนของการใช้สำหรับธุรกิจ โดยผู้เสียภาษีต้องเก็บหลักฐานเพื่อสนับสนุนการสิทธิ³²

³⁰IRS. “Health Coverage Tax Credit”.(Online). Available: <https://www.irs.gov/credits-deductions/individuals/hctc>, 2019.

³¹IRS. “Home Office Deduction”.(Online).Available:<https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/home-office-deduction>, 2019.

³²IRS. “Law change affects moving, mileage and travel expenses”. (Online).Available:<https://www.irs.gov/newsroom/law-change-affects-moving-mileage-and-travel-expenses>, 2019.

1.3.10 ค่าเสื่อมราคา(Depreciation)

ค่าเสื่อมราคาสามารถนำมาลดหย่อนได้ เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถนำมูลค่าที่สูญหายไปกลับมาได้ ค่าลดหย่อนนี้เป็นรายปี ทรัพย์สินที่จับต้องได้ส่วนใหญ่แล้ว(ยกเว้นที่ดิน) สามารถนำมาลดหย่อนค่าเสื่อมราคาได้ เช่น ตึก เครื่องจักร รถยนต์ ฯลฯทรัพย์สินที่ไม่สามารถจับต้องได้ ตัวอย่างเช่น ลิขสิทธิ์ software ซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้ต้องมีเงื่อนไขอื่นๆที่กรมสรรพากรกำหนดด้วย

1.3.11 สิทธิประโยชน์เพื่อการศึกษา

สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ช่วยจ่ายค่าเรียนนั้นมีมากมายเช่นเครดิต การศึกษาจะลดภาษีที่ต้องจ่ายซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น2ประเภท

ประเภทที่ 1 เครดิตภาษีเพื่อให้โอกาสชาวอเมริกา(American Opportunity Tax Credit) ซึ่งจะช่วยจ่ายค่าศึกษาสำหรับ 4 ปีแรกในชั้นอุดมศึกษา ผู้เสียภาษีสามารถได้รับสูงสุด 2,500 USD ต่อนักเรียน 1 คน และหากเครดิตนี้ทำให้ภาษีต่ำกว่าภาษีที่ต้องชำระผู้เสียภาษีก็มีสิทธิได้รับคืนภาษีด้วย

ประเภทที่ 2 คือ เครดิตการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งชีวิต(Lifetime Learning Credit) เครดิตนี้จะช่วยเรื่องค่าใช้จ่ายของค่าเทอม และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเครดิตนี้จะช่วยจ่ายค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และคอร์สต่างๆ ซึ่งจะใช้สิทธิได้สูงสุด 2,000USD ต่อปี โดยไม่มีข้อจำกัดในจำนวนปีของการศึกษา

การใช้สิทธิประโยชน์นี้ไม่มีข้อกำหนดในเรื่องของรายได้ แต่บุคคลจะไม่สามารถใช้ได้ทั้ง 2 วิธีได้ดังนี้

1. ลดหย่อนดอกเบี้ยในการกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ดอกเบี้ยในการกู้ยืมเพื่อศึกษานั้นสามารถลดหย่อนได้

2. ดอกเบี้ยเงินฝากเงินเพื่อศึกษานั้นก็ได้รับยกเว้นเช่นกัน

ดอกเบี้ยจากการฝากเงินเพื่อศึกษานั้นจะได้รับการยกเว้นในทุกกรณี โดยการฝากเงินนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท1. “แผน529”เกิดจากกฎหมายของกรมสรรพากร มาตราที่ 529 โดยจะอนุญาตให้ออมเพื่อการศึกษาในระดับอนุบาล ถึง ประถม 2.Coverdell Education Savings Account ซึ่งครอบคลุมการออมเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตแต่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากเงินออมนี้ต้องมีอายุต่ำกว่า 18 ปี

3. การยกเว้นเงินได้ที่ผู้ว่าจ้างจ่ายให้สำหรับค่าการศึกษา

ยกเว้นเงินได้ที่ผู้ว่าจ้างของจ่ายให้สำหรับค่าการศึกษา ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน แต่จะไม่สามารถ นำค่าใช้จ่ายต่างๆเหล่านี้มาใช้สิทธิอื่นอีกได้³³

หักค่าใช้จ่ายการศึกษาเนื่องจากเป็นอาจารย์ (Deducting Teachers' Educational Expenses)

³³USA.gov. “Tax Credits and Deductions”.(Online).Available:<https://www.usa.gov/tax-benefits>, 2019.

ผู้เสียภาษีที่เป็นอาจารย์ยังสามารถหักค่าใช้จ่ายได้อีก 250 USD สำหรับค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนเช่น หนังสือ เครื่องเขียน คอมพิวเตอร์ รวมถึงซอฟต์แวร์ และเครื่องมืออื่นๆที่ใช้ในห้องเรียน³⁴

1.3.12 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้มีรายได้น้อย

หากมีรับรายได้น้อย Earned Income Tax Credit (EITC) สามารถช่วยลดภาษีที่ต้องจ่าย ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์นี้ก็ต่อเมื่อมีคุณสมบัติที่กรมสรรพากรกำหนด และยื่นแบบแสดงรายการภาษี หาก EITC ลดภาษีของไปต่ำกว่าภาษีที่จะต้องเสียผู้เสียภาษีก็จะสามารถได้รับ

การคืนภาษีได้ เงินไขของผู้ที่จะได้รับ EITC มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด และมีเงินไขที่กำหนด ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อน และหากผู้เสียภาษีเป็นทหาร หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ ก็จะมีกฎเกณฑ์ที่ต่างกันอย่างออก³⁵

1.3.13 สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน การซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานจะทำให้ได้รับเครดิตภาษี และเงินคืนภาษีส่วนหนึ่งของราคาเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งรายละเอียดสิทธิประโยชน์จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับรัฐที่อาศัยอยู่

1.3.14 นโยบายบรรเทาความเดือดร้อนเมื่อประสบภัยพิบัติ กรมสรรพากรมีนโยบายบรรเทาความเดือดร้อนเมื่อประสบภัยพิบัติ หรือวิกฤติการณ์ โดยสามารถที่จะขอรับเงินคืนภาษีที่เร็วขึ้นเมื่อกรอกความต้องการ

1.3.15 การลดหย่อนจากการบริจาค สามารถใช้สิทธิลดหย่อนการบริจาค หากได้ทำการบริจาคให้องค์กรที่ได้รับการรับรอง โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่ต่อเมื่อยื่นแบบเลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemize deductions) หากบริจาคสิ่งของที่มีใช้เงิน ซึ่งสามารถนำมามูลค่ายุติธรรม(Fair value) มาลดหย่อนได้ หากบริจาคมานานพหุ ประจําวันที่จะนำมาลดหย่อนได้นั้นขึ้นอยู่กับว่าองค์กรกุศลจะนำไปใช้หรือนำไปประมูล หากบริจาคเป็นเงินและได้รับของขวัญ หรือสิทธิต่างๆ เป็นการตอบแทน จะสามารถลดหย่อนได้เพียงความแตกต่างของมูลค่าเงิน และสิ่งที่ได้รับ

การเก็บหลักฐานไม่ต้องส่งหลักฐานการบริจาคมาร่วมกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษี แต่ก็ควรเก็บหลักฐานเมื่อได้บริจาคให้แก่องค์กรการกุศล หลักฐานที่ควรที่จะเก็บได้แก่ยอดบัตรเครดิต (Credit card statement) ซึ่งแสดงถึงการจ่ายให้แก่องค์กร ใบเสร็จจากองค์กรการยืนยันทางอีเมลจากองค์กรเลขทะเบียนรถที่บริจาคใบเรียกเก็บเงินจากเครือข่ายมือถือ หากบริจาคผ่านข้อความรายงานมูลค่าของหุ้น อสังหาริมทรัพย์ งานศิลปะ เครื่องประดับที่บริจาค เป็นต้น³⁶

³⁴IRS. “Deducting Teachers’ Educational Expenses at a Glance”.(Online).Available:<https://www.irs.gov/credits-deductions/individuals/deducting-teachers-educational-expenses-at-a-glance>, 2019.

³⁵USA.gov. “Tax Credits and Deductions”.(Online).Available:<https://www.usa.gov/tax-benefits>, 2019.

³⁶Ibid.

2. สหราชอาณาจักร (United Kingdom)

2.1 สกุลเงิน คือ Pound sterling (GBP) (£)ตามตารางที่ 3-2 เงินจำนวน1 GBPจะมีค่าประมาณ 17.55687982 เช่น 11,850 GBP จะมีมูลค่าประมาณ 208,049.03 บาท

2.2 บัญชีอัตราภาษีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นอัตราก้าวหน้า มี 4 ชั้นปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3-21ดังนี้

ตารางที่ 3-21บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร³⁷

ช่วงเงินได้	เงินได้ (GBP)	อัตราภาษี
เงินได้ที่ได้รับการยกเว้น	0 ถึง 11,850	0%
อัตราปกติ	11,851 ถึง 46,350	20%
อัตราสูง	46,351 ถึง 150,000	40%
อัตราเพิ่มเติม	เกินกว่า 150,000	45%

เงินได้ขั้นต่ำที่ไม่ต้องเสียภาษีนั้นตามมาตรฐานแล้วจะอยู่ที่ 11,850GBP แต่จำนวนเงินนี้จะมากขึ้นในกรณีที่เลือกที่จะโอนสิทธิบางส่วนหรือรับสิทธิบางส่วนจากสามีหรือภรรยา หากเป็นผู้พิการทางสายตาเงินจำนวนนี้ก็มากขึ้นเช่นกัน แต่หากมีรายได้เกิน 100,000GBP เงินจำนวนนี้ก็ลดลง

กรณีสมรสผู้เสียภาษีสามารถดำเนินการโอนสิทธิการหักลดหย่อนส่วนตัวไปให้สามีหรือภรรยาของผู้เสียภาษีซึ่งจะทำให้เงินได้ของอีกฝ่ายนั้นลดลง โดยผู้เสียภาษีสามารถโอนสิทธิการหักลดหย่อน 1,190 GBP หากคู่สมรสมีรายได้มากกว่าซึ่งจะมีผลทำให้อีกฝ่ายประหยัดเงินไปได้ถึง 238GBP ในปีภาษีนั้น

2.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

2.3.1 การลดหย่อนจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์

ผู้เสียภาษียังมีสิทธิได้รับการลดหย่อนสูงสุดถึง 1,000GBP จากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้เสียภาษีว่าจะอยู่ในอัตราใด³⁸

ตารางที่ 3-22ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของสหราชอาณาจักร

ช่วงเงินได้	ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ (GBP)
อัตราปกติ	1,000
อัตราสูง	500
อัตราเพิ่มเติม	0

³⁷“Income Tax rates and Personal Allowances”. (Online).Available :<https://www.gov.uk/income-tax-rates>, 2019.

³⁸“Tax on savings interest”. (Online).Available :<https://www.gov.uk/apply-tax-free-interest-on-savings>, 2019.

การลดหย่อนดอกเบี้ยเงินออมทรัพย์นั้นรวมไปถึงบัญชีธนาคารเครดิตยูเนียนกองทุนรวม บางประเภทกองทุนทรัสต์การกู้ยืมเงินระหว่างบุคคลต่อบุคคล โดยผ่านระบบออนไลน์และไม่ผ่าน ตัวกลางพันธบัตรรัฐบาลพันธบัตรอื่นๆกรมธรรม์บำนาญประกันชีวิตบางสัญญา³⁹

2.3.2 ค่าลดหย่อนเงินปันผล

ค่าลดหย่อนเงินปันผลนั้นมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากตามตาราง⁴⁰

ตารางที่ 3-23ค่าลดหย่อนเงินปันผลของสหราชอาณาจักร

ปีภาษี	ลดหย่อนเงินปันผล
6 เมษายน 2561- 5 เมษายน 2562	£2,000
6 เมษายน 2560- 5 เมษายน 2561	£5,000
6 เมษายน 2559- 5 เมษายน 2560	£5,000

ภาษีที่ต้องจ่ายสำหรับเงินปันผลนั้นขึ้นอยู่กับว่าผู้เสียภาษีนั้นเสียภาษี อยู่ในอัตราใด⁴¹

ตารางที่ 3-24อัตราภาษีสำหรับเงินปันผลของสหราชอาณาจักร

ช่วงเงินได้	อัตราภาษีสำหรับเงินปันผล
อัตราปกติ	7.5%
อัตราสูง	32.5%
อัตราเพิ่มเติม	38.1%

เมื่อนำรายได้จากเงินปันผลไปรวมคำนวณกับรายได้อื่นๆ เพื่อหาระดับ อัตราภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องชำระ โดยผู้เสียภาษีอาจจะต้องเสียภาษีในหลายอัตราสำหรับเงินได้ที่ต่างกัน ออกไปเงินปันผลที่อยู่ในการหักลดหย่อนอื่นๆนั้นจะไม่นำมารวมคำนวณตัวอย่างเช่น มีรายได้จาก เงินปันผล 7,000GBP ในปี 2560 ซึ่งได้รับการลดหย่อนจำนวน 5,000 GBPทำให้เหลือเงินปันผลที่ต้อง เสียภาษีอยู่ที่ 2,000GBPสมมติว่ารายได้อื่นๆรวมแล้วอยู่ที่ 25,000 GBP เมื่อรวมเงินได้จาก เงินปันผลแล้ว มีเงินได้ 27,000 GBP ทำให้อยู่ในอัตราภาษีขั้นปกติผู้เสียภาษีมีหน้าที่เสียเงินได้จาก เงินปันผล(2,000 GBP)ในอัตราร้อยละ 7.5

³⁹“Tax on savings interest”. (Online).Available :<https://www.gov.uk/apply-tax-free-interest-on-savings>, 2019.

⁴⁰“Tax on dividends”. (Online).Available :<https://www.gov.uk/tax-on-dividends>, 2019.

⁴¹ibid.

2.3.3 ค่าทำความสะอาดชุดทำงาน และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์

ผู้เสียภาษีอาจจะสามารถนำค่าทำความสะอาดชุดทำงาน และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์มายกเว้นภาษีได้ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ หรือการซื้ออุปกรณ์เพื่อทดแทน ซึ่งต้องใช้ในการทำงาน เช่น กรรไกร ค่าทำความสะอาด ค่าซ่อม หรือ การซื้อเพื่อเปลี่ยนใหม่ สำหรับอุปกรณ์ที่เฉพาะทาง เช่น รองเท้านิรภัยโดยไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อครั้งแรกมาใช้ในทางภาษีได้ โดยค่าใช้จ่ายที่จะใช้สิทธิประโยชน์ได้นั้นแบ่งออกเป็น 2 กรณีมูลค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยต้องเก็บใบเสร็จ และมูลค่าที่กรมสรรพากรกำหนดซึ่งเป็นสัดส่วนจากรายได้ของผู้เสียภาษี⁴²

2.3.4 ค่าใช้จ่ายในการใช้ยานพาหนะ

ผู้เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่าย กรณีใช้รถยนต์ รถตู้ รถจักรยานยนต์ จักรยาน สำหรับการทำงานแต่ไม่รวมถึงการเดินทางไปหรือกลับไปยังที่ทำงาน นอกจากนี้ที่ทำงานนั้นจะเป็นสถานที่ชั่วคราวจำนวนการลดหย่อนภาษีนี้น้อยอยู่กับว่า เป็นพาหนะที่ผู้เสียภาษีซื้อหรือเช่าเอง หรือเป็นพาหนะของผู้ว่าจ้าง

กรณีใช้ยานพาหนะของตัวเองสามารถได้รับการหักค่าใช้จ่ายในค่าใช้จ่ายต่อไมล์ ซึ่งการคำนวณจะรวมถึงค่าใช้จ่ายในการซื้อ หรือเช่ารถ และค่าใช้จ่ายในการใช้งาน

ในการคำนวณการยกเว้นภาษีนี้นี้ต้องเก็บบันทึกของวันและจำนวนไมล์ที่ใช้เพื่อการทำงาน รวมจำนวนไมล์ของพาหนะแต่ละชนิดที่ใช้เพื่อการทำงานหักกับจำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ว่าจ้าง

ตารางที่ 3-25 ค่าใช้จ่ายต่อไมล์ของสหราชอาณาจักร⁴³

ชนิดของพาหนะ	10,000 ไมล์แรก (ต่อไมล์)	เกินกว่า 10,000 ไมล์ (ต่อไมล์)
รถยนต์และรถตู้	0.45 GBP	0.25 GBP
รถจักรยานยนต์	0.24 GBP	0.24 GBP

จักรยาน	0.20 GBP	0.20 GBP
---------	----------	----------

กรณีใช้รถของบริษัทสามารถได้รับการหักค่าใช้จ่ายจากค่าเชื้อเพลิง (น้ำมัน และไฟฟ้า) โดยจะต้องเก็บหลักฐานเพื่อแสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายจริง และหากผู้ว่าจ้างมีเงินให้ ในส่วนนี้ จะได้รับการหักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าเงินที่ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยังนอกสถานที่

⁴²“Claim tax relief for your job expenses”. (Online).Available
: <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/uniforms-work-clothing-and-tools>, 2019.

⁴³“Claim tax relief for your job expenses”. (Online).Available
: <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/vehicles-you-use-for-work>, 2019.

กรณีเดินทางไปนอกสถานที่เพื่อการทำงานสามารถนำค่าใช้จ่ายเหล่านี้ มาเพื่อรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้เช่น ค่าเดินทางโดยรถสาธารณะ ค่าโรงแรมหากต้องพักค้างคืน ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าทางด่วน ค่าจอดรถ ค่าโทรศัพท์ และค่าปาร์กิ้ง⁴⁴

2.3.5 ค่าสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ

หากเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ ก็สามารถนำค่าสมัคร หรือค่าสมาชิ กมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ โดยองค์กรวิชาชีพต้องเกี่ยวกับการทำงานของผู้เสียภาษี⁴⁵

2.3.6 กรณีทำงานที่บ้าน

หากทำงานที่บ้านก็มีสิทธิที่จะนำค่าใช้จ่ายต่างๆมาเป็นสิทธิประโยชน์ ทางภาษีได้ ยกเว้นผู้เสียภาษีเลือกที่จะทำงานอยู่บ้าน โดยจะสามารถนำค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ การทำงานมาใช้สิทธิเท่านั้น

2.3.7 ค่าเครื่องมือ

โดยปกติแล้วสามารถนำค่าเครื่องมือมาลดหย่อนได้ก็ต่อเมื่อเครื่องมือ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับการทำงาน ยกเว้นในส่วนที่ผู้ว่าจ้างได้จ่ายให้ หากทำงานด้วยธุรกิจส่วนตัว จะสามารถใช้ค่าใช้จ่ายจากออฟฟิศ ทรัพย์สิน และเครื่องมือ เช่น เครื่องเขียน ค่าเช่า และค่าเบี้ยประกัน แต่ไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการทำงานมาลดหย่อนค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาใช้ในทางภาษี คือ ค่าโทรศัพท์ ค่าแฟกซ์ ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าปาร์กิ้ง ค่าหมึก ซอฟต์แวร์ ค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าประกัน ทรัพย์สิน แต่ไม่สามารถนำค่าซื้อทรัพย์สินมาใช้สิทธิลดหย่อนได้⁴⁶

2.3.8 นโยบายบรรเทาภาษี

ผู้เสียภาษีที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญ สามารถได้รับการยกเว้นภาษีในส่วนนั้นทั้งจำนวน ผู้เสียภาษีจะได้รับยกเว้นภาษีอัตโนมัติหากนายจ้างหักรายได้ของผู้เสียภาษีเป็นส่วนสมทบของทางบริษัทก่อนที่จะหักภาษี

2.3.9 การบริจาคให้มูลนิธิ

การบริจาคให้มูลนิธินั้นก็จะได้รับการยกเว้นภาษีเช่นกันประกอบไปด้วยการบริจาค 2 ทาง คือ Gift Aid และหักจากเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญโดยตรง

1. Gift aid มูลนิธิต่างๆ สามารถมาลงทะเบียนกับกรมสรรพากรเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบนี้ เมื่อมูลนิธิมาลงทะเบียน มูลนิธิก็จะเป็นผู้คืนเงินภาษีในจำนวนเงินที่ผู้เสียภาษีบริจาค ยิ่งไปกว่านั้นหากบริจาคผ่านวิธีนี้ผู้เสียภาษีสามารถหักลดหย่อนได้ 1.25 เท่าของยอดเงินที่บริจาค แต่หากมูลนิธิคืนเงินมากกว่าจำนวนเงินที่แท้จริง กรมสรรพากรอาจจะให้คืนเงินส่วนต่างได้ หากผู้เสียภาษีเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 ผู้เสียภาษีสามารถขอคืนภาษีในส่วนต่างที่มูลนิธิไม่ได้คืนให้ โดยการยื่นแบบ หรือสามารถแจ้งกรมสรรพากรเพื่อแจ้งให้มูลนิธิทราบถึงเงินบริจาคที่ขาดไป

⁴⁴“Claim tax relief for your job expenses”. (Online). Available
: <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/travel-and-overnight-expenses>, 2019.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

2. หากนายจ้างหรือผู้มอบบำเหน็จบำนาญมีนโยบาย Payroll Giving scheme เงินบริจาคจะถูกหักก่อนที่จะหักภาษี แต่ยังคงจ่ายเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญเท่าเดิม แต่ไม่ต้องนำเงินจำนวนนั้นมาเสียภาษี⁴⁷

2.3.10 ค่าเลี้ยงดูอดีตสามีหรือภรรยา

กรณีผู้เสียภาษีมีการจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูให้อดีตสามีหรือภรรยา 10% ของเงินได้จำนวนนั้น แต่ไม่เกิน 326 GBP ก็สามารถนำมาลดหย่อนได้แต่เฉพาะในกรณีที่คนใดคนหนึ่งเกิดก่อนวันที่ 6 เมษายน 2478 การจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูนั้นเป็นไปตามคำสั่งของศาลหลังจากที่ความสัมพันธ์นั้นจบลง หรือในกรณีการจ่ายค่าเลี้ยงดูให้บุตรที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี⁴⁸

2.3.11 สำหรับลูกจ้างและพนักงานบนพื้นผิวทะเล

กรณีเป็นลูกจ้างและทำงานบนพื้นผิวทะเล อาจจะสามารถลดหย่อนภาษีได้ก็ต่อเมื่อทำงานบนเรือ หรือทำงานนอกสหราชอาณาจักรเป็นเวลายาวนาน (ปกติอยู่ที่ 365 วัน) โดยเป็นผู้ที่มีถิ่นฐานในสหราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ที่อยู่ในกองทัพเรือ⁴⁹

2.3.12 การหักลดหย่อนอื่นๆ

ดอกเบี้ยเงินฝากเงินปันผลรายได้ 1000GBP แรกสำหรับผู้เสียภาษี
ที่ประกอบกิจการส่วนตัว รายได้ 1,000GBP แรกที่ได้มาจากการอสังหาริมทรัพย์ที่เข้ามา

3. ออสเตรเลีย (Australia)

3.1 สกุลเงิน คือ Australian dollar (AUD) ตามตารางที่ 3-2 จำนวนเงิน 1 AUD
จะมีค่าประมาณ 8.50747173 เช่น 18,200 AUD จะมีมูลค่าประมาณ 154,835.99 บาท

3.2 บัญชีอัตราภาษี เป็นอัตราภาษีก้าวหน้า มี 5 ชั้น ปรากฏตามตารางที่ 3-26

ตารางที่ 3-26 บัญชีอัตราภาษีปี 2560-2561 ของออสเตรเลีย⁵⁰

เงินได้พึงประเมิน(AUD)	อัตราภาษี (AUD)
0 – 18,200	ไม่มี
18,201 – 37,000	19c สำหรับทุกๆ 1 ที่เกิน 18,200
37,001 – 87,000	3,572 บวกกับ 32.5c สำหรับทุกๆ 1 ที่เกิน 37,000
87,001 – 180,000	19,822 บวกกับ 37c สำหรับทุกๆ 1 ที่เกิน 87,000
180,001 และมากกว่า	54,232 บวกกับ 45c สำหรับทุกๆ 1 ที่เกิน 180,000

⁴⁷“Tax relief when you donate to a charity”. (Online). Available
: <https://www.gov.uk/donating-to-charity>, 2019.

⁴⁸“Claim Income Tax reliefs”. (Online). Available
: <https://www.gov.uk/income-tax-reliefs/maintenance-payments-tax-relief>, 2019.

⁴⁹“Seafarer's earnings deduction: HS205 Self Assessment helpsheet”.
(Online). Available : <https://www.gov.uk/government/publications/seafarers-earnings-deduction-hs205-self-assessment-helpsheet>, 2019.

⁵⁰Australian Taxation Office. “Individual income tax
rates”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/>,
2019.

ในประเทศออสเตรเลียผู้เสียภาษีต้องสมทบเข้า Medicare ซึ่งเป็นโครงการของรัฐ
เท่ากับ 2% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ผู้เสียภาษีอาจจะได้รับการบรรเทาหรือในบางกรณียกเว้นจากการ
สมทบหากเงินได้นั้นต่ำกว่าระดับที่กำหนด โดยการสมทบนี้จะส่งผลต่อจำนวนภาษีที่ผู้ขอคืนจะได้รับ

3.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

3.3.1 ค่าเดินทางและค่ายานพาหนะ

ผู้เสียภาษีสามารถนำค่าเดินทางในการทำงานมาหักค่าใช้จ่ายได้แต่
โดยปกติแล้วค่าเดินทางระหว่างที่พักและที่ทำงานนั้นไม่สามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ หากการเดินทาง

นั้นประกอบไปด้วยการเดินทางเพื่อกิจส่วนตัวและการทำงาน สามารถหักค่าใช้จ่ายได้แค่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงาน สามารถหักลดหย่อนในค่าเดินทางระหว่างที่ทำงาน 2 ที่ กรณีทำงานที่บ้าน สามารถนำค่าเดินทางเพื่อไปที่สถานที่ทำงานของนายจ้างเดียวกันมาหักค่าใช้จ่ายได้และกรณีต้องทำงานเป็นกะ โดยต้องเปลี่ยนระหว่าง 2 ที่ทำงาน โดยสามารถนำค่าเดินทางระหว่างบ้านและที่ทำงาน ซึ่งไม่ได้ไปโดยปกติมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้หากที่ทำงานนี้ต้องมาเป็นประจำจะไม่สามารถลดหย่อนได้

ค่าพาหนะกรณีใช้รถเพื่องานไม่ว่าจะเป็นรถของผู้เสียภาษีหรือรถที่เช่ามา ผู้เสียภาษีอาจจะสามารถนำค่าเหล่านี้มาเป็นค่าใช้จ่าย หากใช้รถเพื่อการส่วนตัวและการทำงาน สามารถนำค่าใช้จ่ายในส่วนของการทำงานเท่านั้นมาลดหย่อน หากมีรถคนอื่นมาสามารถนำค่าใช้จ่ายโดยตรงเช่นค่าน้ำมันมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้ เมื่อจะใช้สิทธินี้ต้องใช้แต่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง โดยที่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางนี้สามารถรวมถึงค่าอาหารได้ (ปกติแล้วต้องเป็นการเดินทางที่มีการค้างคืนจึงจะสามารถใช้สิทธิได้) ค่าทางด่วน ค่าจอดรถก็สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ แต่ไม่สามารถนำค่าปรับมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ ถ้าผู้เสียภาษีได้รับเบี้ยจากนายจ้างสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายยานพาหนะและได้รับมาในลักษณะของรางวัล รางวัลนี้นับรวมเป็นเงินได้ที่ต้องนำมาขึ้นแบบ แต่ก็อาจจะได้รับการยกเว้น หากใช้สิทธิยกเว้นไม่มากไปกว่ารางวัลที่ได้รับจะไม่ต้องใช้หลักฐาน หากใช้สิทธิการยกเว้นมากกว่าเงินรางวัลที่ได้รับต้องมีหลักฐานสำหรับการใช้เงินจำนวนนั้นทั้งหมด

ตามปกติแล้วบริษัทจะให้ค่าเสื่อมราคาของรถต่อผู้เสียภาษีสำหรับจำนวนกิโลเมตรที่ใช้รถไป แต่หากใช้รถในจำนวนกิโลเมตรที่ไม่ได้ครอบคลุมโดยบริษัท จะสามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในแบบแสดงรายการภาษีได้ ซึ่งสามารถใช้วิธี logbook ซึ่งจะต้องมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายcents ต่อกิโลเมตร⁵¹

ค่าที่พักปกติแล้วผู้เสียภาษีต้องแสดงเงินพิเศษสำหรับการเดินทางที่ได้รับยกเว้นเงินพิเศษนั้นไม่ปรากฏในสรุปรายจ่ายของบริษัทแม้เงินพิเศษนั้นไม่เกินขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือใช้จ่ายเงินนั้นในสิ่งที่หักภาษีได้เช่น ค่าอาหาร มิเช่นนั้นแล้วหากไม่แจ้งเงินจำนวนนี้จะไม่สามารถหักค่าที่พักได้แม้ค่าที่พักจะมากกว่าเงินที่ได้รับ ผู้เสียภาษีสามารถนำค่าที่พักอาศัยมาเป็น

⁵¹ Australian Taxation Office. "Vehicle and travel expenses".(Online).Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Vehicle-and-travel-expenses/>, 2019.

ค่าใช้จ่ายได้ก็ต่อเมื่อนำเงินพิเศษค่าเดินทางมาแสดงในแบบแสดงรายการภาษี ค่าที่พักนั้นสอดคล้องกับหน้าที่การงานของโดยมีเงื่อนไขว่าเป็นการทำงานนอกสถานที่เพียงแค่วุฒิวร(มิได้มีที่พักอาศัยอื่น

นอกจากบ้านของผู้เสียภาษีมีบ้านพักอาศัยที่ห่างออกไปจากสถานที่ที่ต้องเดินทางรายจ่ายมิได้เกิดจากที่เลือกเอง แต่เป็นการที่บริษัทให้ออกไปพักอาศัยข้างนอกหากออกรายจ่ายนี้เองโดยบริษัทมิได้ช่วยค่าใช้จ่าย

หากต้องการที่จะได้รับการหักลดหย่อน ต้องเก็บหลักฐานเพื่อพิสูจน์ค่าใช้จ่าย ยกเว้นในกรณีที่ได้รับเบี้ยเดินทางสำหรับการเดินทางในประเทศ และค่าใช้จ่ายที่ใช้สิทธินั้น เท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนที่กรมสรรพากรคิดว่าสมเหตุสมผลการคำนวณจำนวนเงินดังกล่าวจะมีประกาศแจ้งให้ทราบเป็นรายปี ถึงแม้ว่าจะไม่ต้องเก็บหลักฐานทั้งหมดแต่กรมสรรพากรก็อาจจะขอเอกสารเช่น ผู้เสียภาษีได้จ่ายเงินจำนวนนี้เอง หรือค่าใช้จ่ายนั้นเข้าเกณฑ์ในการนำมาขอสิทธิประโยชน์ หรือ ได้รับเบี้ยการเดินทางจริงหรือไม่และการพักนั้นพักในโรงแรมเป็นระยะเวลาสั้น⁵²

3.3.2 ค่าทำความสะอาดเสื้อผ้าสำหรับอาชีพที่เฉพาะเจาะจง

สามารถหักค่าใช้จ่ายสำหรับค่าทำความสะอาดเสื้อผ้าสำหรับอาชีพที่เฉพาะเจาะจง โดยอาจจะต้องมีหลักฐานยืนยันว่าได้ซื้อชุดสำหรับอาชีพที่เฉพาะเจาะจง และรายละเอียดการซื้อของ หากได้รับเบี้ยสำหรับชุดหรือสำหรับการซักรีดชุดจากนายจ้างต้องกรอกไว้ในแบบแสดงรายการภาษี ในด้านรายละเอียดของชุดนั้น ต้องไม่เป็นชุดที่ใส่ในชีวิตประจำวันการทำงาน เช่น กางเกงสแล็ค เสื้อเชิ้ต สูท ต้องไม่เป็นชุดที่คนเห็นทั่วไปเช่น ชุดเซฟ

สำหรับตัวอย่างชุดของอาชีพที่ได้รับสิทธิเช่น ทหารช่างก่อสร้างพนักงานทำความสะอาดคนงานเหมืองพนักงานดูแลสวนคนขับรถบรรทุก เป็นต้น⁵³

ค่าใช้จ่ายในส่วนของการซื้อเสื้อผ้าเพื่อป้องกันสามารถหักค่าใช้จ่ายในส่วนของการซื้อเสื้อผ้าเพื่อป้องกันจากการป่วยหรืออุบัติเหตุในการทำงาน เสื้อผ้าที่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ได้แก่เสื้อผ้านกันไฟ หรือ กันแสงอาทิตย์รองเท้ากันลื่นบูทยางรองเท้า ถุงมือ เสื้อผ้า ที่ทำพิเศษเพื่อป้องกันของหล่นทับผ้ากันเปื้อน⁵⁴

⁵²Australian Taxation Office. “Accommodation allowances and expenses when travelling away from home for work”. (Online).Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Vehicle-and-travel-expenses/Accommodation-expenses-when-travelling-for-work/>, 2019.

⁵³Australian Taxation Office . “Occupation and industry specific guides”.(Online).Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Occupation-and-industry-specific-guides/>, 2019.

⁵⁴Australian Taxation Office . “Clothing, laundry and dry-cleaning expenses”.(Online).Available:<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Clothing,-laundry-and-dry-cleaning-expenses/>, 2019.

3.3.3 การทำงานจากที่บ้าน

หากเป็นพนักงานที่ทำงานจากที่บ้านเป็นประจำอาจจะสามารถหักค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ตได้ สำหรับรายละเอียดแล้วการที่จะนำค่าต่างๆเหล่านี้มาเป็นค่าใช้จ่ายได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน 1 ต้องใช้บ้านเป็นที่ทำงานหลัก และมีส่วนหนึ่งของบ้านที่ใช้ในการทำงานซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับอยู่อาศัย แม้ว่าบ้านจะไม่ใช่ที่ทำงานหลัก 2 ทำงานที่บ้านเนื่องในความสะดวก และมีพื้นที่ของบ้านที่ใช้ในการทำงานซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับอยู่อาศัย 3 ทำงานที่บ้านเนื่องในความสะดวก แต่ไม่มีพื้นที่ของบ้านที่ใช้ในการทำงานโดยเฉพาะ⁵⁵

ตารางที่ 3-27 ค่าใช้จ่ายการทำงานจากที่บ้านของออสเตรเลีย

ค่าใช้จ่าย	(1) ใช้บ้านเป็นที่ทำงานหลัก และมีส่วนหนึ่งของบ้านที่ใช้ในการทำงานซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับอยู่อาศัย	(2) บ้านไม่ใช่ที่ทำงานหลัก แต่ทำงานที่บ้านเนื่องในความสะดวก และมีพื้นที่ของบ้านที่ใช้ในการทำงานซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับอยู่อาศัย	(3) บ้านที่ไม่ใช่ที่ทำงานหลัก ทำงานที่บ้านเนื่องในความสะดวก แต่ไม่มีพื้นที่ของบ้านที่ใช้ในการทำงานโดยเฉพาะ
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	✓	✓	×
ค่าโทรศัพท์ และค่าอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวกับงาน	✓	✓	✓
ค่าเสื่อมราคาของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงาน	✓	✓	✓
ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ในบ้าน	✓	✓	✓
รายจ่ายในการใช้พื้นที่	✓	×	×

โดยปกติแล้วพนักงานที่เลือกที่จะทำงานที่บ้าน และไม่มีส่วนของบ้านเพื่อใช้ในการทำงานโดยพิเศษจะไม่ได้รับสิทธิในการค่าดำเนินการมาลดหย่อน หรือจะเป็นเพียงจำนวนที่น้อยมาก เนื่องจากผู้เสียภาษีสามารถลดหย่อนได้เพียงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มเติมจากการทำงานที่บ้าน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหากทำงานที่บ้าน สามารถนำค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งค่าดำเนินการประกอบไปด้วย

⁵⁵ Australian Taxation Office. “Home office expenses”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Home-office-expenses/>, 2019.

ค่าคอมพิวเตอร์ ค่าโทรศัพท์ ค่าเฟอร์นิเจอร์ ค่าตกแต่ง ค่าปริ้นเตอร์ ซึ่งจะนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ 2 กรณีคือ ค่าซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวรวมกันไม่เกิน 300 AUD ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ดังกล่าวรวมกันไม่เกิน 300 AUD ค่าเครื่องปรับอากาศ และการตกแต่งไฟต่างๆ ค่าทำความสะอาด ค่าดำเนินการอื่นๆ เช่น ค่าหมึกปริ้นเตอร์ ค่ากระดาษ และค่าเครื่องเขียน

ค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์ในส่วนของค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์นั้นจะสามารถนำค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานเท่านั้นมาใช้สิทธิ หากใช้แพ็คเกจรายเดือนสำหรับมือถือ ต้องเลือกแพ็คเกจบริการของเครือข่ายมือถือให้เหมาะสมกับการใช้งาน หากใช้โทรศัพท์โดยบังเอิญ จะไม่หักค่าใช้จ่ายเกิน 50 AUD สามารถใช้สิทธิได้ในอัตราต่อไปนี้ ซึ่งกรมสรรพากรจะไม่วิเคราะห์ใบเสร็จ 0.25 AUD สำหรับการคุยผ่านโทรศัพท์บ้าน 0.75 AUD สำหรับการคุยผ่านมือถือ และ 0.10 AUD สำหรับการส่งข้อความทางมือถือ

การใช้สิทธิในค่าใช้จ่ายหากใช้สิทธิในการนำค่าใช้จ่ายมาเกิน 50 AUD ต้องเก็บหลักฐานเป็นระยะเวลา 4 อาทิตย์ต่อปีภาษี หลักฐานนั้นสามารถเป็นหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์หรือใบเสร็จหลักฐานที่นายจ้างให้ทำงานที่บ้าน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ จะช่วยให้ได้รับสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น หากถูกเรียกเก็บเป็นค่าแพ็คเกจต้องตัดสินใจว่า สัดส่วนของการใช้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นเท่าใด ซึ่งต้องเก็บหลักฐานจำนวน 4 สัปดาห์ดังที่กล่าวข้างต้น โดยอาจจะคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนสายที่คุย หรือระยะเวลาที่คุยซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงาน หรือจำนวนข้อมูลที่ดาวน์โหลดที่เกี่ยวข้องกับงาน⁵⁶

3.3.4. ค่าอาหารกินเวลา

หากได้รับเบี้ยค่าอาหารกินเวลา และซื้ออาหารและเครื่องดื่มเมื่อทำงานกินเวลา สามารถหักค่าใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องมีหลักฐานหากจำนวนนั้นสมเหตุสมผล ซึ่งต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง หากนำค่าอาหารและเครื่องดื่มเนื่องจากการทำงานกินเวลามาหักค่าใช้จ่ายเกินกว่าจำนวนที่กล่าวไปต้องเก็บหลักฐานสำหรับค่าใช้จ่ายของอาหารและเครื่องดื่มทั้งหมด มิใช่แค่ที่เกินไปกว่าที่กำหนด

โดยทั่วไปแล้ว ต้องแสดงจำนวนเงินที่ได้รับจากเบี้ยอาหารและเครื่องดื่ม ที่ล่วงเวลาการทำงานปกติ แต่หากค่าใช้จ่ายนี้ไม่ปรากฏในใบสรุปเงินเดือน และจำนวนนี้ไม่มากไปกว่า จำนวนที่สมเหตุสมผล จะไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงรายการจำนวนดังกล่าวในแบบแสดงรายการภาษี ถ้าได้ใช้จ่ายเบี่ยนั้นไปหมดแล้ว หรือมิได้นำค่าใช้จ่ายเหล่านี้มาเป็นค่าใช้จ่าย⁵⁷

⁵⁶ Australian Taxation Office. “Home office expenses”. (Online). Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Home-office-expenses/>, 2019.

⁵⁷ Australian Taxation Office. “Overtime meals”. (Online). Available :<https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/deductions-you-can-claim/other-deductions/overtime-meals/>, 2019.

3.3.5 ค่าเรียน ที่เป็นการเรียนด้วยตัวเอง

อาจจะนำค่าเรียน ที่เป็นการเรียนด้วยตัวเองมาเป็นค่าใช้จ่ายหากการ เรียนนั้นเกี่ยวกับการงานปัจจุบัน แต่ในบางกรณีจะไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายมาใช้สิทธิได้ทั้งหมด โดยปกติแล้วต้องลดด้วย 250AUD

ค่าใช้จ่ายการเรียนที่เป็นการเรียนด้วยตัวเอง จะสามารถนำมาเป็น ค่าใช้จ่ายได้ก็ต่อเมื่อคอร์สที่เรียนนั้นจะนำมาสู่เกียรติบัตรที่ได้รับการยอมรับ และตรงกับเงื่อนไข เหล่านี้ พัฒนา หรือทบทวน ความสามารถหรือความรู้ที่เฉพาะเจาะจงที่จำเป็นสำหรับงาน หรือมี ผลลัพธ์จะนำไปสู่ หรือมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีผลลัพธ์ทำให้เงินเดือนที่มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

ค่าใช้จ่ายของการเรียนด้วยตัวเองที่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายได้เช่น ค่าที่พักอาศัยและค่าอาหารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เช่น หมึกปริ้นเตอร์มูลค่าเสื่อมราคาไม่เกิน กว่า 300AUD ค่าซื้ออุปกรณ์หรืออุปกรณ์เฉพาะทางที่มีมูลค่าน้อยกว่า 300 AUD ค่าซ่อมอุปกรณ์ค่า ดอกเบี้ยค่าอินเทอร์เน็ตค่าจอดรถค่าสัญญาณมือถือค่าไปรษณีย์ค่าเครื่องเขียนค่ากิจกรรมนักศึกษา ค่า หนังสือค่าวิทยานิพนธ์ที่ซื้อมาศึกษาค่าเดินทาง

ค่าเดินทางบางประเภทจะไม่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ แต่อาจจะ สามารถนำค่าเหล่านั้นไปลดจำนวน 250 AUD ที่กล่าวไปได้ หากค่าจ่ายใดๆก็ตามส่วนหนึ่งมิใช่เพื่อ การศึกษาด้วยตนเองจะสามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าศึกษาด้วยตนเองเท่านั้น⁵⁸

3.3.6 “250AUD”

ดังที่เรียนไปแล้วว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาด้วยตนเองนั้นต้องนำมาหักกับ 250AUD จึงเป็นจำนวนที่นำมาใช้สิทธิค่าใช้จ่ายได้แต่มีค่าใช้จ่าย 1 ประเภทที่สามารถทำให้การหักด้วย 250 AUD นั้นลดลง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประเภทที่ต้องจ่ายแต่ไม่สามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้เช่น ค่าใช้จ่ายจากที่เรียนมายังบ้านค่าเลี้ยงดูบุตรที่มีผลต่อการเข้าเรียน หรือกิจกรรมอื่นๆ ค่าดอกเบี้ยสำหรับการผ่อนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนด้วยตนเอง เช่นคอมพิวเตอร์⁵⁹

3.3.7 การหักค่าใช้จ่ายเครื่องมือ หรืออุปกรณ์หรือทรัพย์สินอื่นๆ

หากซื้อเครื่องมือ หรืออุปกรณ์หรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่ช่วยให้ได้มาซึ่งรายได้สามารถนำค่าใช้จ่ายบางส่วนหรือทั้งหมดมาหักค่าใช้จ่ายได้แล้วแต่กรณี หากอุปกรณ์นั้นได้ถูกใช้สำหรับงานและสำหรับส่วนตัว ต้องหักค่าใช้จ่ายเพียงในส่วนที่ใช้สำหรับงาน เช่นคอมพิวเตอร์หาก 50% ของการใช้นั้นเกี่ยวข้องกับงาน ก็สามารถนำค่าคอมพิวเตอร์เพียง 50% มาหักลดหย่อน

⁵⁸ Australian Taxation Office. “Self-education expenses”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Self-education-expenses/>, 2019.

⁵⁹ Australian Taxation Office. “Expenses you can offset against the \$250 reduction”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Self-education-expenses/#twofifty>, 2019.

การหักค่าใช้จ่ายแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี กล่าวคือสำหรับอุปกรณ์ที่มีค่าน้อยกว่า 300 AUD หรืออุปกรณ์ที่มาจากอุปกรณ์ที่มีมูลค่าน้อยกว่า 300 AUD สามารถนำมูลค่าทั้งหมดมาเป็นค่าใช้จ่ายได้ทันทีและสำหรับอุปกรณ์ที่มีค่ามากกว่า 300 AUD หรืออุปกรณ์ที่มาจากเซทอุปกรณ์ที่มีมูลค่ามากกว่า 300 AUD สามารถนำค่าเสื่อมราคาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้

ตัวอย่างของอุปกรณ์ เครื่องมือ และทรัพย์สินอื่นๆ เครื่องคิดเลข คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์โต๊ะ เก้าอี้ คอมไฟตู้หนังสืออุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย เช่น แวนนิรภัย หมวกนิรภัย เครื่องสำอางกันแดดสามารถนำค่าซ่อมแซม และดอกเบี้ยเงินกู้ที่จ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวมาหักค่าใช้จ่ายได้หากใช้อุปกรณ์เหล่านี้ทั้งเพื่องาน และเพื่อเป็นการส่วนตัว ต้องมีการเก็บหลักฐาน เช่น ไดอารี่ เพื่อจะได้แสดงให้เห็นว่าจัดสรรการใช้งานเครื่องมือเหล่านี้เพื่อทำงานเป็นสัดส่วนเท่าใด⁶⁰ เครื่องสำอางบางชนิด สามารถเป็นทั้งตัวช่วยในการป้องกันจากแสงแดดและทำให้ดูดีได้ไปพร้อมๆกัน ยังสามารถนำค่าใช้จ่ายของสิ่งเหล่านี้มาเป็นค่าใช้จ่ายได้ หากใช้เครื่องสำอางเพื่อป้องกันแดดในเวลาที่ต้องทำงานกลางแจ้ง หากงานไม่ได้บังคับให้ทำงานกลางแจ้งจะไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายนี้ได้⁶¹

3.3.8 การบริจาค

การหักลดหย่อนจากการบริจาค หรือจากการให้เงินต้องเข้าเกณฑ์ 3 เกณฑ์ คือ การบริจาคต้องเกิดจากการบริจาคให้หน่วยงานที่ได้รับรอง ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบทางออนไลน์ได้หรือการบริจาคหรือการให้ต้องเกิดจากการให้โดยสมัครใจ โดยผู้ให้ไม่รับสิ่งตอบแทนใดๆ หรือการบริจาค และการให้ต้องเป็นเงินหรือสิ่งของ รวมถึงทรัพย์สินทางการเงินเช่นหุ้น

จำนวนเงินที่สามารถนำมาลดหย่อนนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของของขวัญ ตัวอย่างเช่นหากการบริจาค่นั้นเป็นเงินสด ต้องเป็นจำนวนเงินที่มากขึ้น 2 AUD หากการบริจาคทรัพย์สินนั้นขึ้นอยู่กับประเภทและมูลค่าของทรัพย์สิน โดยส่วนมากแล้วการลดหย่อนนั้นจะกระทำในปีเดียวกับที่บริจาค แต่สามารถเลือกที่จะลดหย่อนกระจายไปหลายๆปีได้สูงสุด 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ หากบริจาค 2 AUD หรือมากกว่า สามารถหักลดหย่อนได้เท่ากับจำนวนที่บริจาคจริงโดยไม่ต้องแสดงหลักฐาน ทั้งนี้เฉพาะการบริจาคที่ไม่กว่า 10 AUD

3.3.9 การยกเว้นภาษี หรือ Tax offsets

การยกเว้นภาษี หรือ Tax offsets (rebates) นั้นสามารถลดจำนวนภาษีที่ต้องจ่ายได้โดยตรง การยกเว้นภาษีสามารถลดหย่อนภาษีที่ต้องจ่ายจนไม่ต้องจ่ายภาษีได้ แต่มันไม่สามารถทำให้ได้รับคืนเงินภาษีโดยตัวของมันได้ เช่นประกันสุขภาพได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐเป็นผู้มีเงินได้น้อยข้าราชการพยาบาลเป็นผู้อาวุโส หรือ ได้รับบำนาญ เป็นต้น

⁶⁰ Australian Taxation Office .“Tools, equipment and other assets” .(Online).Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Tools,-equipment-and-other-assets/>, 2019.

⁶¹ *Ibid.*

ประกันสุขภาพการจะได้รับการยกเว้นภาษี หรือ Tax offsets จากประกันสุขภาพนั้นขึ้นอยู่กับอายุของบุคคลที่สูงที่สุดที่ได้รับการคุ้มครองจากประกัน รวมถึงเงินได้ของครอบครัวด้วย หากมีประกันสุขภาพ จำนวนเงินภาษีที่จะได้รับยกเว้นนั้นจะน้อยลงหากรายได้มาก กรมสรรพากรจะคำนวณจำนวนเงินภาษีที่จะได้รับยกเว้นให้ เมื่อยื่นแบบแสดงรายการภาษี

ผู้เสียภาษีสามารถนำจำนวนเงินภาษีที่จะได้รับยกเว้นไปใช้ได้ 2 กรณี กล่าวคือลดเบี้ยที่ต้องจ่ายต่อบริษัทประกันหรือหักกับภาษีเงินได้ที่ต้องเสีย

ยกเว้นจำนวนเงินภาษีที่รัฐบาลมอบให้หากได้รับเงินได้จากรัฐเพียงอย่างเดียวและไม่มีเงินได้อื่น โดยกรอกเงินที่ได้รับในรายการที่ถูกต้อง กรมสรรพากรจะคำนวณภาษีที่ได้รับ การยกเว้นให้

3.3.10 ยกเว้นภาษีหากเป็นผู้มีรายได้น้อย

การยกเว้นภาษีหากเป็นผู้มีรายได้น้อย และเป็นผู้อยู่อาศัยในประเทศ ซึ่งไม่ต้องแสดงเจตจำนงในการใช้สิทธิใดๆ กรมสรรพากรจะดำเนินการให้เองเมื่อยื่นแบบแสดงรายการ หากเงินได้ต่ำกว่า 66,667AUD จะได้รับยกเว้นภาษีส่วนหนึ่งในฐานะผู้มีรายได้น้อย และหากมีรายได้ต่ำกว่า 37,000 AUD จะได้รับสิทธิในการยกเว้นในจำนวนที่สูงที่สุดคือ 445 AUD⁶²

3.3.11 อาศัยอยู่ในพื้นที่พิเศษ

หากอาศัยอยู่ในพื้นที่พิเศษเกินกว่า 183 วันอาจจะได้รับการยกเว้นภาษี โดยพื้นที่พิเศษคือพื้นที่ที่ทุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ปราศจากสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ยกเว้นแท่นขุดเจาะน้ำมัน⁶³

3.3.12 ผู้อาวุโส

กรณีเป็นผู้อาวุโสจะได้รับสิทธิลดหย่อนจากโครงการ seniors and pensioners tax offset (SAPTO)

โดย SAPTO นั้นสามารถลดภาษีที่ต้องจ่ายได้ และในบางกรณีก็สามารถลดภาษีที่ต้องจ่ายจนทำให้ไม่ต้องจ่ายภาษี โดยจะต้องมีคุณสมบัติที่จะได้รับเงินบำนาญจากรัฐ และมีอายุตามเกณฑ์ โดยจำนวนการยกเว้นภาษีนั้นขึ้นอยู่กับเงินได้ของผู้เสียภาษีกรณีมีคู่สมรส

⁶² Australian Taxation Office. “Low income earners”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Low-income-earners/>, 2019.

⁶³ Australian Taxation Office. “Zones and overseas forces”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Low-income-earners/>, 2019.

กรมสรรพากรจะตรวจสอบจำนวนภาษีที่ได้รับการยกเว้นจากทั้ง 2 ฝ่าย และหากทั้ง 2 ฝ่าย ได้รับสิทธิประโยชน์นี้ จะสามารถโอนสิทธิประโยชน์ให้แกกันได้ ในบางกรณี⁶⁴

การหักค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยทั่วไปแล้ว หากต้องใช้จ่ายเงินเพื่อได้มาซึ่งรายได้ จะสามารถนำค่าใช้จ่ายมาหักได้ การหักค่าใช้จ่ายนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ หักทันที และหัก

เท่าๆกันในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งในการที่จะได้รับสิทธิหักจ่าย ต้องแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้หรือค่าใช้จ่ายต้องไม่ใช้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวตามปกติ หรือรายจ่ายต้องมีเข้าค่ายการลงทุน

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินได้สามารถรวมถึงหนังสือแวนตาประกันรายได้งานนิเทศการการศึกษา หรือการอภิปรายทางวิชาการยังสามารถนำค่าใช้จ่ายอื่นๆมาหักได้เช่นค่าใช้จ่ายในการจัดการเกี่ยวกับภาษีการให้ของขวัญ และการบริจาคการสมทบทุนเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญ

สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว ก็มีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนที่สูงที่สุด และมีรายละเอียดมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด ตารางที่ 3-28แสดงการเปรียบเทียบค่าลดหย่อนของทุกประเภทเป็นจำนวนเงินบาทไทย (จากการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนในตารางที่3-2)

ตารางที่ 3-28 เปรียบเทียบการหักค่าลดหย่อนของประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศไทย

ประเภทการลดหย่อน/ประเทศ	จำนวนเงิน (บาท)			
	ไทย	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ออสเตรเลีย
ผู้มีเงินได้	60,000	150,276 ¹	✓ ⁴	✓ ³
บุตรชอบด้วยกฎหมาย	คนละ 30,000	คนละ25,046		
ลดหย่อนและยกเว้น สำหรับ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการมีที่อยู่อาศัย	ไม่เกิน 100,000	9,392,250 ²		
เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ไม่เกิน500,000	ไม่เกิน 25,046		
ลดหย่อนสำหรับเงินบริจาค	เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน10% ของเงินได้สุทธิ	✓	1.25 เท่าของเงินที่บริจาค ⁵	✓

คำอธิบายในตารางที่ 3-28

1. สำหรับบุคคลทั่วไป12,000USDสำหรับหัวหน้าครอบครัว18,000USDสำหรับคู่สมรสที่ยื่นรวมกัน24,000 USD
2. การเลือกรายการที่จะลดหย่อนด้วยตนเอง (itemized deductions)
3. เปรียบเทียบได้กับค่าเดินทาง และค่าพาหนะ ค่าทำความสะอาดเสื้อผ้าสำหรับอาชีพที่เฉพาะเจาะจง และค่าเครื่องมือ หรืออุปกรณ์หรือทรัพย์สินอื่นๆ
4. เปรียบเทียบได้กับค่าทำความสะอาดชุดทำงาน และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ค่าเดินทาง
5. สำหรับการบริจาคแบบGift Aid

⁶⁴Australian Taxation Office. “SeniorAustralians”.(Online).Available :<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Senior-Australians/>, 2019.

ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วทุกประเทศมีการลดหย่อนการบริจาค แสดงให้เห็นถึงการมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น โดยในกลุ่มประเทศนี้มีค่าลดหย่อนและการยกเว้นที่น่าสนใจที่ประเทศไทยควรพิจารณานำมาประยุกต์ใช้ เช่น การยกเว้นประกันสุขภาพ ยกเว้นภาษีสำหรับผู้มีรายได้น้อย ลดหย่อนผู้อาวุโสลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ ค่าเล่าเรียน และที่น่าสนใจที่สุด คือ การหักลดหย่อนสำหรับผู้ทำงานที่บ้าน เนื่องจากมีผู้เสียภาษีจำนวนมากขึ้นที่ทำงานที่บ้าน หรือทำงานอิสระ ซึ่งคนเหล่านี้ ควรได้รับสิทธิลดหย่อนที่ต่างกันออกไปจากผู้เสียภาษีที่ทำงานออฟฟิศ

สรุป

ในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา ค่าลดหย่อนยังมีค่อนข้างน้อย ส่วนมากจะเป็นการลดหย่อนพื้นฐาน โดยค่าลดหย่อนที่มีเหมือนกัน คือ เงินสมทบที่ผู้ประกันตน (ประกันสังคม) ในส่วนของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาสามีหรือภริยาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนั้นเป็นค่าลดหย่อนที่มีมากที่สุดในกลุ่มประเทศนี้ที่ศึกษา สำหรับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วการลดหย่อนการบริจาคเป็นที่ยอมรับมากที่สุด โดยประเทศไทยควรที่จะนำค่าลดหย่อนและยกเว้นจากประเทศเหล่านี้มาปรับใช้โดยเฉพาะการอนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายทางการศึกษามาใช้ได้ซึ่งจะมีผลดีให้ผู้เสียภาษีในประเทศมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ประกอบกับจะลดภาระให้แก่ผู้ที่ยังต้องจ่ายค่าเล่าเรียน ซึ่งประชากรที่มีความรู้มากขึ้นจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และมุ่งสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

บทที่ 4

แนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษี

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้รับการสัมภาษณ์ มีคำถามจำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 ความเป็นธรรมในการเสียภาษีบุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน ซึ่งแบ่งออกเป็นบริบทนโยบาย และบริบทประชาชน และในส่วนสุดท้ายคือ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ โดยรายละเอียดของคำถามแต่ละข้อสามารถดูได้ที่ภาคผนวก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแก่บุคคลทั่วไป จำนวน 50 ราย แต่เนื่องจากบางรายมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และบางรายไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตัดผลสัมภาษณ์จำนวน 12 รายออก จึงเหลือผลลัพธ์ 38 ราย ซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4-1 เพศของผู้ให้สัมภาษณ์

เพศ	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์
ชาย	13
หญิง	25

ตารางที่ 4-2 อายุของผู้ให้สัมภาษณ์

อายุ	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์
น้อยกว่า 34 ปี	2
35 ปี - 44 ปี	11
45 ปี ถึง 54 ปี	18
55 ปีขึ้นไป	7

ตารางที่ 4-3 เงินได้ของผู้ให้สัมภาษณ์

เงินได้	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	ระดับรายได้
26,666 - 54,999 บาท	25	ระดับที่ 1
55,000 - 96,666 บาท	8	ระดับที่ 2
มากกว่า 96,667 บาท	5	ระดับที่ 3

จากตารางที่ 4-1 ถึงตารางที่ 4-3 ข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์นั้น เป็นเพศชาย จำนวน 13 ราย และเป็นเพศหญิง จำนวน 25 ราย มีช่วงอายุน้อยกว่า 34 ปี จำนวน 2 ราย ช่วงอายุ

35 - 44 ปี จำนวน 11 ราย ช่วงอายุ 45 - 54 ปี จำนวน 18 ราย และช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 7 ราย โดยมีช่วงเงินได้ 26,666 - 54,999 บาท จำนวน 25 ราย ช่วงเงินได้ 55,000 - 96,666 บาท จำนวน 8 ราย และช่วงเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป จำนวน 5 ราย

เหตุผลที่ผู้วิจัยตัดสินใจแบ่งข้อมูลเงินได้ออกเป็น 3 ช่วง โดยเริ่มจาก 26,666 บาทนั้นก็เนื่องจากบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้น้อยกว่าจำนวนนี้หลังการหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว และได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้สุทธิจำนวน 150,000 บาทแรกแล้ว จะไม่มีภาษีต้องชำระ สำหรับผู้มีเงินได้ระดับที่ 2 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 15 - 20% และสำหรับผู้มีเงินได้ระดับที่ 3 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 25% ในแบบสัมภาษณ์ของผู้วิจัยเป็นลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์นั้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ แต่เพื่อให้การรายงานนั้นดูง่าย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคะแนนตามตารางที่ 4-4 ยกเว้นข้อ 2.8 ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนตามตารางที่ 4-5 สำหรับข้อที่ 2.10 และ 2.11 นั้น เป็นความคิดเห็นโดยอิสระ จึงไม่มีการกำหนดคะแนน และผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดเป็นไปตามตารางที่ 4-6 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4-4 กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบในแบบสัมภาษณ์ (ยกเว้นข้อ 2.8 2.10 และ 2.11)

คำตอบ	คะแนน
มาก/มากที่สุด/มากขึ้น	5
มีประโยชน์/ส่งผลกระทบต่อ/บางส่วนทำให้ดีขึ้นมาก	4
พอสมควร/ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยมาก	1

ตารางที่ 4-5 กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบในแบบสัมภาษณ์สำหรับ ข้อ 2.8

คำตอบ	คะแนน
น้อยลงมาก/ดีขึ้นมาก	5
มีประโยชน์/ส่งผลกระทบต่อ/บางส่วนทำให้ดีขึ้นมาก/น้อยลง	4
พอสมควร/ปานกลาง	3
ไม่ปรับปรุง	2
มากขึ้น	1

ตารางที่ 4-6 ผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดจากการสัมภาษณ์

คำถามข้อ	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
บริบทนโยบาย				
2.1	19	3.95	0.52	4

2.2	20	4.20	1.06	5
2.3	17	4.41	0.51	4
2.4	19	3.68	1.29	4
2.5	19	3.95	0.52	4
2.6	19	3.79	1.23	4
2.7	16	4.25	1.52	5
2.8	13	3.62	1.12	4
2.9	18	3.89	1.13	4
2.12	15	3.87	1.33	4.5

ตารางที่ 4-6 ผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดจากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

คำถามข้อ	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
บริบทประชาชน				
2.1	35	4.14	0.63	4
2.2	36	4.46	1.01	5
2.3	31	4.23	0.88	4
2.4	35	3.91	1.18	4
2.5	30	3.43	1.04	3
2.6	32	3.53	1.18	4
2.7	30	3.83	1.28	4
2.8	21	3.95	0.96	4
2.9	34	3.94	1.06	4
2.12	18	3.94	0.81	4

จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด ในบริบทนโยบายนั้น ผู้ปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุดว่า บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรม รองลงมาคือ หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น และอันดับ 3 คือ ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก ในส่วนของ 3 อันดับที่ผู้ปฏิบัติเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น จะส่งผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากรให้น้อยลง ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สนองความต้องการของประชาชนได้มาก และการฝึกอบรมหลักการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถอธิบายแก่ประชาชนให้เกิดความเข้าใจได้มาก ทั้งนี้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานยังแสดงให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากที่สุดว่า หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีความคิดเห็นที่คล้อยตามกันมากที่สุดว่า บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก หากเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานแล้ว ยังจะเห็นได้ว่า เมื่อผู้ปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในเรื่อง ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก จะมีความเห็นในเชิงแง่ลบมากที่สุด (ค่าความต่างเป็นลบ) แต่ในขณะที่เดียวกัน เมื่อผู้ปฏิบัติเห็นด้วยกับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในเรื่อง บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก จะมีความเห็นในเชิงแง่บวกมากที่สุด (ค่าความต่างเป็นบวก)

จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด ในบริบทประชาชนนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยมากที่สุดว่า ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก บัญชีอัตราเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก ในขณะที่เดียวกัน ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยมากที่สุดว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาก ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก ตามมาด้วย สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรสามารถตอบคำถามและข้อสงสัยของประชาชนให้เกิดความเข้าใจได้มาก และหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น ค่าเบี่ยงเบนยังแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากที่สุด ในเรื่องหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น และมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมากที่สุดสำหรับบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก หากเปรียบเทียบระหว่างค่ามัธยฐาน และค่าเฉลี่ยแล้ว ยังจะเห็นได้ว่า เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในเรื่อง ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก จะมีความเห็นในเชิงลบมากที่สุด (ค่าความต่างเป็นลบ) แต่ในขณะที่เดียวกัน เมื่อผู้ปฏิบัติเห็นด้วยกับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในเรื่อง การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาน้อยเพียงใด ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก จะมีความเห็นในเชิงบวกมากที่สุด (ค่าความต่างเป็นบวก) มากไปกว่านี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังเสนอให้มีการปรับการหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ตารางที่ 4-7 ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้ระหว่าง 26,666 - 54,999 บาท

คำถามข้อ	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
บริบทนโยบาย				
2.1	19	3.95	0.52	4
2.2	20	4.20	1.06	5

2.3	17	4.41	0.51	4
2.4	19	3.68	1.29	4
2.5	19	3.29	1.05	3
2.6	19	3.79	1.23	4
2.7	16	4.25	1.52	5
2.8	13	3.62	1.12	4
2.9	18	3.89	1.13	4
2.12	15	3.87	1.33	4.5
บริบทประชาชน				
2.1	23	4.18	0.50	4
2.2	24	4.43	1.08	5
2.3	20	4.16	0.90	4
2.4	23	3.73	1.20	3.5
2.5	21	3.25	1.16	3
2.6	22	3.57	1.25	4
2.7	18	3.76	1.30	4
2.8	11	3.90	1.20	4
2.9	22	3.86	1.18	4
2.12	8	3.75	0.71	4

ในบริบทนโยบายนั้น เป็นไปตามที่ได้กล่าวไว้ในผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดจากการสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้ปฏิบัติทั้งหมดมีเงินได้อยู่ในช่วงนี้ ในส่วนของบริบทประชาชนนั้นสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยมากที่สุดมีความสอดคล้องกับความเห็นจากผลลัพธ์โดยรวมเพียงแต่แตกต่างกันในระดับความคิดเห็นด้วย โดยผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้เห็นด้วยมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก
2. บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก
3. บัญชีอัตราเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก

สิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยมากที่สุดมีความสอดคล้องกับความเห็นจากผลลัพธ์โดยรวมในเรื่องความครอบคลุมของฐานภาษี และการตอบคำถามและข้อสงสัยจากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร แต่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นต่างในระดับที่ 3 โดยผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ ก็ยังไม่เห็นด้วยกับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สนองความต้องการของประชาชนอย่างมาก ในส่วนของค่าเบี่ยงเบนและ

ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานที่สูง และต่ำที่สุดนั้น มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์โดยรวม
อนึ่ง มีผู้ให้สัมภาษณ์ให้คำตอบในข้อ 2.12 เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากไม่ได้มีความสนใจในนโยบายภาษี
หรือไม่ทราบรายละเอียดของประเทศอื่น ส่วนในข้อ 2.8 นั้น คนส่วนหนึ่งกล่าวว่า หลักการการจัดเก็บ
ภาษีจะไม่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษี บางส่วนก็มีความเห็นว่าการหลีกเลี่ยงนั้นขึ้นอยู่กับนิสัยของแต่ละ
บุคคลความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ คิดว่าค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้มีความเป็นธรรมมากที่สุด
รองลงมาคือค่าลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมน้อยที่สุด คือ
การยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนใน
กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ตามมาด้วยค่าลดหย่อนการบริจาค ซึ่งเป็นไปตามที่บทความอื่นศึกษา

ตารางที่ 4-8 ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้ระหว่าง 50,000 - 96,666 บาท

คำถามข้อ	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
2.1	8	3.75	0.89	4
2.2	8	4.56	0.90	5
2.3	7	4.14	0.90	4
2.4	8	4.25	1.16	5
2.5	6	3.67	0.52	4
2.6	7	3.43	1.13	4
2.7	8	4.00	1.31	4
2.8	7	3.86	0.69	4
2.9	8	4.00	0.76	4
2.12	6	3.86	0.90	4

สิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยมากที่สุดมีความสอดคล้องกับความเห็นจากผลลัพธ์โดยรวมใน
เรื่องค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก และบัญชีอัตราเงินได้
บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้ แต่ที่น่าสนใจคือ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้
เห็นด้วยว่า โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สอดคล้องความต้องการของประชาชนได้มาก ส่วน
ในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุดนั้น ก็เป็นเรื่องการตอบคำถามและข้อสงสัยจากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร
และความครอบคลุมของฐานภาษี แต่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ก็ยังไม่เห็นด้วยเรื่องบัญชีอัตราภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก ในส่วนของ
ค่าเบี่ยงเบนมากที่สุดนั้น ยังเป็นเรื่องความสามารถของหลักการจัดเก็บภาษีที่จะนำประชาชนเข้ามาสู่
ระบบภาษี ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นที่สอดคล้องกันมากที่สุดในเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาก ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก ในส่วน
ของหัวข้อที่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเป็นบวกมากที่สุด คือ บัญชีอัตราภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก หัวข้อโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สอนองความต้องการของประชาชนได้มาก มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเป็นลบมากที่สุด ค่าลดหย่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ การหักค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต สามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ในส่วนของค่าลดหย่อนที่ไม่เป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนบุตรชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคนบางส่วนมีได้มีบุตร ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)

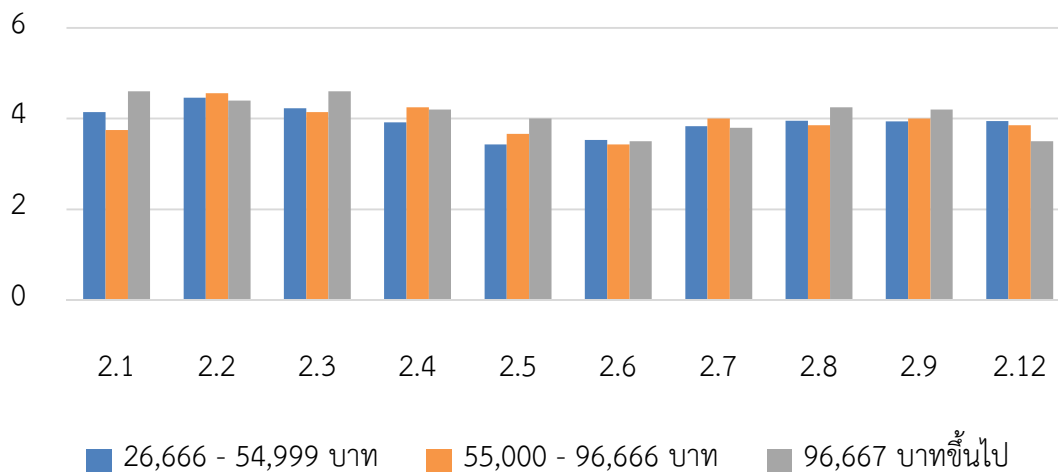
ตารางที่ 4-9 ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป

คำถามข้อ	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
2.1	5	4.6	0.55	5
2.2	5	4.4	0.89	5
2.3	5	4.6	0.55	5
2.4	5	4.2	0.84	4
2.5	4	4	0.00	4
2.6	4	3.5	0.58	3.5
2.7	5	3.8	1.10	4
2.8	4	4.25	0.50	4
2.9	3	4.2	0.89	4
2.12	4	3.5	0.58	5

คำถามที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยมากที่สุดนั้น มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ภาพรวม แต่ในส่วนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยมากที่สุดนั้น มีความแตกต่างออกไปจากผลลัพธ์ภาพรวม โดยที่การตอบคำถามและข้อสงสัยจากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร และความครอบคลุมของฐานภาษี ยังอยู่ใน 3 อันดับแรก แต่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ ยังไม่เห็นด้วยอย่างมากว่า กรมสรรพากรควรศึกษาโครงสร้างภาษี และค่าลดหย่อนทางภาษีจากต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ในส่วนของค่าเบี่ยงเบนนั้น มีความสอดคล้องกับภาพรวม ในการคำนวณผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานความคิดเห็นในเรื่องหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น จะส่งผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากรมาก มีค่าเป็นบวกสูงที่สุด และในเรื่องกรมสรรพากรควรศึกษาโครงสร้างภาษีและค่าลดหย่อนทางภาษีจากต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ มีค่าเป็นลบมากที่สุด ค่าลดหย่อนที่เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และค่าลดหย่อนสามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่มีความเห็นที่ไม่เป็นธรรมที่สุด คือ การลดหย่อนข้อปช่วยชาติ

แผนภาพที่ 4-1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตามช่วงเงินได้

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีเงินได้ต่อเดือนระหว่าง 26,666 - 54,999 บาท และผู้มีเงินได้ระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท

ตารางที่ 4-10 เปรียบเทียบระหว่างผู้มีเงินได้ 26,666 - 54,999 บาท และผู้มีเงินได้ระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท

คำถามข้อ	คะแนนเฉลี่ยของผู้มีเงินได้ระดับที่ 1	คะแนนเฉลี่ยของผู้มีเงินได้ระดับที่ 2	อัตราการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ย
2.1	4.18	3.75	-10.33%
2.2	4.43	4.56	2.88%
2.3	4.16	4.14	-0.36%
2.4	3.73	4.25	14.02%
2.5	3.25	3.67	12.82%
2.6	3.57	3.43	-4.00%
2.7	3.76	4.00	6.25%
2.8	3.90	3.86	-1.10%
2.9	3.86	4.00	3.70%
2.12	3.75	3.86	2.86%

หากเปรียบเทียบผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่ม จะพบว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงกว่ามีความเห็นชอบมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สอดคล้องความต้องการของ

ประชาชนได้มาก เรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาก ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก ในขณะเดียวกัน ก็มีความไม่เห็นด้วยมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก ซึ่งคำตอบเหล่านี้อาจจะมีผลมาจากที่กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านี้ได้รับผลประโยชน์ทางภาษีจากค่าลดหย่อนค่อนข้างสูง และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านี้อยู่ในระบบภาษีค่อนข้างเยอะ แต่การที่การคำนวณภาษีของกรมสรรพากรมีความซับซ้อนอยู่บ้าง ทำให้เกิดความไม่เข้าใจต่อบัญชีอัตราภาษี และการคำนวณค่าลดหย่อนต่าง ๆ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีเงินได้ต่อเดือนระหว่าง 55,000 - 96,666 บาท และผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป

ตารางที่ 4-11 เปรียบเทียบระหว่างผู้มีเงินได้ 55,000 - 96,666 บาท และผู้มีเงินได้มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป

คำถามข้อ	คะแนนเฉลี่ยของผู้มีเงินได้ระดับที่ 2	คะแนนเฉลี่ยของผู้มีเงินได้ระดับที่ 3	อัตราการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ย
2.1	3.75	4.6	22.67%
2.2	4.56	4.4	-3.51%
2.3	4.14	4.6	11.11%
2.4	4.25	4.2	-1.18%
2.5	3.67	4	8.99%
2.6	3.43	3.5	2.04%
2.7	4.00	3.8	-5.00%
2.8	3.86	4.25	10.10%
2.9	4.00	4.2	5.00%
2.12	3.86	3.5	-9.33%

หากเปรียบเทียบผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่ม จะพบว่ากลุ่มที่มีเงินได้สูงกว่ามีความเห็นชอบมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดในเรื่อง บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก เรื่องบัญชีอัตราเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก เรื่องหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น จะส่งผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากรให้น้อยลง รวมถึงเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาก ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก ในขณะเดียวกันก็มีความไม่เห็นด้วยมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องกรมสรรพากรควรศึกษาโครงสร้างภาษีและค่าลดหย่อนทางภาษีจาก

ต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ เหตุผลบางส่วนของผลลัพธ์ข้างต้นก็เกิดจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ได้รับผลประโยชน์ทางภาษีสูงสุด มีความเข้าใจในอัตราภาษี และมีมุมมองที่ดีต่อการเสียภาษีอย่างถูกต้อง และผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านี้บางส่วนคิดว่านโยบายทางภาษีควรจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ความคิดเห็นของผู้บริหารกรมสรรพากร

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารกรมสรรพากร จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับรองอธิบดี 1 ท่าน และระดับเชี่ยวชาญ 2 ท่าน ได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับรองอธิบดีมีความเห็นว่า บัญชีอัตราภาษี และค่าลดหย่อน มีความชัดเจน และมีประโยชน์มาก แต่ยังไม่สะท้อนกับภาวะค่าครองชีพในปัจจุบัน โดยมีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้ในระดับปานกลาง แต่ฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษียังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะในทางภูมิภาคที่ประชาชนยังไม่ทราบหน้าที่ของตนเองในเรื่องของภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่สรรพากรจะมีส่วนช่วยอธิบายให้ประชาชนเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น

ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับเชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า ในภาพรวมบัญชีอัตราภาษี และค่าลดหย่อนค่อนข้างชัดเจน และมีความเป็นธรรมมาก แต่หากมองในเรื่องประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับนั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้เสียภาษีเป็นรายบุคคล เนื่องจากแต่ละคนนั้น ก็มีรายได้ ค่าลดหย่อน และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ผู้บริหารท่านนี้รับทราบดีถึงปัญหาที่อาจจะเกิดจากเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งไม่สามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจได้มากพอ ซึ่งกรมสรรพากรก็มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่อยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่อาจจะเป็นปัญหาจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถอธิบายความรู้ที่มีอยู่ให้ประชาชนเข้าใจอย่างถ่องแท้ได้ ส่วนในเรื่องของการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกรมสรรพากรได้ออกนโยบายและโครงสร้างภาษีมาเพื่อจูงใจผู้ที่เคยหลีกเลี่ยงภาษี และยังได้พัฒนาระบบงาน เพื่อดำเนินการตรวจสอบผู้ที่ยังหลีกเลี่ยงภาษีอยู่ด้วย สำหรับค่าลดหย่อนที่ผู้บริหารท่านนี้คิดว่าเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ เนื่องจากผู้เสียภาษีทุกรายได้รับประโยชน์ ด้วยเหตุผลที่คล้ายกันค่าลดหย่อนที่มีความเป็นธรรมรองลงมา คือ ค่าลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ในส่วนของค่าลดหย่อนที่ไม่เป็นธรรมนั้น ผู้บริหารท่านนี้ได้กล่าวว่า ค่าลดหย่อนทุกประเภทนั้นได้มีการคิดไตร่ตรองถึงความเป็นธรรมมาก่อนที่จะมีการออกนโยบายแล้ว จึงเชื่อว่าค่าลดหย่อนทุกอย่างนั้นมีความเป็นธรรม และหลักการในตัวของมันเอง ผู้บริหารท่านนี้ยังเสริมอีกว่า กรมสรรพากรได้มีการศึกษาระบบโครงสร้างภาษี ซึ่งรวมถึงค่าลดหย่อนบางประเภทจากหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งค่าลดหย่อนบางตัวก็เกิดจากการศึกษานี้ แต่การที่กรมสรรพากรจะนำกฎหมายภาษีจากต่างประเทศมาใช้ นั้น ต้องศึกษาให้ถี่ถ้วน เพราะต้องตระหนักถึงสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ

ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่ง มีความเห็นค่อนข้างสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญข้างต้นที่มองว่าบัญชีอัตราภาษี และค่าลดหย่อนค่อนข้างชัดเจน และมีความเป็นธรรมมาก แต่ผู้บริหารท่านนี้ได้ตระหนักว่า ค่าลดหย่อนบางชนิดนั้นถึงเวลาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมองปัญหาเรื่องฐานภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีว่ายังเป็นส่วนที่กรมสรรพากรต้องพัฒนา เนื่องจากภาษีเรานั้นเป็นรูปแบบประเมินตนเอง ผู้บริหารท่านนี้ให้ความเห็นว่าค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่ายนั้น ต้องสามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มรายได้ ในส่วนค่าลดหย่อนที่เห็นว่าเป็นธรรมได้น้อยที่สุด คือ การยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ประกอบกับกรมสรรพากรนั้น ควรจะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของต่างประเทศให้มากขึ้นในเชิงลึก เพื่อนำนโยบายต่าง ๆ มาแก้ปัญหาในประเทศ

แนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษี

หลังจากการวิจัยถึงการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศต่าง ๆ ทั้งในประเทศที่ด้อยพัฒนา ประเทศที่กำลังพัฒนา ประเทศที่พัฒนาแล้ว และจากการวิจัยเชิงลึก ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงสิ่งที่ระบบภาษีไทยนั้นยังไม่สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิลดหย่อนสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ การแบ่งสิทธิค่าลดหย่อนไปหลาย ๆ ปีภาษี หรือการเพิ่มค่าลดหย่อนที่หลากหลาย เช่น ค่าลดหย่อนการศึกษาของตนเอง ค่าลดหย่อนพิเศษสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ แต่การจะปรับปรุงภาษีในทุกด้านนั้นค่อนข้างจะเป็นไปได้ยากภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ เพิ่มเติมจึงพบว่า การพัฒนาทักษะของประชากรนั้นสำคัญที่สุด สำหรับการพัฒนาประเทศ หากกรมสรรพากรจะเลือกแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมค่าลดหย่อน ควรเป็นการพิจารณาค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับตนเองเป็นอันดับแรก โดยเมื่อประชากรมีความรู้มากขึ้นประสิทธิผลของแรงงานในประเทศก็จะเพิ่มขึ้นส่งผลให้ GDP ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย

สรุป

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่า บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมาก ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก และบัญชีอัตราเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่ดีของกรมสรรพากรในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลไปยังผู้เสียภาษี รวมถึงมีการไตร่ตรอง และรับฟังความเห็นจากผู้เสียภาษีก่อนที่จะกำหนดนโยบาย ในขณะที่เดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล

ธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมาก ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมาก เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรสามารถตอบคำถามและข้อสงสัยของประชาชนให้เกิดความเข้าใจได้มาก และหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น

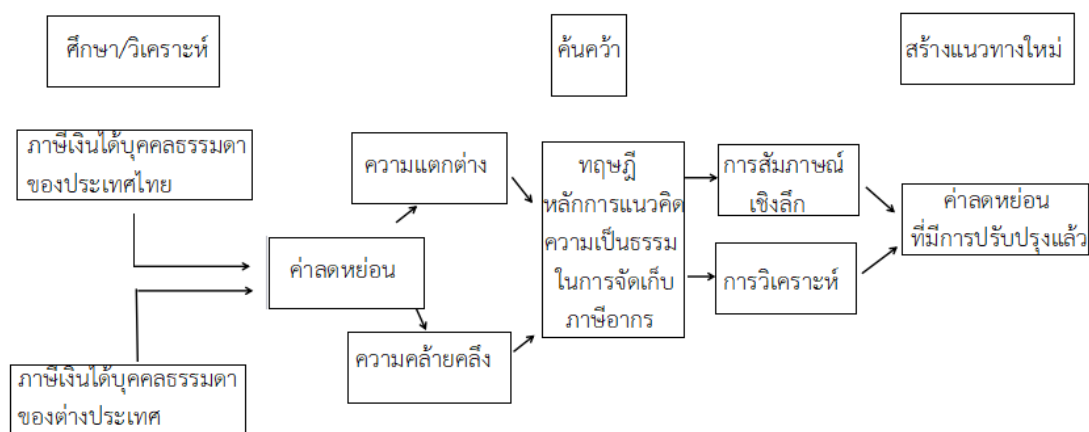
สำหรับผู้บริหารกรมสรรพากร มีความเห็นในภาพรวมว่า บัญชีอัตราภาษี และ ค่าลดหย่อนนั้นค่อนข้างชัดเจน โดยส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเป็นธรรมมาก แต่ฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีอาจยังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เนื่องจากแต่ละบุคคลนั้น มีรายได้ ค่าลดหย่อน และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งกรมสรรพากรควรจะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในเชิงลึกของต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อนำนโยบายต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขค่าลดหย่อน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม และเกิดความเป็นธรรมสูงสุด

ความเห็นเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า กรมสรรพากรควรจะต้องพัฒนาระบบ เพื่อตรวจสอบ ผู้เสียภาษีที่ยังอยู่นอกระบบ หรือออกแบบโครงสร้างภาษี ค่าลดหย่อนเพื่อจูงใจให้คนเหล่านี้มาอยู่ในระบบอย่างถูกต้อง เช่น การให้สิทธิลดหย่อนสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ การแบ่งสิทธิค่าลดหย่อนไปหลาย ๆ ปีภาษี หรือการเพิ่มค่าลดหย่อนที่หลากหลาย เช่น ค่าลดหย่อนการศึกษาของตนเอง ค่าลดหย่อนพิเศษสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ หากสามารถทำได้ก็จะเป็นการเพิ่มฐานภาษีอีกด้วย กรมสรรพากรยังจะต้องมีการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้การตอบคำถามเป็นไปอย่างชัดเจนและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 3 ข้อ ประกอบด้วย เพื่อศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรมในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากหลายแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญภาษี และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหลัก โดยเมื่อนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดระเบียบแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประกอบกับแนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งในบทที่ 5 นี้ จะนำเสนอ 2 ประเด็น คือ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผลการวิจัยดังนี้

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อ โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

1.1 OECDให้ความหมายภาษีไว้ว่า คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชน และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม ตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์แล้วการจัดเก็บภาษีนี้นจะนำไปสู่การสูญเสียผลประโยชน์ของสังคม (Deadweight loss) รวมทั้งทำให้ GDP หดตัวอีกด้วย แต่ภาษีก็ก่อให้เกิดการลงทุนในภาครัฐ รวมถึงรัฐบาลก็สามารถนำเงินภาษีมาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสินค้าและบริการสาธารณะ (Public goods) สินค้าและบริการที่ส่งผลดีต่อสังคม (Merit goods)

1.2 ลักษณะภาษีอากรที่ดีในความคิดของ Adam Smith บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1.2.1 ประชาชนควรที่จะสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล (การจ่ายภาษี) ตามความสามารถในการจ่าย (ability to pay) ของตนเอง

1.2.2 ผู้เสียภาษีและทุกคนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

1.2.3 การจัดเก็บภาษีควรจัดเก็บในช่วงเวลาและมีวิธีที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้เสียภาษี

1.2.4 การจัดเก็บภาษีควรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่น้อยที่สุดต่อรายได้ของรัฐที่สูงที่สุด

1.3 การหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีนั้น หลักสำคัญก็ถือเป็นการลดภาระให้ผู้เสียภาษีอากร รวมถึงเป็นการสนับสนุนการลงทุนในด้านต่างๆ การหักค่าลดหย่อนในประเทศไทยนั้น ถูกกำหนดอยู่ในมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร ในส่วนของการยกเว้นภาษีนั้นอาศัยการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ของเงินได้พึงประเมินตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวงตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร นำไปหักออกหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วก็คือ ค่าลดหย่อน แต่การหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษี ในบางมาตรานั้น มักถูกวิจารณ์ถึงความไม่เป็นธรรม

สำหรับหลักการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขึ้น โดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน เช่น มีอัตราภาษีแบบก้าวหน้าเหมือนกัน แต่ต่างกันในเรื่องการแบ่งชั้นเงินได้ และอัตราภาษี สำหรับค่าลดหย่อนนั้น มีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดด้วยจำนวนเงินสำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมิน เป็นต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและสภาพปัญหาของแต่ละประเทศ

2. ศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

2.1 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศด้อยพัฒนา

ประเทศที่ด้อยพัฒนานั้นมีรายละเอียดค่าลดหย่อนค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นเพราะว่า ระบบภาษีของประเทศเหล่านี้ยังไม่ซับซ้อนมากนัก หรืออาจจะเป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้ไม่ได้นำรายละเอียดเหล่านั้น มาลงในเว็บไซต์ หรืออาจจะเป็นเพราะว่าประเทศไทย ค่าลดหย่อนที่ 4 ใน 5

ประเทศที่ทำการศึกษานั้นมีเหมือนกัน คือ เงินสมทบที่ผู้ประกันตน (ประกันสังคม) ส่วนค่าลดหย่อน บุตรชอบด้วยกฎหมายนั้นมีถึง 3 ประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์แบบนี้ จึงเห็นได้ว่าค่าลดหย่อน 2 ประเภทนี้ ได้รับการยอมรับในระบบภาษีในประเทศด้อยพัฒนา เนื่องจากการเห็นความสำคัญของการดูแลบุตร รวมถึงการออมเพื่ออนาคต มากไปกว่านี้การหักค่าเล่าเรียนของตนเองสามารถกระทำได้ในประเทศ ฎฎาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ กรมสรรพากรของประเทศไทยควรนำเรื่องการหัก ค่าเล่าเรียนของตนเองมาพิจารณา เพื่อประโยชน์โดยรวมในระยะยาว

2.2 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศกำลังพัฒนามีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนที่เพิ่มขึ้นจากประเทศด้อยพัฒนา อย่างเห็นได้ชัด นอกจากการลดหย่อนส่วนตัวจะมีอยู่ในทุกประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าค่าลดหย่อน ที่แทบทุกประเทศมีกฎหมายให้ใช้สิทธิคือ ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาสามีภริยาการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มความเป็นธรรม และความเท่าเทียมในสังคม โดยประเทศในกลุ่มนี้ยังมีสิทธิลดหย่อนที่ประเทศไทยไม่มี เช่น การลดหย่อนสำหรับผู้ที่เป็นทหาร หรือ แก่ผู้ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย การลดหย่อนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ลดหย่อนค่าเล่าเรียนของตนเอง เป็นต้น

2.3 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศพัฒนาแล้ว

ประเทศพัฒนาแล้วมีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนเป็นจำนวนมากที่สุด และมี รายละเอียดปลีกย่อยมากในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วทุกประเทศมีการลดหย่อนการบริจาค แสดงให้เห็น ถึงการมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น โดยในกลุ่มประเทศนี้มีค่า ลดหย่อนและการยกเว้นที่น่าสนใจที่ประเทศไทยควรพิจารณานำมาประยุกต์ใช้ เช่น การยกเว้นภาษี สำหรับผู้มีรายได้น้อย การลดหย่อนผู้อาวุโส การลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ ค่าเล่าเรียน และที่น่าสนใจที่สุด คือ การหักลดหย่อนสำหรับผู้ทำงานที่บ้าน เนื่องจากมีผู้เสียภาษีจำนวนมากขึ้น ที่ทำงานที่บ้าน หรือทำงานอิสระ ซึ่งคนเหล่านี้ ควรได้รับสิทธิลดหย่อนที่ต่างกันออกไปจากผู้เสียภาษี ที่ทำงานออฟฟิศ

3. ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม

3.1 ในการวิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแก่บุคคลทั่วไปจำนวน 50 ราย แต่ เนื่องจากบางรายมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และบางรายไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ผู้วิจัย จึงจำเป็นต้องตัดผลสัมภาษณ์จำนวน 12 รายออก เหลือผลลัพธ์ 38 ราย และแบ่งกลุ่มตามข้อมูลเงินได้ ออกเป็น 3 ช่วง โดยเริ่มจาก 26,666 บาทนั้น ก็เนื่องจากบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้น้อยกว่าจำนวนนี้ หลังการหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว และได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้สุทธิจำนวน 150,000 บาทแรกแล้ว จะไม่มีภาษีต้องชำระ สำหรับผู้มีเงินได้ระดับที่ 2 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 15 - 20% และสำหรับ ผู้มีเงินได้ระดับที่ 3 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 25% ในแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยเป็นลักษณะ ปลายเปิด ผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

3.1.1 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 1 (เงินได้ต่อเดือน 26,666 - 54,999 บาท)

ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้คิดว่า ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้มีความเป็นธรรมมากที่สุด รองลงมาคือค่าลดหย่อนสามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมน้อยที่สุด คือ การยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ตามมาด้วยค่าลดหย่อนการบริจาค ซึ่งเป็นไปตามที่บทความอื่นศึกษา

3.1.2 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 2(เงินได้ต่อเดือน 55,000 - 96,666 บาท)

ค่าลดหย่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ การหักค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต สามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ในส่วนของค่าลดหย่อนที่ไม่เป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนบุตรชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคนบางส่วนมิได้มีบุตร ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)

3.1.3 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 3(เงินได้ต่อเดือน มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป)

ค่าลดหย่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุดคือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และค่าลดหย่อนสามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่มีความเห็นว่าเป็นธรรมมากที่สุด คือ การลดหย่อนข้อช่วยเหลือชาติ

3.2 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารกรมสรรพากร จำนวน 3 ท่าน (ระดับรองอธิบดี 1 ท่าน ระดับเชี่ยวชาญ 2 ท่าน ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

3.2.1 ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับรองอธิบดี มีความเห็นว่า บัญชีอัตราภาษี และค่าลดหย่อน มีความชัดเจน และมีประโยชน์มาก แต่ยังไม่สะท้อนกับภาวะค่าครองชีพในปัจจุบัน โดยมีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้ในระดับปานกลาง แต่ฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษียังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะในทางภูมิภาคที่ประชาชนยังไม่ทราบหน้าที่ของตนเองในเรื่องของภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่สรรพากรจะมีส่วนช่วยอธิบายให้ประชาชนเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น

3.2.2 ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับเชี่ยวชาญคนแรก มีความเห็นว่า ค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมมากที่สุดคือค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ เนื่องจากผู้เสียภาษีทุกรายได้รับประโยชน์ ด้วยเหตุผลที่คล้ายกันค่าลดหย่อนที่มีความเป็นธรรมรองลงมาคือค่าลดหย่อนสามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ ส่วนอีกคนมีความเห็นว่า ค่าลดหย่อนค่อนข้างชัดเจน และมีความเป็นธรรมมาก แต่ผู้บริหารท่านนี้ได้ตระหนักว่า ค่าลดหย่อนบางชนิดนั้นถึงเวลาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ในส่วนค่าลดหย่อนที่เห็นว่าเป็นธรรมได้น้อยที่สุดคือการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ประกอบกับกรมสรรพากรนั้นควรจะศึกษาข้อมูลต่างๆของต่างประเทศให้มากขึ้นในเชิงลึก เพื่อนำนโยบายต่างๆมาแก้ปัญหาในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ค่าลดหย่อนที่กรมสรรพากรควรที่จะนำมาศึกษามากที่สุดคือการหักลดหย่อนการศึกษาของตนเอง รวมถึงดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการศึกษา

1.2 วิธีการหักค่าลดหย่อน กรมสรรพากรควรมีการศึกษาถึงวิธีการหักค่าลดหย่อน เช่น กรณีการหักค่าลดหย่อนเงินบริจาคที่อาจให้มีการบริจาคเป็นทรัพย์สินได้ หรือให้เป็นเครดิตไปใช้ในปีถัดไป

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 กรมสรรพากรควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลค่าลดหย่อนต่าง ๆ จากหน่วยงานภายนอก เช่น ข้อมูลเบี้ยประกันสุขภาพ เบี้ยประกันชีวิต เงินบริจาค เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบข้อมูลค่าลดหย่อนได้ด้วยตัวเองและสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ไม่ต้องกรอกรายการ ระบบจะดำเนินการโดยอัตโนมัติซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ลดโอกาสในการหลีกเลี่ยงภาษีอากร และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี

2.2 กรมสรรพากรควรพัฒนาบุคลากร โดยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือจากการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสาร และทำความเข้าใจให้กับผู้เสียภาษีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษี

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอื่น เช่น แอฟริกา ตะวันออกกลาง ฯลฯ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบในการจัดเก็บภาษีให้เกิดความเหมาะสม เป็นธรรม และยั่งยืน

3.2 ทำการศึกษาปัญหา ความต้องการ และพฤติกรรมของผู้เสียภาษี เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อน เพื่อนำมาแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ ภายใต้หลักความเป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดความสมัครใจในการเสียภาษี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กิตติยา อากาศอุบล ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง. ประมวลรัฐฎากรฉบับสมบูรณ์ ปี 2561.

กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ จำกัด, 2561. หน้า ก.18-ก.20.

ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์. เศรษฐศาสตร์ภาครัฐ:ทฤษฎีและแนวคิดเชิงนโยบาย. กรุงเทพมหานคร :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558. หน้า 126.

ไพจิตร โรจนวาทินิชย์, ชุมพร เสนไสย และ สาโรช ทองประคำ. คำอธิบายประมวลรัฐฎากร ภาษี

สรรพากร. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด, 2553.

หน้า 1-168. หน้า 1-139. หน้า 1-018. หน้า 1-015.

ไพรัช ตระการศิรินนท์. การคลังภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 2, เชียงใหม่ : คณิงนิจการพิมพ์, 2548. หน้า 65.

อรุณ ธรรมโน. ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิเคชั่น, 2548. หน้า 72-73.

วารสาร หนังสือพิมพ์

สรายุทธ์ วุฒยาภรณ์. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร”, ตุลพาท. 52 (3). กันยายน-ธันวาคม

2548. หน้า 31-75.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

เขมวิภา ตั้งประกายโรจน์. “คุณลักษณะของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับทัศนคติต่อความเป็นธรรม

ของมาตรการภาษีอากรในด้านค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมินค่าลดหย่อนและอัตราภาษี”.

2554.

ดวงพร เพชรคง. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”. (บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานี

วิทยุกระจายเสียงรัฐสภาการเจตนารมณ์กฎหมายสำนักงานเลขาธิการสภา

ผู้แทนราษฎร). หน้า 1-14.

ปาริชาติ ม่วงศิริ. “กฎหมายภาษีอากร”.(เอกสารประกอบการเรียนการสอน). หน้า 2.

วิทยานิพนธ์

ศุภัตตา ป้องเสร์้า. “มาตรการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อการกระจายรายได้ของไทย”. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต, เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักนายกรัฐมนตรี. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ.2525 - 2529”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2014/10/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่-5.pdf>, 2562.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักนายกรัฐมนตรี. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422, 2562.

สรรพากร, กรม. “ความรู้เรื่องภาษีอากร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.rd.go.th/publish/548.0.html>, 2559.

สรรพากร, กรม. “คำชี้แจงกรมสรรพากร เรื่อง การซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/1397959r21_Explan59.pdf, 2562.

สรรพากร, กรม. “บัญชีอัตราภาษี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>, 2562.

สุมาพร มานะสันต์. “ข้อคิดทางกฎหมายจากกรณี The Panama Papers”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/Department/Bureau-of-Legal-Affairs/8/2370/CNT0015587-1.pdf.aspx>, 2562.

สุเทพ ชาญณรงค์. “มาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/232013>, 2562.

อธิภัทร มุทิตาเจริญ. “5มุมมองใหม่จากข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.pier.or.th/?abridged=5มุมมองใหม่จากข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา>, 2562.

ภาษาอังกฤษ

Books

James, Simon and Nobes, Christopher. The Economics of Taxation. New Jersey United States : Prentice Hall, 1996.

Journals

Andrews, William D. “Personal Deductions in an Ideal Income Tax”, Harvard Law Review. Vol. 86, No. 2, Dec., 1972.

Research Report

Barker, Richard. “On the Definitions of Income, Expenses and Profit in IFRS”
Cambridge Judge Business School, University of Cambridge. p.3.

Organisation for Economic Co-operation and Development. “Definition of Tax”. 1996. p.3.

Electronic Data Base

Andrews, William D. “Personal Deductions in an Ideal Income Tax”. (Online).

Available : https://repository.uchastings.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2964&context=hastings_law_journal, 2019.

Australian Taxation Office. “Accommodation allowances and expenses when travelling away from home for work”. (Online). Available :

<https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Vehicle-and-travel-expenses/Accommodation-expenses-when-travelling-for-work/>, 2019.

Australian Taxation Office. “Clothing, laundry and dry-cleaning expenses”. (Online).

Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Clothing,-laundry-and-dry-cleaning-expenses/>, 2019.

- Australian Taxation Office. “Expenses you can offset against the \$250 reduction”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Self-education-expenses/#twofifty>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Home office expenses”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Home-office-expenses/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Individual income tax rates”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Low income earners”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Low-income-earners/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Occupation and industry specific guides”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Occupation-and-industry-specific-guides/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Overtime meals”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/deductions-you-can-claim/other-deductions/overtime-meals/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Self-education expenses”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Self-education-expenses/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Senior Australians”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Senior-Australians/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Tools, equipment and other assets”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Tools,-equipment-and-other-assets/>, 2019.
- Australian Taxation Office. “Vehicle and travel expenses”. (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Vehicle-and-travel-expenses/>, 2019.

- Australian Taxation Office. "Zone sand overseas forces". (Online). Available : <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Offsets-and-rebates/Low-income-earners/>, 2019.
- Chauke, K.R. Sebola, M.P. and Mathebula, N.E. "Reflection on the Ability to Pay Theory of Taxation in the Context of South African Municipalitie". (Online). Available : http://ulspace.ul.ac.za/bitstream/handle/10386/1848/chauke_reflection_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y, 2019.
- "Claim Income Tax reliefs". (Online). Available : <https://www.gov.uk/income-tax-reliefs/maintenance-payments-tax-relief>, 2019.
- "Claim tax relief for your job expenses". (Online). Available : <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/travel-and-overnight-expenses>, 2019.
- "Claim tax relief for your job expenses". (Online). Available : <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/uniforms-work-clothing-and-tools>, 2019.
- "Claim tax relief for your job expenses". (Online). Available : <https://www.gov.uk/tax-relief-for-employees/vehicles-you-use-for-work>, 2019.
- Dabla-Norris, Kalpana Kochhar, Nujin Suphaphiphat, Frantisek Ricka, Evidiki Tsounta. "Causes and Consequences of Income Inequality: A Global Perspective Era". (Online). Available : <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2015/sdn1513.pdf>, 2019.
- Department of Revenue and Customs. "What is PIT?". (Online). Available : <http://portal.drc.gov.bt/drc/node/25>, 2019.
- Estrada, Fernando. "The Progressive Tax". (Online). Available : https://www.researchgate.net/publication/239809820_The_progressive_tax, 2019.
- EY. "2018-19 Worldwide Personal Tax and Immigration Guide Equatorial Guinea". (Online). Available : <https://www.ey.com/gl/en/services/tax/worldwide-personal-tax-and-immigration-guide---xmlqs-preview?preview&XmlUrl=/ec1images/taxguides/TGE-2018/TGE-GO.xml>, 2019.
- EY. "2018-19 Worldwide Personal Tax and Immigration Guide Laos". (Online). Available : <https://www.ey.com/gl/en/services/tax/worldwide-personal-tax-and-immigration-guide---xmlqs-preview?preview&XmlUrl=/ec1images/taxguides/TGE-2018/TGE-LA.xml>, 2019.

- HM Revenue & Customs. “Averaging for creators of literary or artistic works”.
(Online). Available : <https://www.gov.uk/government/publications/averaging-for-creators-of-literary-or-artistic-works-hs234-self-assessment-helpsheet>, 2019.
- Income tax department. “Individual”. (Online). Available :
<https://www.incometaxindia.gov.in/pages/Individual-specific-content.aspx>, 2019.
- Income tax department. “Know your income tax rate”. (Online). Available :
<https://www.incometaxindia.gov.in/Booklets%20%20Pamphlets/Know-your-income-tax-rates-eng.pdf>, 2019.
- “Income Tax rates and Personal Allowances”. (Online). Available :
<https://www.gov.uk/income-tax-rates>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “Angel Investors Tax Deduction Scheme (AITD)”.
(Online). Available : <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Special-tax-schemes/Angel-Investors-Tax-Deduction-Scheme--AITD-/>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “Course Fees Relief”. (Online). Available :
<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Course-Fees-Relief/>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “CPF Cash Top-up Relief”. (Online). Available :
<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/CPF-Cash-Top-up-Relief/>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “Deductions on Employment Expenses”.
(Online). Available : <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Deductions-on-Employment-Expenses/>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “Donations”. (Online). Available :
<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Donations/>, 2019.
- Inland Revenue Authority Of Singapore. “Earned Income Relief”. (Online). Available :
<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Earned-Income-Relief/>, 2019.

Inland Revenue Authority Of Singapore. "Handicapped Brother/Sister Relief". (Online).

Available : <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Handicapped-Brother/Sister-Relief/>, 2019.

Inland Revenue Authority Of Singapore. "Income Tax Rate". (Online). Available :

<https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Income-Tax-Rates/>, 2019.

Inland Revenue Authority Of Singapore. "Life Insurance Relief". (Online). Available :

<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Life-Insurance-Relief/>, 2019.

Inland Revenue Authority Of Singapore. "Parent Relief / Handicapped Parent Relief".

(Online). Available : <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Parent-Relief/-Handicapped-Parent-Relief/>, 2019.

Inland Revenue Board Of Malaysia. "Income Tax Rates". (Online). Available :

http://www.hasil.gov.my/bt_goindex.php?bt_kump=5&bt_skum=1&bt_posi=2&bt_unit=5000&bt_sequ=11, 2019.

Inland Revenue Board Of Malaysia. "Tax Relief for Resident Individual". (Online).

Available: http://www.hasil.gov.my/bt_goindex.php?bt_kump=5&bt_skum=1&bt_posi=3&bt_unit=1&bt_sequ=1, 2019.

IRS. "Deducting Teachers' Educational Expenses at a Glance". (Online). Available :

<https://www.irs.gov/credits-deductions/individuals/deducting-teachers-educational-expenses-at-a-glance>, 2019.

IRS. "Government Sites". (Online). Available : <https://www.irs.gov/tax-professionals/government-sites>, 2019.

[government-sites](https://www.irs.gov/tax-professionals/government-sites), 2019.

IRS. "Health Coverage Tax Credit". (Online). Available : <https://www.irs.gov/credits-deductions/individuals/hctc>, 2019.

[hctc](https://www.irs.gov/credits-deductions/individuals/hctc), 2019.

IRS. "Home Office Deduction". (Online). Available : <https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/home-office-deduction>, 2019.

[home-office-deduction](https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/home-office-deduction), 2019.

IRS. "Law change affects moving, mileage and travel expenses". (Online). Available :

<https://www.irs.gov/newsroom/law-change-affects-moving-mileage-and-travel-expenses>, 2019.

[travel-expenses](https://www.irs.gov/newsroom/law-change-affects-moving-mileage-and-travel-expenses), 2019.

- IRS. "Publication 503 (2018), Child and Dependent Care Expenses". (Online). Available : <https://www.irs.gov/publications/p503>, 2019.
- IRS. "Retirement Savings Contributions Credit (Saver's Credit)". (Online). Available : <https://www.irs.gov/retirement-plans/plan-participant-employee/retirement-savings-contributions-savers-credit>, 2019.
- IRS. "Topic Number 501 - Should I Itemize?". (Online). Available : <https://www.irs.gov/taxtopics/tc501>, 2019.
- James, Simon. and Nobes, Christopher. "The Economics of Taxation". (Online). Available : <http://www.economia.unam.mx/profesores/blopez/fiscal%20-%20Pres.%205.pdf>, 2019.
- Kabinga, Musonda. "Principles of Taxation". (Online). Available : <https://pdfs.semanticscholar.org/d350/83fc0fbee8244e4f095a8d6fc446507d52eb.pdf>, 2019.
- Keeley, Brian. "Income Inequality: The Gap between Rich and Poor". (Online). Available : <https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/0115391e.pdf>, 2019.
- Kelman, Mark G. "Personal Deductions Revisited: Why They Fit Poorly in an "Ideal" Income Tax and Why They Fit Worse in a Far from Ideal World". (Online). Available : http://static.stevereads.com/papers_to_read/personal_deductions_revisited_why_they_fit_poorly_in_an_ideal_income_tax_and_why_they_fit_worse_in_a_far_from_ideal_world_.pdf, 2019.
- Locke, John. "Two Treaties of Government". (Online). Available : <http://www.yorku.ca/comninel/courses/3025pdf/Locke.pdf>, 2019.
- Musgrave, Richard. "Horizontal equity, once more". (Online). Available : <https://www.ntanet.org/NTJ/43/2/ntj-v43n02p113-22-horizontal-equity-once-more.pdf>, 2019.
- OECD. "Fundamental principles of taxation". (Online). Available: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264218789-5-en.pdf?expires=1553703623&id=id&accname=guest&checksum=2C1AF7904CAF8658012E66B824DA450E>, 2019.

- Office for Official Publications of the European Communities. "Using tax incentives to promote education and training Luxembourg". (Online). Available : https://www.cedefop.europa.eu/files/5180_en.pdf, 2019.
- Ordower, Henry. "Florida tax review". (Online). Available : <https://home.heinonline.org/titles/Law-Journal-Library/Florida-Tax-Review/?letter=E>, 2019.
- Republic Of The Philippines Bureau Of Internal Revenue. "Income Tax". (Online). Available : https://www.bir.gov.ph/index.php/tax-information/income-tax.html#it_rates, 2019.
- Republic Of The Philippines Bureau Of Internal Revenue. "Tax Code". (Online). Available : <https://www.bir.gov.ph/index.php/tax-code.html#title2>, 2019.
- Revenue Department. (Sunday, April 1, 2012). (Online). Available : <http://rdsrv.rd.go.th/550.0.html>, 2019.
- "Seafarer's earnings deduction: HS205 Self Assessment helpsheet". (Online). Available : <https://www.gov.uk/government/publications/seafarers-earnings-deduction-hs205-self-assessment-helpsheet>, 2019.
- Smith, Adam edited by S.M. Soares. "An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations". (Online). Available : https://www.ibiblio.org/ml/libri/s/SmithA_WealthNations_p.pdf, 2019.
- "Tax on dividends". (Online). Available : <https://www.gov.uk/tax-on-dividends>, 2019.
- "Tax on savings interest". (Online). Available : <https://www.gov.uk/apply-tax-free-interest-on-savings>, 2019.
- "Tax relief when you donate to a charity". (Online). Available : <https://www.gov.uk/donating-to-charity>, 2019.
- The economist. "Corporate tax avoidance". (Online). Available : <https://www.economist.com/schumpeter/2012/09/21/the-price-isnt-right>, 2019.
- The World Bank. "PPP conversion factor, GDP (LCU per international \$)". (Online). Available : <https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PPP>, 2019.
- USA.gov. "Tax Credits and Deductions". (Online). Available : <https://www.usa.gov/tax-benefits>, 2019.

Utz, Stephen. "Ability to pay". (Online). Available :

<https://pdfs.semanticscholar.org/d12a/1d6eb5ce05a2eff99c01da5e82149db7a6cf.pdf>, 2019.

Viljoen, Janel. "Lessons learnt from history: Tax evasion". (Online). Available :

<https://repository.up.ac.za/handle/2263/60529>, 2019.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย นายพิทยา สุรวุธ นักศึกษา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษีความเป็นมาของการหักลดหย่อนและการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศวิเคราะห์การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ และหาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม

ผู้สัมภาษณ์

วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์ เริ่มการสัมภาษณ์เวลา น. จบการสัมภาษณ์เวลา น.

คำชี้แจง ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์และตอบข้อมูลในแบบสอบถามความคิดเห็นนี้ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้รับการสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ- นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 เพศ (1) ชาย (2) หญิง

1.3 อายุ ปี

1.4 ประวัติการศึกษา

1.5 อาชีพ ตำแหน่ง

1.6 รายได้ ต่อเดือน

- 1.7 ชื่อบริษัท / หน่วยงาน / สังกัด
- 1.8 ประสบการณ์ทำงาน.....
- 1.9 เบอร์โทรศัพท์
- 1.10 E-mail

ส่วนที่ 2 ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน

บริบทนโยบาย

2.1 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกันมากแค่ไหน

.....
.....
.....
.....

2.2 ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีประโยชน์ต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.3 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.4 ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่าสนองความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.5 ท่านคิดว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมากน้อยเพียงใด ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.6 ท่านคิดว่าการฝึกอบรมหลักการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถอธิบายแก่ประชาชนให้เกิดความเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.7 ท่านคิดว่าหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้นหรือไม่

.....
.....
.....
.....

2.8 ท่านคิดว่าหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น จะส่งผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากรอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2.9 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....

2.10 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ที่มีความเป็นธรรมมากที่สุดคือนโยบายใด

.....
.....
.....
.....

2.11 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ที่มีความเป็นธรรมน้อยที่สุดคือนโยบายใด

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
2.12 กรมสรรพากรได้มีการศึกษาโครงสร้างภาษีและค่าลดหย่อนทางภาษีจากต่างประเทศเพื่อนำมา
ประยุกต์ใช้มากขึ้นแค่ไหน

.....
.....
.....
.....

บริบทประชาชน

2.1 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ
ในทางเดียวกันมากแค่ไหน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
2.2 ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีประโยชน์ต่อประชาชนมากน้อย
เพียงใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....
2.3 บัญชีอัตราเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่ามีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้มากน้อย
เพียงใด

2.4 โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่าสนองความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....

2.5 ท่านคิดว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีมีมากน้อยเพียงใด ครอบคลุมได้ทั่วทั้งประเทศมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....

2.6 สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรสามารถตอบคำถามและข้อสงสัยของประชาชนให้เกิดความเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....

2.7 ท่านคิดว่าหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น ทำให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้นหรือไม่

.....
.....
.....

2.8 ท่านคิดว่าหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 นั้น จะส่งผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากรอย่างไร

.....
.....
.....

2.9 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มีความเป็นธรรมมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....
2.10 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ที่มีความเป็นธรรมมากที่สุดคือนโยบายใด

.....
.....
.....
.....
2.11 ท่านคิดว่าค่าลดหย่อนสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ที่มีความเป็นธรรมน้อยที่สุดคือนโยบายใด

.....
.....
.....
.....
2.12 ท่านคิดว่ากรมสรรพากรควรศึกษาโครงสร้างภาษีและค่าลดหย่อนทางภาษีจากต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในด้านไหน พร้อมยกตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
ขอขอบคุณในความร่วมมือที่ท่านได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ทางผู้วิจัย
ในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ นายพิทยา สุรารุช โทร.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายพิทยา สุราวุธ

วัน เดือน ปีเกิด 5 พฤษภาคม 2507

การศึกษา 1. เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเงิน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประวัติการทำงานโดยย่อ

1. 7 ต.ค. 2557 – 5 พ.ค. 2558 สรรพากรพื้นที่ (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานสรรพากรพื้นที่อำนาจเจริญ
2. 6 พ.ค. 2558 – 17 ธ.ค. 2560 สรรพากรพื้นที่ (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานสรรพากรพื้นที่ขอนแก่น
3. 18 ธ.ค. 2560 – 4 ต.ค. 2561 ผู้อำนวยการกอง
(ผู้อำนวยการเฉพาะด้านวิชาการภาษีสูง)
กองมาตรฐานการจัดเก็บภาษี

ตำแหน่งปัจจุบัน สรรพากรภาค (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานสรรพากรภาค 4

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน

ผู้วิจัย นายพิทยา สุราวุธ

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง สรรพากรภาค 4

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีที่สำคัญประเภทหนึ่ง การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นไปตามมาตรา 48 (1) – (5) แห่งประมวลรัษฎากร โดยการเสียภาษีตามแบบ ภ.ง.ด.90 91 มีวิธีการคำนวณตามมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร คือ เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 42 ทวิ – 46 แห่งประมวลรัษฎากร คงเหลือเท่าใดให้หักค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร (ถ้ามี) เมื่อได้หักค่าลดหย่อนดังกล่าวแล้วเหลือเท่าใด ให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาค โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาคแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น และเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนทั้งหมดแล้ว คงเหลือเท่าใดเป็นเงินได้สุทธิต้องเสียภาษีในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้นอกจากการหักลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร ดังกล่าวแล้ว ยังมีวิธีการทางกฎหมายเพื่อกำหนดค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้นมาอีก โดยอาศัยการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ของเงินได้พึงประเมินตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวงตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร นำไปหักออกหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วก็คือ ค่าลดหย่อน

การหักค่าลดหย่อน เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี เงินได้สุทธิที่จะใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้จะเป็นเท่าใดนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการใช้หรือมีสิทธิหักลดหย่อนที่ต่างกันด้วย ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้นั้น เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี 4 ประการของ อัดัม สมิธ ในข้อ ต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยจะต้องยึดหลักว่า ผู้ที่มีรายได้มากควรจะต้องเสียภาษีมาก คนมีรายได้น้อยควรเสียภาษีน้อยตามกำลังความสามารถในการชำระภาษี (Ability to pay) ของแต่ละคนหรือไม่ การหักค่าลดหย่อนอาจจะทำให้ไม่เป็นไปตามหลักการต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี ดังกล่าวได้ จึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้ที่จะศึกษาว่า การหักค่าลดหย่อนดังกล่าว ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีหรือไม่ หรืออาจจะมียุทธวิธีอื่นใดในการบรรเทาภาระภาษี นอกจากวิธีการดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยนี้จะใช้ทฤษฎีและแนวคิดทั้งทางภาษีและเศรษฐศาสตร์ เพื่อค้นหาคำตอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อน” ประกอบด้วยขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 การวิจัยนี้เน้นการศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อน สำหรับปีภาษี 2560 ของประเทศไทยทุกกรณี
 - 1.2 ศึกษา ค้นคว้า การหักค่าลดหย่อนของต่างประเทศ สำหรับปีภาษี 2560
2. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักวิชาการภาษี กรมสรรพากร ผู้บริหารกรมสรรพากร และผู้เสียภาษี
3. ขอบเขตด้านประเทศ
 - 3.1 ประเทศไทย
 - 3.2 ประเทศด้อยพัฒนา ประเทศภูฏาน ลาว อิเควทอเรียลกินี และซามัว
 - 3.3 ประเทศกำลังพัฒนา ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และอินเดีย
 - 3.4 ประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยศึกษาจากตำรา เอกสาร และรายงานต่าง ๆ ทั้งสิ่งพิมพ์และออนไลน์
 - 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาการภาษี กรมสรรพากร ผู้บริหารกรมสรรพากร และผู้เสียภาษี
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) และวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ

3. การนำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อ โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาหลักในการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

1.1 OECD ให้ความหมายภาษีไว้ว่า คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชน และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม ตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์แล้วการจัดเก็บภาษีนั้นจะนำไปสู่การสูญเสียผลประโยชน์ของสังคม (Deadweight loss) รวมทั้งทำให้ GDP หดตัวอีกด้วย แต่ภาษีก่อนก็ก่อให้เกิดการลงทุนในภาครัฐ รวมถึงรัฐบาลก็สามารถนำเงินภาษีมาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสินค้าและบริการสาธารณะ (Public goods) สินค้าและบริการที่ส่งผลดีต่อสังคม (Merit goods)

1.2 ลักษณะภาษีอากรที่ดีในความคิดของ Adam Smith บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1.2.1 ประชาชนควรที่จะสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล (การจ่ายภาษี) ตามความสามารถในการจ่าย (ability to pay) ของตนเอง

1.2.2 ผู้เสียภาษีและทุกคนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

1.2.3 การจัดเก็บภาษีควรจัดเก็บในช่วงเวลาและมีวิธีที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้เสียภาษี

1.2.4 การจัดเก็บภาษีควรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่น้อยที่สุดต่อรายได้ของรัฐที่สูงที่สุด

1.3 การหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีนั้น หลักสำคัญก็คือ เป็นการลดภาระให้ผู้เสียภาษีอากร รวมถึงเป็นการสนับสนุนการลงทุนในด้านต่าง ๆ การหักค่าลดหย่อนในประเทศไทยนั้น ถูกกำหนดอยู่ในมาตรา 47 (1) (ก) – (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร ในส่วนของการยกเว้นภาษีนั้น อาศัยการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ของเงินได้พึงประเมินตามที่จะได้กำหนดยกเว้น โดยกฎกระทรวงตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร นำไปหักออกหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วก็คือ ค่าลดหย่อน แต่การหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษี ในบางมาตรานั้น มักถูกวิจารณ์ถึงความไม่เป็นธรรม

สำหรับหลักการจัดเก็บภาษี ความเป็นมาของการหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้อง ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานั้น โดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน เช่น มีอัตราภาษีแบบก้าวหน้าเหมือนกัน แต่ต่างกันในเรื่องการแบ่งขั้นเงินได้ และอัตราภาษี สำหรับค่าลดหย่อนนั้น มีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดด้วย

จำนวนเงินสำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมิน เป็นต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและสภาพปัญหาของแต่ละประเทศ

2. ศึกษา วิเคราะห์ การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

2.1 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศด้อยพัฒนา

ประเทศที่ด้อยพัฒนานั้น มีรายละเอียดค่าลดหย่อนค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นเพราะว่า ระบบภาษีของประเทศเหล่านี้ยังไม่ซับซ้อนมากนัก หรืออาจจะเป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้ไม่ได้นำรายละเอียดเหล่านั้น มาลงในเว็บไซต์ หรืออาจจะเป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้ไม่ได้มีการศึกษานี้เหมือนกัน คือ เงินสมทบที่ผู้ประกันตน (ประกันสังคม) ส่วนค่าลดหย่อนบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้นมีถึง 3 ประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์แบบนี้ จึงเห็นได้ว่าค่าลดหย่อน 2 ประเภทนี้ได้รับการยอมรับในระบบภาษีในประเทศด้อยพัฒนา เนื่องจากมีการเห็นความสำคัญของการดูแลบุตร รวมถึงการออมเพื่ออนาคต มากไปกว่านี้การหักค่าเล่าเรียนของตนเองสามารถกระทำได้ในประเทศ ภูฏาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ กรมสรรพากรของประเทศไทยควรนำเรื่องการหักค่าเล่าเรียนของตนเองมาพิจารณา เพื่อประโยชน์โดยรวมในระยะยาว

2.2 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศกำลังพัฒนามีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนที่เพิ่มขึ้นจากประเทศด้อยพัฒนา อย่างเห็นได้ชัด นอกจากการลดหย่อนส่วนตัวจะมีอยู่ในทุกประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ค่าลดหย่อนที่แทบทุกประเทศมีกฎหมายให้ใช้สิทธิ คือ ค่าอุปการะเลี้ยงดู บิดามารดา สามีภรรยา การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มความเป็นธรรม และความเท่าเทียมในสังคม โดยประเทศในกลุ่มนี้ยังมีสิทธิลดหย่อนที่ประเทศไทยไม่มี เช่น การลดหย่อนสำหรับผู้ที่เป็นทหาร หรือแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย การลดหย่อนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ลดหย่อนค่าเล่าเรียนของตนเอง เป็นต้น

2.3 การหักค่าลดหย่อนภาษีของประเทศไทยกับประเทศพัฒนาแล้ว

ประเทศพัฒนาแล้ว มีจำนวนประเภทค่าลดหย่อนเป็นจำนวนมากที่สุด และมีรายละเอียดปลีกย่อยมาก ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วทุกประเทศมีการลดหย่อนการบริจาค แสดงให้เห็นถึงการมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น โดยในกลุ่มประเทศนี้มีค่าลดหย่อนและการยกเว้นที่น่าสนใจที่ประเทศไทยควรพิจารณานำมาประยุกต์ใช้ เช่น การยกเว้นภาษีสำหรับผู้มีรายได้น้อย การลดหย่อนผู้อาวุโส การลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ ค่าเล่าเรียน และที่น่าสนใจที่สุด คือ การหักลดหย่อนสำหรับผู้ทำงานที่บ้าน เนื่องจากมีผู้เสียภาษีจำนวนมากขึ้นที่ทำงานที่บ้าน หรือทำงานอิสระ ซึ่งคนเหล่านี้ ควรได้รับสิทธิลดหย่อนที่ต่างออกไปจากผู้เสียภาษีที่ทำงานออฟฟิศ

3. ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนภาษีที่เหมาะสมให้เกิดความเป็นธรรม

3.1 ในการวิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแก่บุคคลทั่วไป จำนวน 50 ราย แต่เนื่องจากบางรายมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และบางรายไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ผู้วิจัย

จึงจำเป็นต้องตัดผลสัมภาษณ์จำนวน 12 รายออก เหลือผลลัพธ์ 38 ราย และแบ่งกลุ่มตามข้อมูลเงินได้ออกเป็น 3 ช่วง โดยเริ่มจาก 26,666 บาทนั้น ก็เนื่องจากบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้น้อยกว่าจำนวนนี้ หลังการหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว และได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้สุทธิจำนวน 150,000 บาทแรกแล้ว จะไม่มีภาษีต้องชำระ สำหรับผู้มีเงินได้ระดับที่ 2 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 15 - 20% และสำหรับผู้มีเงินได้ระดับที่ 3 เป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 25% ในแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยเป็นลักษณะปลายเปิด ผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

3.1.1 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 1 (เงินได้ต่อเดือน 26,666 - 54,999 บาท)

ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้คิดว่า ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ มีความเป็นธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมน้อยที่สุด คือ การยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ตามมาด้วยค่าลดหย่อนการบริจาค ซึ่งเป็นไปตามที่บทความอื่นศึกษา

3.1.2 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 2 (เงินได้ต่อเดือน 55,000 - 96,666 บาท)

ค่าลดหย่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ การหักค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ในส่วนของค่าลดหย่อนที่ไม่เป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนบุตรชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคนบางส่วนมิได้มีบุตร ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)

3.1.3 กลุ่มผู้มีเงินได้ระดับที่ 3 (เงินได้ต่อเดือน มากกว่า 96,667 บาทขึ้นไป)

ค่าลดหย่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้เห็นว่ามีความเป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ ค่าลดหย่อนจากการบริจาค และค่าลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนที่มีความเห็นว่าเป็นธรรมมากที่สุด คือ การลดหย่อนข้อช่วยเหลือชาติ

3.2 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารกรมสรรพากร จำนวน 3 ท่าน (ระดับรองอธิบดี 1 ท่าน ระดับเชี่ยวชาญ 2 ท่าน ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

3.2.1 ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับรองอธิบดี มีความเห็นว่า บัญชีอัตราภาษี และค่าลดหย่อน มีความชัดเจน และมีประโยชน์มาก แต่ยังไม่สะท้อนกับภาวะค่าครองชีพในปัจจุบัน โดยมีความเป็นธรรมต่อการกระจายรายได้ในระดับปานกลาง แต่ฐานภาษีของบุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษี ยังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะในทางภูมิภาคที่ประชาชนยังไม่ทราบหน้าที่ของตนเองในเรื่องของภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่สรรพากรจะมีส่วนช่วยอธิบายให้ประชาชนเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น

3.2.2 ผู้บริหารกรมสรรพากร ระดับเชี่ยวชาญ คนแรก มีความเห็นว่า ค่าลดหย่อนที่เป็นธรรมมากที่สุด คือ ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ เนื่องจากผู้เสียภาษีทุกรายได้รับประโยชน์ ด้วยเหตุผลที่คล้ายกัน ค่าลดหย่อนที่มีความเป็นธรรมรองลงมา คือ ค่าลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ส่วนอีกคนมีความเห็นว่า ค่าลดหย่อนค่อนข้างชัดเจน และมีความเป็นธรรมมาก แต่ผู้บริหารท่านนี้ได้ตระหนักว่า ค่าลดหย่อนบางชนิดนั้นถึงเวลาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ในส่วน

ค่าลดหย่อนที่เห็นว่าเป็นธรรมได้น้อยที่สุด คือ การยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการยกเว้นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ประกอบกับกรมสรรพากรนั้น ควรจะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของต่างประเทศให้มากขึ้นในเชิงลึก เพื่อนำนโยบายต่าง ๆ มาแก้ปัญหาในประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ค่าลดหย่อนที่กรมสรรพากรควรที่จะนำมาศึกษามากที่สุด คือ การหักลดหย่อน การศึกษาของตนเอง รวมถึงดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการศึกษา

1.2 วิธีการหักค่าลดหย่อน กรมสรรพากรควรมีการศึกษาถึงวิธีการหักค่าลดหย่อน เช่น กรณีการหักค่าลดหย่อนเงินบริจาคที่อาจให้มีการบริจาคเป็นทรัพย์สินได้ หรือให้เป็นเครดิตไปใช้ในปีถัดไป

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 กรมสรรพากรควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลค่าลดหย่อนต่าง ๆ จากหน่วยงานภายนอก เช่น ข้อมูลเบี้ยประกันสุขภาพ เบี้ยประกันชีวิต เงินบริจาค เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบข้อมูลค่าลดหย่อนได้ด้วยตัวเอง และสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ไม่ต้องกรอกรายการ ระบบจะดำเนินการโดยอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ลดโอกาสในการหลีกเลี่ยงภาษีอากร และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี

2.2 กรมสรรพากรควรพัฒนาบุคลากร โดยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือจากการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสาร และทำความเข้าใจให้กับผู้เสียภาษีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษี

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอื่น เช่น แอฟริกา ตะวันออกกลาง ฯลฯ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบในการจัดเก็บภาษีให้เกิดความเหมาะสม เป็นธรรม และยั่งยืน

3.2 ทำการศึกษาปัญหา ความต้องการ และพฤติกรรมของผู้เสียภาษี เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อน เพื่อนำมาแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ ภายใต้หลักความเป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดความสมัครใจในการเสียภาษี